

Městská knihovna v Praze

ROMÁN PRO MUŽE

MICHAL VIEWEGH

e-kniha • Praha • 2019

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Městská knihovna v Praze

Román pro muže

Michal Viewegh

Znění tohoto textu vychází z díla [Román pro muže](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Druhé město v Brně v roce 2008. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Michal Viewegh: Román pro muže), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 23. 1. 2019.

OBSAH

I ČERVENEC 1988 prolog	8
1/	9
2/	10
3/	11
4/	11
5/	13
II LEDEN 2008.....	15
1/	16
2/	16
3/	21
4/	25
5/	25
6/	28
7/	31
8/	31
9/	34
10/	35
11/	37
12/	39
13/	39
14/	41
15/	44
16/	48
17/	48
18/	51
19/	51
20/	53
21/	54
22/	60
23/	63

24/.....	66
25/.....	66
26/.....	68
27/.....	68
28/.....	72
29/.....	77
30/.....	81
31/.....	82
32/.....	84
33/.....	84
34/.....	88
35/.....	90
36/.....	94
37/.....	95
38/.....	97
39/.....	98
40/.....	100
41/.....	103
42/.....	106
43/.....	107
44/.....	109
45/.....	111
46/.....	116
47/.....	120
48/.....	120
49/.....	122
50/.....	126
51/.....	129
52/.....	130
53/.....	131
54/.....	131
55/.....	136

56/.....	137
57/.....	138
58/.....	140
59/.....	141
60/.....	142
61/.....	145
62/.....	145
63/.....	148
64/.....	149
65/.....	151
66/.....	151
67/.....	154
68/.....	154
69/.....	157
III SRPEN 2008 epilog	158
1/	159
2/	160
3/	160
4/	160

I

ČERVENEC 1988
prolog

Místo děje: velký rodinný dům na okraji západočeského městečka, s hezkým výhledem do podhorské krajiny (jde o vyhledávanou rekreační a turistickou oblast).

Hlavní postavy: sourozenci Cyril (29), Bruno (20) a Aneta (16).

Cyril je právník, ženatý, žije v Praze. Bruno studuje druhý ročník pedagogické fakulty v Českých Budějovicích, Aneta zdejší gymnázium.

Od tragické smrti jejich rodičů uplynulo šest let.

Z prarodičů žije už jen babička, kterou se Cyrilovi podařilo umístit v nedalekém domě s pečovatelskou službou (nejčastěji ji navštěvuje Aneta).

Expozice románu: druhou červencovou sobotu roku 1988 se Bruno žení; bere si spolužačku z fakulty Renatu, která je ve třetím měsíci těhotenství.

V předvečer svatby Renata odjíždí k rodičům, Bruno a Aneta čekají na příjezd Cyrila, který má už více než hodinové zpoždění. Aneta po celý den překypovala dobrou náladou a na všech předsvatebních přípravách se podílela s nečekaným zápalem, ale na sklonku dne bez varování vypoví Brunovi poslušnost. Zničehonic mu přestane odpovídat. Popuzeně sundává jeho ruku ze svých ramen. Když se zastaví nad starou dětskou postýlkou, kterou Bruno minulý týden obrousil a natřel, v jejím pohledu je posměch, a s podobným pohrdáním nyní vyslovuje i Renatino jméno. Bruno se snaží poryvy jejích pubertálních emocí tolerovat, ale když se Aneta nakonec zavře ve svém pokoji, cítí úlevu. Je rád, že už nemusí nic předstírat. Celý den se pokoušel být spontánní a veselý, jenže se neustále přistihoval, že pouze napodobuje Cyrila. Bud' jsi vládce, nebo ovládaný, říkává často Cyril. I ten vzorně uklizený dům teď Bruno proti své vůli nahlíží bratrovými očima: zkouší odhadnout, za co

jej Cyril pochválí a naopak. Pohledem zalétne k červeným bukům na příjezdové cestě. Potom znovu přepočítává stohy papírových tácků a kelímků a současně si vyčítá, že je na starším bratrovi takhle nesmyslně závislý – ale zároveň se nemůže dočkat, až do tísnivého ticha rodičovského domu vtrhne Cyrilova hlučná autoritativnost a rázem vymete všechny ty neviditelné pavučiny tísně, která jim s Anetou svírá srdce.

2/

Vedlejší postavy: kamarádi René (9) a Šimon (8), žáci základní školy.

Fotbalový stadion, trénink žákovského oddílu. Malí fotbalisté právě nacvičují přihrávky na delší vzdálenost. Šimon přezdívaný Šimi své spoluhráče výrazně převyšuje jak technikou a přehledem, tak rychlostí a silou. Pochopitelně se i dnes hřeje na výsluní přízně obou trenérů. Dávají ho ostatním chlapcům za vzor.

„Takovýhle kluci potřebujeme!“ opakuje svým svěřencům starší z trenérů, který má celoživotní problémy se skloňováním. „Jako je tady Šimon.“

René má naopak se zpracováním každé prudší přihrávky nemalé potíže a trenéři si ho stejně jako jiné netalentované hochy občas žertem dobírají; nemyslí to zle, pouze se mylně domnívají, že ironie může být pro děti motivující. René ovšem dávno ví, že jakékoli žertování to vždycky jenom zhorší.

Šimi je jeho nejlepší kamarád, ale na fotbalovém trávníku jejich přátelství pokaždé jakoby zeslábne. Dnes má ovšem René v záloze trumf. Už se nemůže dočkat, až konečně svléknou tréninkový dres, opustí stadion a vyjdou na ulici, kde se do jejich vztahu vrátí rovnováha.

Doma má všechno nachystané: dvě karimatky, dva spacáky, dvě zánovní pracovní přilby (ukradli je v obytné buňce na staveništi

čističky), dva lovecké nože, dvě baterky, pět svíček, zápalky, myslivecký salám, sušená jablka, čtyři rohlíky, čtyři žluté limonády. A samozřejmě lano. Pohorky si musí natřít sádlem, připomene si René. V jeskyni může být voda.

3/

Začátek knihy je zónou, která knihu buď udělá, nebo ji zkaží... Je to část knihy, kterou nejčastěji čtou lidé uvažující, zda si knihu koupí. A je to taky část knihy, kde čtenáři nejčastěji přestanou číst, nedává-li jim kniha to, co očekávají. Knihu posuzujeme podle jejího začátku.

CELIA BRAYFIELDOVÁ,
Jak napsat bestseller (Tajemství úspěšného psaní)

4/

Je ti šestadvacet, právě jsi dostudoval; v říjnu půjdeš na rok na vojnu. Už pět let jsi ženatý, s manželkou a dcerkou bydlíte v dělnické čtvrti malého středočeského městečka. Přízemní byt byla původně jediná místnost, z níž po rekonstrukci vznikly dvě miniaturní. Menší ložnice nemá ani deset čtverečních metrů; když otevřeš dveře příliš prudce, narazíš na roh postele – musíš si to zkusit představit, jinak to nemá cenu.

Toužíš žít v Praze (jakkoli ji dosud pořádně neznáš a i v samotném centru mnohokrát bloudíš), ale nemáš tušení, jak se v hlavním městě dostat k bytu. Podals pár inzerátů, často procházíš pasážemi Lucerny a čteš inzeráty ve výlohách. V očích úřednic OPBH je výsměch. Připadá ti, že neznáš jakési tajné pravidlo, komunikační kód.

Nedávno tě přijely navštívit spolužačky z filozofické fakulty – těch pět společných let neumíte jen tak hodit za hlavu. Ještě se nedokážete definitivně odloučit. Máte své přezdívky, společné historky, narážky. Přijdeš jim naproti a cestou z nádraží je připravuješ na to, co uvidíš. Každou větou, každým dalším sarkasmem ono provinční městečko zrazuješ. Stydíš se za ně – za rezavé ploty zanedbaných zahrad, za ošklivé plynové potrubí, za nevzhledné tovární sklady, kolem nichž procházíte.

„Voilà!“ zvoláš teatrálně, když se vpravo od silnice objeví nízké žluté bytovky, postavené v padesátých letech pro tovární dělníky. Na řídkém prašném trávníku se popelí několik dětí. Z lavičky před domem tvůj dámský doprovod pozoruje trojice důchodkyň v domácích zástěrách. Spolužačky se pokoušejí eliminovat z pozdravu ironii.

„Pojďte dál a nezouvejte se!“ říkáš.

Se špatně skrývanými rozpaky vstupují a rozhlíží se (žena je v práci, čtyřletá dcerka ve školce). Pod jejich opatrným žertováním a usilovnými komplimenty typu *Co je malé, to je milé* je cítit zděšení. Velikost bytu se projevuje i na tobě, na tom, jak se chováš: za tvými rádoby cynickými slovními exhibicemi je nejistota. Přesvědčuješ je i sebe, že tvé sebevědomí tenhle sociální byteček nijak nepoznamenal. Předvádíš se, jako bys i ty sám měl trpasličí rozměry. Kdybys bydlel v důstojnějším bytě, mohl by ses chovat důstojněji. Nemluvil bys o Camusovi a o Masarykovi. Neopil by ses tak rychle. Neotvíral bys francouzský koňak, který jsi dostal od manželky v březnu k narozeninám. Rozbiješ skleničku, ale nedovolíš spolužačkám, aby se místo tebe pokusily střepy uklidit.

„Sem přece nepatříš,“ odváží se říct jedna z nich, když odjíždějí.

Druhý červencový pátek roku 1988.

Dopoledne jedeš do Prahy, samozřejmě autobusem. Řidičský průkaz sis jako většina spolužáků udělal už v posledním roce gymnázia, ale nemáš peníze ani na ojeté auto.

Nemáš peníze ani na automatickou pračku.

Nemáš peníze ani na lacinou dovolenou.

Řidiče autobusu znáš, on tebe také, jezdíš často. Jednou tě vyhodil, když jsi vezl babiččina psa bez košíku. Vždycky se k tobě choval přezíravě, nadřazeně. Před pár týdny jsi promoval a usilovně se snažíš chovat sebevědomě – ale ani dnes jeho vyzývavý pohled nevydržíš, uhneš jako první.

Notoricky známá cesta: řeka, lesy, jevanské rybníky, nudné příměstské čtvrti s továrnami a sklady – a potom náhle civilizace, kultura, historie. Štukové fasády domů, žulové chodníky místo šterku a bláta. Ze Želivského bys mohl jet metrem až na Můstek, bylo by to nejrychlejší, ale nechceš z Prahy vidět jen černé stěny tunelů, a proto jedeš tramvají k Muzeu, odkud jdeš na Národní pěšky. Marně se snažíš nespěchat; když vstupuješ do redakce nakladatelství Československý spisovatel, jsi viditelně zpocený.

Redaktorka ti nalije sklenici vody a potom ti se slavnostním úsměvem předá smlouvu na vydání tvé prvotiny.

Ještě to nevíš (nic podobného si neodvažuješ představit), ale v následujících letech se staneš úspěšným spisovatelem.

Napíšeš a vydáš knihy, které se stanou bestsellery.

5/

Cyril jako vždy překvapí: nepřijíždí starou stodvacítkou, ale ve zbrusu novém bílém favoritu. Několikrát zatroubí a vystupuje. Bruno mu vychází v ústrety; cítí nervozitu, jako by se neměl setkat s bratrem, ale s náladovým nadřazeným. Aneta ho ve vstupních dveřích předběhne a skáče Cyrilovi kolem krku.

„Nazdar, písusové,“ usmívá se Cyril.

Vyndává z auta krabici s videopřehrávačem a karton sektu Bohemia a obojí předá Brunovi. Otevírá zadní dveře a vytahuje ramínko se světlešedým oblekem.

„Pro tebe, brácho,“ říká. „Přece se nebudeš ženit v tom černym funuskvádru.“

Bruno si vyzkouší oblek, Cyril mezitím zprovozní video. Společně zhlédnou Čínskou čtvrt' a potom Cyril přinese z auta kazetu s německým erotickým filmem Řecké fíky. Bruno upadne do rozpaků, a to nejen kvůli přítomnosti mladičké Anety: není si jistý, zda sledováním takového filmu nepodvádí Renatu. Cyril jeho puritánské obavy prohlédne, vysměje se mu a kazetu pustí.

Krátce před jedenáctou film přeruší společný příjezd policejní hlídky, hasičů a skupinky místních dobrovolníků – hledají se dva školáci, kteří se dosud nevrátili domů a které náhodný svědek spatřil odpoledne v blízkosti nedalekého skalního komplexu. Cyril, Bruno a Aneta se k pátrací akci ihned připojí, a větší část noci tak stráví v okolních lesích. V hlasech mužů je rozhodnost a klid, ale pro Anetu je to nanejvýš vzrušující zážitek: vlhká tráva, teplá tma, mihotavá světla příručních světilen, netopýři... Pokukuje po jednom z mladých požárníků a víc než kdy předtím se těší, až se poprvé zamiluje.

V půl čtvrté ráno štěkot psů náhle zesílí: René a Šimi jsou nalezeni živí a zdraví v dosud neobjevené jeskyni.

II

LEDEN 2008

1/

Od roku 1989 jsme za svobodou, demokracií a prosperitou ušli velký kus cesty. Naše zem léta proměnila. Proměňují se i její občané. Vyrůstají nové generace, které současný stav pokládají za přirozený a samozřejmý. Naše země se vyvíjí správným směrem.

VÁCLAV KLAUS před prezidentskou volbou

2/

„Tahle země je nemocná,“ říká šéfredaktor Brunovi.

To já taky, pomyslí si Bruno. Je pátek 25. ledna 2008. Šéfredaktor má před sebou celostátní noviny. Chvilí nevěřičně čte, potom udeří dlaní do desky stolu a otočí se k Brunovi.

„Voni toho Doležela nakonec osvobodili! Chápeš to?“

Veškeré zprávy z politiky Brunovi už nějaký čas zakrývá závoj nezájmu. Politika zkrátka odjakživa přitahuje kariéristy a bezcharakterní cyniky, tak bylo, je a bude. Rozčilovat se nad tím je poněkud naivní, v tomhle má Cyril pravdu, říká si Bruno, nicméně stejně jako redakční elévka ze zdvořilosti předstírá, že rozhořčení svého šéfa sdílí. Přelétne pohledem titulní stranu novin: „Šibal“ Doležel je nevinný. Krasobruslař Verner je mistr Evropy. Policie šetří, zda Knížák nekupoval předražená díla.

„Na stole bude pět v českých‘ podle soudce nebylo myšlené jako žádost o úplatek... To si z nás snad dělaj srandu!“

Bruno mlčí. Cyril je soudce a šéfredaktor to ví.

„A co ta věta ze záznamu ‚Motivujte, tahle investice je dobrá, to je vstupenka na jednání...‘? To je snad hergot taky slang?!“

Dějiny lidstva jsou dějinami bezpráví, šéfredaktor to musí vědět – a přesto si spravedlnost nepřestává *nárokovat*, říká si Bruno.

Je to sice dokonale absurdní, ale možná je v tom obsažena jistá naděje.

„Hajzlové zkorumpovaný!“ uleví si šéfredaktor.

Bohužel tu není nic, co by mohl Bruno uvést na bratrovu obhajobu. Lidstvo zdegenerovalo – tohle je ostatně Cyrilův oblíbený termín.

„Uklízíme hovna po psech,“ vysvětlil nedávno Brunovi. „*Po psech*, chápeš to?! Jak říkám, lidstvo zdegenerovalo.“

Bruno se při vzpomínce na bratra musí v duchu usmát. Krev není voda. Šéfredaktor zmírní tón.

„Má vůbec smysl se tady o něco snažit?“ ptá se.

Rozhlédne se po redakci, jako by ji dnes poprvé uviděl v celé její provinční malosti: čtyřicet let starý kancelářský nábytek, prehistorická (ale užitečná) plechová kartotéka, zažloutlé klávesnice počítačů. Bruna napadne, zda se ho šéfredaktor kvůli Cyrilovi nebojí.

„Odhalovat zlořády? Psát plamenné články?“ pokračuje šéfredaktor. „K čemu to nakonec vždycky je?“

Jeho poněkud okázalé znechucení je určeno především elévce; dobře ví, že od Bruna se nedočká odpovědi. Brunovo mlčení se rozrůstá jako plíseň. Jako nádor.

„Tak nebud'te smutnej,“ říká šéfredaktorovi elévka.

Oplátkou za každodenní servilitu se k ní šéfredaktor chová mile. Obě strany jsou spokojené. Přísně vzato, i tohle je svého druhu korupce, myslí si Bruno. Zárodečné stadium. Elévka se mu celkem líbí, ale Tali to není.

Tali to není ani náhodou.

Z redakce Bruno odchází už před obědem, zítra s Anetou a Cyrilem odjíždějí na každoroční *pánskou jízdu* na Šumavu.

(„Proč tomu kurva pořád říkáš pánská jízda, když s váma jezdím já?“ namítala už několikrát Aneta.

„Protože seš chlap s kozama,“ odpovídal pokaždé Cyril.

„Ha ha.“

„A ne snad? Mluvíš jako my, chlastáš jako my.“)

Kdyby si Bruno mohl vybrat, nejel by za dané situace nikam – jenže zkuste odporovat Cyrilovi. Nedal si to vymluvit. Každý umíráme po svém, říká si Bruno. Takže já budu před smrtí *lyžovat*... Nedávno nabyté vědomí, že má před sebou už jen poměrně krátkou budoucnost, ho kupodivu zatím nijak zvlášť nevzrušuje. *Kdo umře letos, má už napřesrok pokoj*. Jindřich IV. Měl by se naučit projevit svůj smutek. Potlačované emoce zabíjejí. Ha ha. Zaparkuje na náměstí, vystoupí a jde k automatu zaplatit desetikorunovou hodinovou taxu. Většina místních lidí neplatí, protože Městská policie obvykle pokutuje jenom přespolní, ale Bruno se snaží dodržovat pravidla.

„Dodržuju pravidla, to je celý,“ říkává.

Když si letmo prohlédne ostatní parkující auta, jako pokaždé zjišťuje, že jeho zrezivělý bílý favorit je jednoznačně nejošklivější. Dodržuje pravidla, a proto jezdí ve dvacet let starém autě po bráchovi. Bruno podobné věci dávno vyslovuje (samozřejmě pouze v duchu, nahlas mluví stále méně a méně) bez jakékoli hořkosti, dokonce s jistou zvrácenou spokojeností. Ten rozpadající se vůz je nejlepším důkazem jeho poctivosti. I když kdo by chtěl korumpovat redaktora regionálních novin, který píše výlučně o sportu a o kultuře? Největší nátlak na Bruna vyvíjejí okresní básnířky, co se chtějí dostat na titulní stranu, nebo šestasedmdesátiletí autoři povídek pro děti a mládež, svezpě trvající na autorizaci rozhovoru o dvou odstavcích... Umění je opak mlčení, připomene si Bruno (v poslední době čte víc než kdykoli předtím). Kdyby psal třeba o městských financích, o výběrových řízeních a tak dál, to by byla jiná káva. Nebo je snad reálné, ptá se sám sebe, aby si například tenhle kluk, co právě nastupuje do zbrusu nového BMW, vydělal na skoro dvoumilionové auto bez porušení pravidel? Kdyby měl Bruno jmenovat jedinou věc, která chybí dnešnímu lidstvu nejvíc, řekl by slovo *pokora*.

„Ahoj, Bruno.“

Bruno (s parkovacím lístkem v ruce) se překvapeně otočí, teprve nyní mladíka poznává. Je to Šimi, slavný rodák, od loňska hraje v Praze ligu. Léta byl v místním týmu, Bruno s ním párkrát dělal rozhovor. Nebyla to jednoduchá práce, to mu můžete věřit. Dostat z Šimiho větu, která má podmět a přísudek, vyžaduje vskutku nadlidské úsilí. Brzo na tom budu podobně, bleskne Brunovi hlavou.

„Ahoj, Šimi,“ vypraví ze sebe.

Šimi se vesele usmívá. Slepý optimismus mládí, který ještě nebyl vystaven žádné skutečné zkoušce. Bruno předstírá spěch, nedokáže si představit, že by se s tím v podstatě cizím člověkem dal do řeči. *Jak se mám? Ale jo, dobrý.* Vlastně opravdu spěchá. Seznam věcí, které potřebuje zařídit, narůstá. Dnes a denně si uvědomuje nové souvislosti. Nové problémy. Ale stejně, proč nikdy neuměl být přátelštější? říká si Bruno. Třeba mu v mozku chybí nějaká chemie. Serotonin či co. Od bubeníka jedné pražské kapely, která tu kdysi koncertovala, dostal tabletu extáze: dva roky ji nosil v peněžence, až ji nakonec nevědomky rozsedl; tu bílou drť doma vysypal do záchodové mísy. Šimi parkovné pochopitelně neplatí. Stejně mám radši vlaky, pomyslí si Bruno při pohledu na nablýskaný odjíždějící bavorák. Od té doby, co jim v penzionu nainstalovali satelit, se druhým Brunovým nejoblíbenějším kanálem (hned po Eurosportu, kde sleduje hlavně sjezdové lyžování a box) stala německá Bahn TV.

„Celý program jenom o vlacích,“ vysvětlil Anetě. „Nádhera! Kamera je v lokomotivě, minimum komentáře, slyšíš jenom tah motoru a otřesy náprav.“

„To je úchylný, nepřipadá ti?“

„Vůbec ne. Sedíš v noci doma na gauči a za dvě tři hodinky projedeš celý Porýní. Naprostá paráda!“

Ještě před vchodem do Komerční banky Bruno sundává rukavice a vypíná telefon. Dodržuje pravidla. S novým mobilem není vůbec

spokojený; ten starý mu vyhovoval, ale bohužel ho před měsícem ztratil. Chtěl si koupit úplně stejný, ale v prodejně mu řekli, že daný typ se definitivně přestal vyrábět. Musel si koupit přístroj s vestavěným fotoaparátem, přestože nic podobného nechtěl ani nepotřeboval. Připadá mu to výmluvné. Jako ty televizní obrazovky, které se bůhvíproč pořád zvětšují. Ta v Cyrilově pražském bytě už zabírá víc než polovinu stěny. Nakonec budou ty černé plochy tak velké, až nás všechny úplně pohltil, říká si Bruno.

„Co pro vás mohu udělat?“ ptá se ho dívka za přepážkou docela mile, když přijde na řadu.

Nic, prolétne mu hlavou. Nic. Bruno hledá svůj hlas. Tentokrát ho naštěstí najde včas.

„Potřeboval bych, aby manželka měla přístup k mému účtu.“

Na zpáteční cestě k autu se Bruno neplánovaně zastaví před obchodem se sportovními potřebami a prohlíží si lyže ve výloze. Náhle se vidí, jak vstupuje dovnitř. Jeho tělo a jeho hlava spolu občas zapomínají komunikovat. Proč tohle dělá? obviňuje se Bruno. Proč si to dělá těžší, než to je? Ale už je v krámě, nemůže se otočit na podpatku a utéct. Musí to dohrát do konce. Bere do rukou lyže různých značek: Atomic, Rossignol, Head. Je velmi dobrý lyžař, ale bohužel na to nevypadá. Vypadá jako brouk Pytlík – tohle mu řekla jeho vlastní dcera Inka; dokonce mu přinesla ukázat příslušnou ilustraci, aby viděl, že na tom přirovnání něco je. Prodavač ho pozoruje se zjevným despektem. Kromě toho, že nevypadá jako dobrý lyžař, uvědomuje si Bruno, nevypadá ani jako člověk, který si může dovolit lyže za třiadvacet tisíc. Prodavač je pochopitelně o dvacet let mladší než on. Bruno má iracionální pocit, že všichni jsou mladší než on.

„Můžu vám nějak pomoci?“

Prodavač se tváří tak, že se ta rutinní otázka změnila v urážku.

„Dívám.“

Víc z Bruna bohužel nevyjde – jenom to *dívám*. Tohle je jeden z výraznějších symptomů té nemoci. Ale jsou tu i další: když se přestane kontrolovat, vyteče mu z koutku slina – to se mu na veřejnosti zatím zaplatřpánbůh nestalo. Lepší se to ovšem nebude. Naopak.

„Jasně,“ usměje se křivě prodavač a odvrátí se.

Bůh se prý člověku nezjevuje jinak než ve tváři bližního. Jestli je to pravda, říká si Bruno poté, co pokradmo pohlédl do prodavačova obličeje, už ho do kostela nikdo nedostane. Má dojem, že počet debilů mezi lidmi dramaticky narůstá. Jsou jich plné silnice, parkoviště, obchody. Stačí je chvíli pozorovat. To jejich *vystajlovaný* oblečení. Stačí je chvíli poslouchat. Ty jejich *vymazlený* řeči. Bruno je přesvědčen, že dřív tu rozhodně tolik pitomců nebylo. Nediví se, že si Inka ani Aneta pořád nemohou vybrat. Z takového materiálu... Podívejte se na ten jeho ksicht. Podívejte se, co má na sobě. Podívejte se na ty jeho boty. Proč ho vlastně nezabiju? Bruno má zčistajasna v obličeji převahu, kterou prodavač nemůže chápat. No tak ho zavrou, a co? Bude to horší, než to je? Konečně se může chovat opravdu svobodně, říká si Bruno. Předchozí úvahy ho na pár vteřin rozveselí. No nic. Bude poledne, musí domů.

3/

Leden 2008. Jedeš na čtení do jistého západočeského městečka; jsi známý spisovatel (musíš si to zkusit představit, bez toho to nemá cenu). Řídíš nové Volvo XC 90 (představuj si to, nevzdávej to). *Luxus je odměna za váš úspěch* – vůči podobným reklamním sloganům nejsi zcela imunní, klišé o velkých autech suplujících malé penisy tě naopak nechává chladným; sám nejlíp víš, že tu jde o víc než o sex: o co se tu hraje, je celkové mužské sebevědomí, celková mužnost. Jistého stupně mužnosti jsi kupodivu dosáhl (kdykoli se podíváš na fotografie z mládí, připadá ti to jako zázrak), ale zároveň si musíš

přiznat, že tvoje mužské sebevědomí nikdy nebyla trvalá konstanta, nýbrž poměrně křehký stav, který musíš často – někdy dokonce denně – obnovovat. Volvo je jen jedna z mnoha věcí, které ti v tom pomáhají. Připadá ti jaksi přirozeně mužné, ale současně ne tak prvoplánově okázalé, tak marnivé jako všechny ty nablýskané sportáky. Je přiměřeně silné, bezpečné, spolehlivé; je nepřehlédnutelné, ale neexhibuje. Je takové, jaký bys chtěl být i ty.

Po obou stranách relativně úzké silnice je zasněžený les. Máš puštěné rádio, v myšlenkách se neustále vracíš k Románu pro muže, který jsi před dvěma týdny začal psát. Bude to tvoje dvacátá kniha. Zatím ti to příliš nejde: škrtáš, mažeš, zahazuješ připravené verze. Sedíš v pracovně třeba i šest hodin, a napíšeš sotva dvě stránky, které druhý den vyhodíš. Trápíš se. Možná je to tím, že té dvacítky podvědomě přikládáš přehnaný význam. Co je výročí? Pouhá číslovka. Takhle jednoduché to bohužel není. Z rádia zpívá James Brown: *It's a man's world*. Šťastná náhoda, která samozřejmě může být vykládána jako autorská svévole.

„Na to kašlu,“ promluvíš nahlas.

Psaní je osamělé povolání. Býváš mnoho hodin sám a někdy trpíš samomluvou. Večer si v pracovně čteš, popiješ víno, upadne ti pražená mandle, hledáš ji.

„Pojď ke mně, maličká, kdepak jsi?“ slyšíš se říkat.

Občas tohle děláš.

Píšeš už čtvrt století. *Po pětadvacetileté šňůře, jak říkají zpěváci, je stále těžší najít chuť psát.* Bartleby a spol. Tebe to naštěstí pořád ještě baví. Na psaní ti pořád záleží (možná dokonce stále víc, než by mělo), na jeho výkladech už ne. Tuzemského literárního života se účastníš jen výjimečně. Oni mají své ceny, ty máš své volvo... Píseň končí, moderátor pouští krátké interview, které s tebou včera dělal po telefonu; úplně jsi zapomněl, že bude volat, takže zvonění mobilu tě zastihlo psychicky nepřipraveného, a navíc v tramvaji: než jsi na nejbližší zastávce vystoupil, abys nemusel šeptat a mohl

se na odpovědi soustředit, stihls plácnout pár pitomostí. Moderátor je ovšem překoná: *Všichni milovníci se dnes mohou těšit na čtení populárního spisovatele. Nebo: Čtenáři znají jeho díla nazpaměť. A tak dále. Rozhovor naštěstí brzy končí. Cítíš pouhou rezignaci. Před deseti lety by tě to rozhodilo nebo naštvalo, dneska je ti to víceméně fuk. Před zatačkou na konci příští rovinky parkuje na krajnici černá limuzína se zapnutými výstražnými světly. Opodál ve stromořadí holých jabloní zahlédneš trojčlennou skupinku, dva muže a ženu. Když přijedeš blíž, pochopíš, že pokládají květiny k pomníčku u silnice. Žena se předklání a zapaluje svíčku. Ubereš plyn, připadá ti netaktní kolem nich jen tak prosvištět – a zároveň nejedeš natolik pomalu, abys mohl být považován za čumila, ale i tak na malém náhrobku z leštěné žuly dokážeš přečíst křestní jména: *Milena a Petr*. Spisovatelé, voyaeuři života. Oči pozůstalých tě nevraživě, skoro výhružně sledují. Bůhvíproč zadoufáš, že tě nepoznali. Přidáš plyn, odklopíš loketní opěrku a zasuneš do přehrávače cedéčko Radúzy. V posledních letech ti umřeli děda, babička a otec. Teprve po těchto úmrtích jsi konečně (ve svých čtyřiačtyřiceti!) začal žít naostro. Všechna ta léta předtím byly jen předfilmy k hlavnímu programu. Teprve nyní to začalo.*

Zejména otcovo předčasné úmrtí tebou otrásló víc, než sis kdy dokázal představit. Bez smrti není žádný příběh kompletní, opakuješ si od té doby často. Smrt se pro tebe stala pevným bodem každého nového syžetu. Romány, které neobsahují smrt, ti připadají jako falešný obraz reality.

U čerpací stanice si koupíš Respekt a dvoje noviny a v autě si chvíli čteš: Patnáct minut sexu vydá za hodinu žehlení. Kriminalita loni klesla: vražd bylo jen sto devadesát. Ještě krátce zalistuješ Respektem: *Rychlost, s níž muži po listopadové revoluci znovuobjevili svá před čtyřiceti lety ztracená loviště v podnikání, obchodě a svobodných povoláních, dovoluje změřit míru ponížení, jež jim připravil socialismus*. Rozjedeš se, chvíli o tom citátu přemýšlíš. Ale nešetřit

je. Nešetřit nás. Devadesát pět procent světových vrahů jsou muži, připomínáš si. It's a man's world.

„O osem sto metrov odbočte vpravo,“ uslyšíš důvěrně známý ženský hlas.

V navigaci jsi změnil původní češtinu na slovenštinu, protože jsi nedokázal vystát zupácké pokyny toho namyšleného (zdálo se ti) chlapa. Vyhlížíš křižovatku, zatím je vpravo stále jen potok. Ještě před odbočkou přetne silnici turistická trasa; spatříš dřevěný rozcestník. V příští vteřině musíš prudce zabrzdit, protože doprostřed silnice vstoupí rozcuchaná světlovlasá žena středního věku – a zůstane stát. Dobrzdíš sotva několik metrů od ní. Žádný další vůz se neblíží, vzájemně se pozorujete. Usměješ se na ni, nereaguje. Ve vyžilé tváři má poněkud nepřičetný výraz. Zauvažuješ (už jsi opět klidný), jestli je to z předchozího leknutí, nebo zda jde o permanentní podobu. V obou rukou drží jakési tenké hole. Zatímco dotčeně – ano, *dotčeně* – pokračuje v přecházení silnice, prohlížíš si její oblečení: tmavomodrá šustáková souprava, sportovní obuv. Dojde ti, že ten nepřirozeně rychlý krok a trhavé pohyby rukou patrně představují stále populárnější *nordic walking*. I v kabině auta slyšíš šustění jejích kalhot. Trpělivě čekáš, až přejde – jako když jsi tenkrát v noci u Ostředka narazil na srnu, zmatenou tvými světlomety. Ženiny rty se pohybují. Zaznamenáš, že *nordická Viktorka* má v uchu telefonní sluchátko. Nordic talking, napadne tě. Ze všech těch čtení a besed už někdy býváš unavený (děláš to patnáct let), ale dneska máš dobrou náladu. Rozjíždíš se, ve zpětném zrcátku vidíš, že se za tebou otočila. Stále s kýmsi hovoří – nyní bezpochyby o tobě.

„Babo bláznivá,“ promluvíš nahlas.

4/

*Protože to je cesta, kterou muži podnikají: aby našli sami sebe.
Pokud v tom neuspějí, nezáleží na tom, zda najdou něco jiného.*

JAMES A. MICHENER, *The Fires of Spring*

5/

Anetě je šestatřicet, Brunovi bude čtyřicet; Cyril je výrazně starší, za rok mu bude padesát. Aneta se mnohokrát snažila odhalit příčinu toho nápadně velkého věkového odstupu: proč se rodiče rozhodli mít další děti až v Cyrilových devíti letech? Protože teprve tehdy rozpoznali jeho charakter?

Tyhle otázky ji upřímně znepokojují, ale už tu není nikdo, kdo by jí poskytl odpovědi.

Aneta je – řečeno žargonem doby – investigativní žurnalistka. Sama ovšem tohle označení nepoužívá; pokud je tázána na povolání, odpovídá, že dělá televizní publicistiku. Tak či tak, léta připravuje oblíbený pořad, který pomáhá lidem odstraňovat křivdy, ať už způsobené různými podvodníky, tuneláři a mafiemi, nebo jen pouhou bezohledností podnikatelů či lhostejností a neschopností státních institucí.

„Naše Anetka je odborovej předák všech nesamostatnejch chudáků, co svý soukromý problémy nedokážou řešit sami a standardně, a místo toho běžej žalovat veřejnoprávní televizi,“ posmívá se sestrě Cyril.

„Ale hovno!“ ječí na něho Aneta. „Za náma ty lidi přijdou často až potom, co to celý roky zkoušeli řešit sami – a samozřejmě neuspěli! Za náma choděj až tehdy, když už ztratili veškerou víru ve spravedlnost – nevíte náhodou, čím to bude, ctěnej pane soudce?!“

Nespravedlnost Aneta od dětství bytostně nesnáší. Na zjevnou křivdu, stejně jako na evidentní lež nebo do očí bijící demagogii, reaguje odjakživa velmi zjitřeně, ba hystericky: okamžitě zrudne, její dech se zrychlí a zatíná pěsti. Až na všechna ta sprostá slova, která se Anetě v takových chvílích nezadržitelně řinou z úst, to nápadně připomíná orgasmus: její obličej dostává příslušně nepřičetný výraz, ve tvářích jí naskáčou temné skvrny, nehty se zarývají do výstřihu košile... V posledních letech se naštěstí zklidnila (rezignovala by možná bylo přesnější) a během natáčení už většinou dokáže zachovat profesionální odstup, ale čas od času – když jí například nějaký další *vychcánek*, který bezostyšně připravil pětičlennou rodinu o bydlení, s úsměvem lže do očí – v ní ke zděšení režiséra a členů štábu ta zoufalá vzteklá bezmoc propuká dodnes: „Co nám to tady kecáš, ty zsranej čůráku?!“

Pokud se díky jejímu pořadu dobrá věc podaří a spravedlnosti je výjimečně učiněno zadost, cítí Aneta hluboké uspokojení a na oslavu úspěchu se pak s kolegy opije v televizní restauraci zvané Rohlík. Častěji ovšem – řečeno s Cyrilem – *lež a nenávisť zvítězí nad pravdou a láskou*, a ona se opije ještě víc. Než poznala Alana, tvořil zmíněný televizní pořad prakticky celý její svět; když loni kvůli opakovaným výhrůžkám několika spekulantů s pozemky dostala na týden policejní ochranu a Cyril to s obvyklým sarkasmem označil za *druhou největší událost Anetina života – hned po spacákové revoluci*, uvědomila si, že bratr má bohužel pravdu.

Vždycky bezpečně věděla, že má v sobě dostatek lásky, že dokáže intenzivně milovat. Milovat ostatně není těžké, k tomu člověk nepotřebuje nic znát ani umět, stačí se té síle poddat. Těžké je lásku probudit – v sobě i v tom druhém, uvědomuje si Aneta. Prokousat se těmi komplikovanými počátečními stadii, projet bez nehody všechna ta obtížná kvalifikační předkola: společné bydlení, první společná dovolená a tak dále. Projít všemi těmi postelově-kuchyňskými

praktickými zkouškami, uspět v těch věčných intelektuálně-sociálních kvízech:

„Cože, ty máš / nemáš ráda Kryla?“

„Cože, tobě se líbil / nelíbil film Prolomit vlny?!“

„Cože, ty se dole neholíš / holíš?“

Anebo:

„Ne, počkej, to myslíš vážně?! To je jako pravda? Takže vy u vás v rodině *neslavíte* narozeniny?!“

„No, neslavíme.“

„To je vážně ujetý! Ty seš v nějaký sektě, nebo co?“

„Jo. Jsem v sektě lidí, kterejm se v dětství zabili v autě oba rodiče.“

„Ježiš, to jsem nevěděl! Promiň!“

Od sedmnácti postupně chodila s několika *kluky*; když se v jejím životě konečně objevil první skutečný *muž*, vyklubal se z něj posléze žárlivý paranoik, který jí zakazoval opalovat se v plavkách na balkoně, jakož i nosit krátké sukně a trička s výstřihem. Kromě toho ji sledoval a odposlouchával.

Obětovala mu šest let života.

Další čtyři roky ztratila se svým očním lékařem; toho si dokonce už po půl roce známosti vzala. Byl pohledný, ve svém oboru úspěšný, milý, pozorný – a přecitlivělý. Nesnášel průvan, ale ani horko. Nenáviděl zimu, ale vadilo mu i suché teplo radiátorů. Neustále si cosi kapal do očí. V každé místnosti jejich nevelkého bytu natáhl šňůru, na kterou věšel mokrá prostěradla; později zakoupil zvlhčovače vzduchu. Optimální, to jest *povinná* teplota v obývacím pokoji byla dvacet tři stupňů. *Přesně*. Dvacet dva stupňů bylo *skutečně málo*, dvacet čtyři stupňů *vážně moc*. V ložnici muselo být dvacet jedna. Větralo se minutu. *Přesně*. Na dovolené v Řecku byl lékař sužován vedrem, v Norsku chladem.

Anetě to zpočátku připadalo zábavné (kolegyně v televizi rozesmávala vyprávěním o tom, jak si její manžel každých pět minut

natírá rty heřmánkovým balzámem); časem ji to začalo iritovat – a nakonec to bylo nesnesitelné. V autě zavírala oči, neboť už nedokázala přihlížet tomu, jak se její muž po většinu cesty věnuje ovládání klimatizace. A tak dále. Myslela na polárníky, kovboje, pouštní jezdce, námořníky a válečníky, myslela na všechno to nepohodlí, ne-li přímo fyzické útrapy, kterým byli a jsou tito skuteční chlapi denně vystaveni. Co se to s dnešními muži stalo? ptala se sama sebe.

Definitivně se rozešli toho večera, kdy si její manžel během rádo-by romantické společné koupele v jednom barcelonském hotelu *šestkrát* (Aneta to nedokázala nepočítat) připustil teplou vodu.

„Ty nejseš chlap, ty seš teploměr,“ oznámila mu a požádala o rozvod.

Před pár lety objevila vzrušující svět internetových seznamek – ale po *devatenácti* oťukávacích schůzkách s nejrůznějšími exhibicionisty, vzdělanými egoisty, erotomany, sňatkovými podvodníky, s horami sádla, s uzlíčky nervů, s přehnaně sebevědomými starci a s nejrůznějšími burany a hulváty začínala tušit, že ani tudy cesta nevede.

Už se pomalu smířovala s tím, že nikdy nebude mít děti a že z jejích velkých ňader se stane cosi trapně samoučelného, nefunkčního. Nevkusně okázalá dekorace. Ještě pár let, říkala si Aneta, a potom část její osobnosti definitivně zemře.

Pak ale do jejího života znovu vstoupila naděje.

Díky Alanovi začala věřit, že na lásku ani na děti ještě není pozdě.

6/

Šimi jede z náměstí rovnou k Renému; i dnes ho potěší, že jeho parkovací místo před podnikem je volné. Ještě nikdy se nestalo, že

by nebylo. Dopravní značka *vyhrazené parkování*, kterou René kdysi ukradl v centru Plzně a na níž je nyní neuměle přimalován fotbalový dres Sparty Praha se Šimiho jménem, tu za tichého souhlasu Městské policie stojí už od loňska.

Restauraci a přilehlý music bar má René v pronájmu; v objektu jsou i tři bowlingové dráhy. Každý pátek a sobotu zde pořádá diskotéky se striptýzem. Na pódiu se během večera vystřídá někdy až osm dívek, což na malé město není vůbec špatné, tvrdí René. Dalším zdrojem Reného výdělků jsou tři malé pokojíky v podkroví, vybavené počítači s kamerou, před níž Reného tanečnice provozují striptýz on-line. Jednoznačně nejhezčí ze všech je Reného dívka Tali, na tom se shodují všichni. Její internetová vystoupení sledují muži doslova z celého světa. Zatímco doma v Berlíně, v Limě nebo v Chicagu masturbují, píší jí nejrůznější oplzlé žádosti a vulgární vzkazy. Obraty jako *Jsi krásná, Roztáhni si pŕlky* nebo samozřejmě *Ukaž kundu* umí už René přeložit z mnoha jazyků včetně finštiny.

„Jen ať si píšou. Jen ať se ty prasata koukaj,“ říkává spokojeně. „Ať se koukaj a platěj – my si pak s Tali za jejich prachy užijeme.“

René podléhá známé iluzi pasáků: připadá si lepší než jeho zákazníci. Copak je to snad on, kdo těm špindírám – nemluví samozřejmě o Tali – strká bankovky za propocené kalhotky? Nutí sem snad ty lidi chodit? No tak! Návštěvníky striptýzu René tajně pohrdá, a občas je dokonce nenávidí – například když mu z místní radnice dají najevo, že striptýzový klub je poněkud pokleslý podnik.

„Slintám snad před těma holkama já? Dělam to snad pro sebe?“ hájí se René s upřímným rozhořčením.

Provozovat striptýzový bar a navštěvovat ho jsou v jeho očích dvě diametrálně odlišné věci.

„To je jako sčítat jabka a hrušky,“ tvrdí.

Lépe to vyjádřit neumí. Jeho slovní zásoba je limitovaná. Věci, které nedokáže pojmenovat (třeba neurčitý pocit, nezvyklou situaci nebo něčí složitou povahu), označuje nejčastěji slovem *divný*. I on

sám sice tuší, že je to slepá ulička poznání, že takové pojmenování neposouvá daný problém k řešení ani o milimetr, ale aspoň ho to jaksi vyvazuje z odpovědnosti: na vině není René, respektive jeho malá schopnost formulovat, nýbrž ono *divné*. Naštěstí kromě divných věcí existují i věci, které jsou *oukej, fakt v pohodě*, nebo přímo *boží*: americké akční filmy, německá auta, Tali, Play Station a grilování na zahradě. Většina ostatních věcí jsou podle Reného víceméně kraviny, zejména pak sushi, publicistické pořady, maďarské a francouzské filmy, balet, demokracie, biopotraviny a podobné *píčoviny*.

Lidé se podle Reného dělí na *borce* (Jágr, cyklista Armstrong, Madona, Dan Landa a další) a *debily* (Knížák, Havel, Dan Nakonečný a další a další). Na podobné *čuramedány* má René poměrně jasný názor.

Na rozdíl od Šimiho totiž hodně čte a dívá se v televizi na zprávy. Rád o věcech přemýšlí.

Nerad by byl někomu za blbce.

René je odjakživa chytřejší, Šimi zase fyzicky zdatnější a obratnější.

Všichni říkají, že se výborně doplňují.

Hledali se prý tak dlouho, až se našli.

„Ahoj, René!“

„Nazdar, Šimi. Rád tě vidím, chlape.“

„Já tebe taky, René.“

„Dáš si pívko?“

„Jedno jo. Dík.“

Usmívají se na sebe. Znají se od dětství. Jednou spolu strávili skoro celou noc v podmáčené jeskyni. Takové věci se nezapomínají, myslí si René. Nerozdělil je ani Šimiho úspěch. Tomuhle se říká přátelství.

„Tak jak jde život?“ ptá se Šimi.

„Řeknu ti to takhle, Šimi: rouhal bych se, kdybych si stěžoval.“

Šimi musí chvíli přemýšlet.
„Takže dobrý, jo?“
V jeho otázce přetrvává nejistota.

7/

Tak já ti povím, jaká špinavá hra kolem toho byla. Jaká špinavá hra kolem toho byla, kolik lidí půjde bruchet.

MINISTR VNITRA IVAN LANGER
během prezidentské volby

8/

Brunova vážná nemoc se objeví právě v době, kdy se Aneta seznamuje s Alanem.

K lékaři Bruno zprvu jít odmítá. Bylinkové čaje, které si sám ordinuje, nezabírají, jeho stav se naopak postupně zhoršuje.

„S rýmou leží týden v posteli, ale když je mu opravdu zle, k doktorovi ho nedostanu,“ stěžuje si Anetě do telefonu Brunova manželka Renata. „Chlapi, znáš to...“

To *opravdu zle* Anetu znepokojí. Má podezření, že jí Bruno neříká pravdu. Strach o bratra je disharmonický akord v její momentální zamilovanosti. Je s Alanem, ale myslí na Bruna. Když za Brunem na pár dní odjede, vyčítá si, že se nevěnuje Alanovi; nechce být jednou z těch žen, které si z nemocného bližního udělají viníka vlastního nešťastného osudu. Když zůstane v Praze s Alanem, v duchu se obviňuje, že veškerou starost o bratra přenechává jeho manželce, a alibisticky požaduje po Alanovi, aby jí stanovil cosi jako rozumnou míru sebeobětování.

Znovu zavolá Cyrilovi, který ovšem Brunův stav bagatelizuje: každá nemoc je podle něj důsledkem zanedbaného pití. Aneta nevěří svým uším. V návalu hněvu si připomene, že je to právě Cyril, kvůli němuž každý den nepřímou zrazuje svou práci. Připomene si čísla všech politiků, která objevila v jeho mobilu.

„Řekneš pitomej vtíp?“ oboří se na něho. „To je všechno, co uděláš?“

„Uklidni se, hysterko.“

Praští mu telefonem. Ještě nikdy se tohle neodvážila udělat, ale toho dne je nanejvýš rozčilená. Vezme to do rukou sama, rozhoduje se. Domluví Brunovi návštěvu v nemocnici, dojede pro něj a bezmála násilím ho odveze do Prahy. Pošlou ho na několik vyšetření: krevní obraz, CT a ještě cosi se štítnou žlázou. Nakonec mu udělají *elektromyelogram* kvůli vyloučení svalového onemocnění, jehož jméno si Aneta není schopná zapamatovat.

Druhý den ráno jí zavolá sám primář.

Aneta si odmítá přiznat, co to může znamenat.

Doufá v zázrak, ale ten nepřijde.

„Mám pro vás bohužel špatné zprávy,“ řekne jí primář.

Aneta polkne.

„Hodně špatné?“

Primář zaváhá.

„Ano.“

Svět se kamsi řítí.

„Stavte se za hodinu, probereme to.“

Po opakovaném primářově vysvětlení to Aneta začíná jakžtakž *chápat*: Bruno trpí degenerací neuronů, které vedou informace z mozku do míchy a z míchy ke svalům. Paradoxně jde o poměrně vzácné onemocnění, které u devadesáti procent pacientů nemá známou příčinu (pouze deset procent onemocnění je dědičných); u lidí mladších padesáti let se vyskytuje jen výjimečně.

„Brunovi je čtyřicet!“ vyhrkne Aneta.

Komu to namítám? napadne ji současně.

Primář se zatváří lítostivě a pokrčí rameny. Popíše Anetě typické příznaky: nejprve svalové záškuby, které s postupem onemocnění mizí; později se objevuje svalová ztuhlost, křeče, ochablost. Postiženy mohou být také dýchací svaly. Potíže patrně nastanou i s výslovností a polykáním. Bohužel to nevyhnutelně končí na vozíku, nutné bývají různé bandáže nebo dlahy.

„A dál?“ zeptá se Aneta. „A potom?“

Primář k ní vzhledne.

„Průměrná doba přežití je tři až pět let od prvních příznaků – ty se v případě vašeho bratra objevily už před pár měsíci. Případné postižení míchy může ovšem prognózu radikálně zhoršit.“

Anetu napadne, zda si lékaři sdělování podobných fatálních zpráv neužívají víc, než jsou ochotni přiznat. Ale třeba mu křivdí. Jediná dobrá věc na téhle strašné nemoci je, pokračuje primář, že intelligence nebývá zasažena. Možnosti léčby jsou velmi omezené, progresi onemocnění lze jen zpomalit. Dlouhodobé podávání riluzolu může pacientův život prodloužit až o tři měsíce.

„Tři měsíce?“ zopakuje Aneta.

Domnívá se, že špatně slyšela, ale primářovo přikývnutí původní údaj potvrdí.

Všechno je náhle jinak.

Kdyby existovala spravedlnost, napadne Anetu, musel by onemocnět Cyril.

Když odchází z nemocnice, padá sníh s deštěm.

I ryze meteorologický jev, jako je sníh, považuje dnes Aneta za projev Boží moci, ty nepříjemné studené vločky si v dané chvíli iracionálně, leč jednoznačně spojuje s Ním. Její *trpělivost s Bohem*, kterou v sobě díky Halíkovým knihám konečně našla, je rázem pryč. Všechny ty chytré, klidné, vstřícné věty, které si podtrhla

(Tam, kde zhasíná víra, hoří ještě láska, takže tma nemůže nadobro zvítězit. Je to naše láska, nebo Jeho láska? To je zbytečná otázka. Láska je jen jedna.), jsou nyní zapomenuty.

Aneta potřebuje viníka.

Když konečně našla toho pravého, když je konečně šťastná, musí obratem přijít tragédie?

A udělal snad Bruno někomu něco? Na sto tisíc lidí připadá šest takových onemocnění – takže devadesát devět tisíc devět set devadesát čtyři lidí ze sta tisíc ho *nikdy* nedostane.

Bruno jo.

Sirotek jo.

Ve čtyřiceti.

Aneta zuřivě zavzlyká. Zatíná pěsti. Bůh už není *hloubkou jejího života*, nýbrž zlomyslnou cizí bytostí kdesi vysoko nad ní. Ten poklidně se snášející sních není nic jiného než Jeho osobní útok. Než Jeho hnusný cynismus. Jeho bohapustá provokace. Na Anetiny rozpálené rudé tváře posměšně dopadne několik vlhkých vloček; zastaví se a zvrátí hlavu k nebesům.

„Vo co ti jako de, ty čůráku!?“

9/

At' jdou do prdele všichni!

PŘEDSEDA VLÁDY MIREK TOPOLÁNEK
během prezidentské volby

Brunova pětasedmdesátikilová manželka Renata má slabost pro *malé hezké věci*. Bruno má dojem, že s jejími přibývajícími léty a kilogramy ona záliba sílí. Tak například v tomhle pokoji jsou – Bruno to v duchu sčítá – dvě vázičky se slaměnkami, čtyři kolorované dobové pohlednice v rámečcích ze světlého dřeva, tři malované talířky, jeden kafemlýnek, jeden moždír a dvě dřevěné naběračky. Na oknech visí modrobílé kostkované závěsy s krajkou na spodním okraji, v rohu pokoje jsou naaranžované historické dřevěné sánky s vyšívanými polštářky. Kdo se v pokoji se dvěma postelemi a čtyřmi židlemi posadí na *sánky*? říká si Bruno. Naštěstí chápe, že láska je především trpělivost.

Hosté už dopoledne (tak jako každý pátek) odjeli a on nyní svléká ložní prádlo, aby manželka s dcerou stihly do příjezdu dalšího turnusu uklidit. Renatě by to nepřiznal, ale vstupuje do těch opuštěných místností docela rád. Uspokojuje to jeho zvědavost. Hosté s manželkou celý týden zdvořile konverzují o počasí a o historii kraje (jemu je historie kraje dávno ukradená a s počasím je na tom od jisté doby podobně), a když pak Bruno přijde do jejich pokoje, pod poslintaným polštářem občas najde plyšová pouta... No dobře, až takhle pikantní to většinou není. Pouta našel za těch sedmnáct let, co s Renatou penzion provozují, jenom jednou. Vibrátor dvakrát. Pravda ovšem je, že mnohokrát v noci mlčky leží vedle spící Renaty, zatímco nad nimi na pětce anebo na sedmičce hosté nepřeslechnutelně šukají... Jedna věc je umět to pochopit, druhá s tím žít. No nic. Občas taky sbírá zpod postelí kondomy, tampony, spodní prádlo a ponožky. Z koberců každý pátek luxuje ostříhané nehty a holuby z nosu. Žena a dcera jsou mu vděčné, že jsou téhle práce spojené s provozem penzionu ušetřeny. Kdykoli Renata nebo Inka spatří na prostěradle zaschlé sperma, doslova se jim prý *navaluje*... Co chtějí, aby z nás teklo? říká si Bruno. Horká

čokoláda? Růžový olej? Ošklíbá se snad on, když z nich čtyři dny v měsíci teče *krev*? S tím bílým lepkavým rosolem jsme jaksi byli *stvořeni* – ale vykládejte o tom ženském... Renatě nemůže Bruno v tomto ohledu říkat nic, a tak nic neříká. Tyhle puritánky... Kdyby jí na pár vteřin ukázal *skutečný* obsah své hlavy – třeba některé fantazie o Tali – nejspíš by s jekotem utekla a zastavila se až u rozvodového soudu. Od svatby přibrala devatenáct kilo. Její tvář vypadá, jako by ji poštípaly včely. Roj včel, říká si v duchu Bruno. Ale i tak ji má stále rád. Když ji obejmě, cítí cosi jako pobavené dojetí. No nic. Jemu skvrny od spermatu nevadí. Na tyhle věci si člověk zvykne, a navíc to pomáhá realistickému náhledu na lidstvo. Ruku na srdce, všichni jsme víceméně stejní. Někteří z nás drží u jídla lokty u sebe a tak dále, ale to je taky všechno. Ubytovat patnáct let Čechy, Rakušany a Němce znamená, že vás žádný volební výsledek nemůže zaskočit. Vítězství Jörga Haidera *čekal*... No dobře, přehání.

O své nemoci s nikým nemluví, Cyrilovi a Anetě to taky zakázal. Samozřejmě že si to nezasloužil, v tom se s Anetou jaksi shodnou, myslí si Bruno. Nic tak strašného v životě neprovedl, aby si zasloužil umřít ve čtyřiceti.

„Bruno, ty seš tak hodnej,“ říká mu Aneta.

„A proto je a bude chudej,“ poznamená k tomu obvykle Cyril.

„Bejt chudej a hodnej není životní neúspěch,“ namítne Aneta. „To je možná spíš úspěch.“

„Chudoba je životní neúspěch,“ prohlašuje Cyril. „Všechno ostatní jsou pseudointelektuálský kecy.“

Podle redakční elévky je Bruno dokonce *až moc hodný*. Tohle její hodnocení ho opravdu pobavilo. Ve skutečnosti je ve vztahu k ní pouze dostatečně neupřímný, neboť neupřímnost je jak známo ve vztazích se ženami základ. Kdyby *byl* upřímný, kdyby se choval tak, jak to *doopravdy* cítí, při nejbližší příležitosti by si tu nevtipnou, servilní elévku přitáhl k rozepnutému poklopci a vystříkal se jí na

mandle. A tak dále. Mnohem raději by ovšem viděl *naživo* striptýz Tali – ale na to, aby někdy vstoupil do Reného podniku, je příliš zbabělý, na diskotéce nebyl patnáct let. Takže mu zbývá jen internet, kde se dívá na její sotva poodhalená ňadra (dokud se návštěvník stránek nezaregistruje a nezaplatí, Tali se nikdy nesvlékne), která navíc po chvíli zmizí a na monitoru je vystřídá amatérský formulář; poplatek za kompletní striptýz není sice nijak závratně velký, ale Bruno dosud nikdy nesebral odvahu, aby do příslušné kolonky natukal bankovní spojení, a vystavil se tak riziku odhalení. Kdyby byl upřímnější a odvážnější, jednoduše by to udělal, protože o tohle *opravdu* stojí. Jenomže aby dělal věci, o které opravdu stojí, na to je příliš... Jaký?

Možná má ta holka v redakci pravdu.

11/

Cyrilova životospráva je bizarní, leč zdaleka nikoli ojedinělou kombinací pravidelných návštěv fitness center a solárií, zdravé výživy, stresu, alkoholismu a obžerství. Svou závislost na alkoholu si Cyril nicméně začíná uvědomovat, a jako mnoho alkoholiků proto vítá jakoukoli záminku, která mu umožňuje napít se *důvodně*, ne-li přímo *nevyhnutelně*; nejlepší jsou samozřejmě radostné novinky, ale těch se devětačtyřicetiletému soudci, který se právě potřetí rozvádí, bohužel nedostává dost často. Naštěstí může stejně dobře využít zprávy špatné: i sebečernější zvěst má pro Cyrila vždycky svůj líc – zlatavě medový odlesk osudem vynuceného panáka.

S Brunovou diagnózou jej Aneta seznámí ihned po svém rozhovoru s primářem; když zavěsí telefon, je půl jedenácté – tedy čas, kdy ranní sklenička dávno přestala působit, a Cyrilova kancelář v budově soudu tím pádem ztratila svou relativní útulnost. Police

s šanony náhle vypadají zaprášeně, na koberci se zničehonic objevily dvě skvrny, a dokonce i tomu malebnému výhledu na červené střechy metropole jako by něco chybělo (jedno promile, poznamenala by Aneta). Cyril se několikrát zhluboka nadechne, jakkoli si uvědomuje, že to je jen gesto určené nepřítomnému publiku: je v kanceláři sám a obsah telefonátu s Anetou nemohl nikdo slyšet. Vzápětí se dostaví podrážděná podezíravost (*Co je to za blbost?*), po pár minutách následuje lehký šok (*Když to říká primář, bude to nejspíš pravda!*), který nakonec pomalu přejde do rozladění (*Takže hory jsou v prdeli, nejede se nikam...*).

Cyril sice tuší, že ho informace o bratrově smrtelné nemoci v příštích hodinách a dnech zasáhne podstatně víc než jen takhle – ale zároveň ví i to, že nářky lze vždycky odložit. Nemusí se kurva zhroutit hned, ne? Nikomu tu nemusí hrát divadlo. Ano, je to sice *jobovka*, o tom není sporu – jenže všechny jobovky pro něho zároveň mají tu báječnou kouřovou příchuť třicetileté jednosladové whisky, kterou si dopřává pouze při výjimečných příležitostech (je sice bohatý, ale rozhodně ne rozhazovačný). Cyril otevře šatní skříň, zpod soudcovského taláru vytáhne nejdražší láhev, kterou v kanceláři má, a nalije si dvojitého panáka. I rodinné tragédie mají jak vidno svůj půvab. Klidně by se vsadil, že tohle na neštěstích přitahuje každého zpitara. Kdo tvrdí, že ne, je pokrytec. *Cože? Tetičce Boženě ujel vlak nohy? Ježíšikriste! To je strašný! Honem mi něco nalijte!* Cyril se zasměje. Je v bezpečném časovém vakuu. Za půl hodiny to třeba bude jinak, ale teď se ještě dokáže zasmát.

V příští chvíli dostane nápad: ne že nepojedou, *pojedou* – a udělají z toho naopak *excelentní lyžovačku*. Bruno lyžování miluje a tohle je možná jeho poslední šance. Primář ostatně Anetě říkal, že by teoreticky odjet mohli; Bruno prý bude víc unavený, ale bolesti by ještě mít neměl. No tak! Udělají to s plnou parádou. Aby na to nikdo z nich do smrti nezapomněl. Cyril od sebe odežene veškeré myšlenky související se smrtí, a zatímco usrkává whisky, představuje si věci

příjemnější. Zamluví nejlepší hotel. Vezme si svůj nejlepší oblek. Nakoupí nejlepší sekt. Nechá pořádně umýt auto. Vezme chladicí box. Cítí dlouho nepoznané, skoro klukovské vzrušení. Z kouřové vůně skotské se v Cyrilově mysli náhle vynoří ono sousloví: *zlatý padák*.

Jeho úsměv se rozšíří.

12/

Xervantové, žijící v brazilských deštných pralesích, mají osm etap mužství a učí se je v průběhu čtyřiceti let.

STEVE BIDDULPH,
Mužství (Jak zvládat všechny mužské role)

13/

Bruno se vůbec nejvíc bojí jediné věci: jak to zvládnou Inka a Aneta. A Renata, samozřejmě.

Inka s Anetou mají mimochodem jedno společné: každou volnou chvíli surfují po internetových seznamkách. Zaregistrované jsou snad na všech, určitě znají víc virtuálních lidí než těch skutečných. Stejně z toho nakonec většinou nic není, ušklíbne se v duchu Bruno. Než se Aneta seznámila s tím Alanem, absolvovala snad dvacet schůzek – a k čemu to bylo? Kolik seznamovacích schůzek má za sebou Inka, Bruno neví, dcera se mu na rozdíl od Anety nesvěřuje. Už dvakrát si ale přivedla známost z internetu na noc domů. První nápadník se ráno tvářil tak samozřejmě, že to Bruno nevydýchal. Pardon, ale nedokáže nenuceně konverzovat o aktivních světlometech a výhodách nezávislého topení s někým, kdo ještě před chvílí houpal jeho jediné dceři kozama.

Ten druhý kluk se mu kupodivu líbil. Vzal ho na ryby.

„Je sympatickejší,“ řekl Ince, když se vrátili.

Překvapeně zamrkala. Druhý den pochvalu zopakoval. Inka se podívala na mámu a potom na Bruna.

„Fajn, tak já ti ho přenechám.“

Samozřejmě to krachlo. Bruno neví proč. Inka se svěruje výlučně matce. Dokud byla malá, bylo všechno v pořádku – nebo to tak aspoň Brunovi s odstupem let připadá. Má pocit, že byli spokojená, soudržná rodina. Muž, žena a dítě. Jezdili společně na výlety. Společně snídali a dívali se na televizi. A tak dále. Nic z toho dneska nedělají. Jakmile Inka začala dospívat, situace se změnila: spojily se proti němu. Začaly si vyměňovat významné pohledy, špitat, používat gesta, která nedokázal rozšifrovat.

„Chci kluka!“ prohlásil Bruno.

Tušil, co přijde. Renata už dítě nechtěla.

Došlo mu, že nadosmrti zůstane v defenzivě.

Ze všeho nejdřív přišel o koupelnu. Nešlo ani tak o tu místnost, jako spíš o ten podivný způsob, kterým se to stalo. Bruno to vlastně dodnes nepochopil. Kdyby tenkrát o koupelnu vypukla rodinná hádka, v níž by prohrál, uměl by se s tím smířit. Ztráta koupelny coby důsledek prohrané manželské bitvy – tomu by dokázal porozumět.

Jenomže on přišel o koupelnu v době hlubokého míru.

Nepadl dokonce ani jediný slovní výstřel.

Proběhlo to takhle: nejdřív se Renata a Inka v koupelně střídaly, takže ji ráno i večer obsadily skoro na hodinu. Později začaly navštěvovat koupelnu společně; Bruno se logicky domníval, že by to mohlo každodenní okupaci koupelny zkrátit, ale opak byl pravdou: její dveře byly paradoxně zamčené déle než předtím.

Když na ně Bruno zaklepal, nikdy se neotevřely; buďto vzápětí uslyšel vyčítavé Tati!, nebo rovnou podrážděné Ježišmarjá, co je

zas?! Nevěřil vlastním uším. Co je?! No co by asi bylo?! říkal si popuzeně. To jim snad musí být jasné, ne? Přece to musí chápat.

„Jste tam půldruhý hodiny! Potřebuju na záchod!“ křičel Bruno. Ale stejně mu neotevřely.

Předpokládaly, že si nějak poradí, nebo jim to bylo jedno?

Bruno si skutečně poradil: začal močit v kuchyni do umývadla. Nakonec do jedné ze dvou toalet v přízemí penzionu nainstaloval malý sprchový kout, koupil nové záchodové prkénko a vložku do zámku a na dveře přišrouboval cedulku SLUŽEBNÍ WC, ale navzdory téhle rekonstrukci to pořád byl – a Bruno to dobře věděl – záchod pro hosty. Žádné nové cedulky na tom nemohly nic změnit. Bruno nemá žádný velký smysl pro symboliku věcí, ale tuhle jednoduchou metaforu pochopil hned: stal se hostem ve své vlastní rodině.

Cyril se mu pochopitelně vysmál.

„Ty seš fakt čůrák, brácho! Víš co bych udělal já? Normálně bych ty dveře vyrazil!“

„Úžasný,“ pravila Aneta naoko obdivně. „Jak ty vždycky hned najdeš řešení...“

14/

Cyril a Aneta obědvají v drahé francouzské restauraci v centru.

„Nic opulentního, neboj,“ ujišťoval Cyril ještě před dvěma hodinami do telefonu sestru, když si tohle setkání domlouvali. „Chápu, že se nikomu z nás zrovna teď nechce debužirovat, ale na druhou stranu ti, ségra, na rovinu říkám, že ani smrtelný nemoci v rodině mě nedonutěj jíst v KFC.“

Jejich babička (z matčiny strany) pracovala celý život v pokladně na vlakovém nádraží, dědeček v koksárně; pět dní v týdnu oba vstávali v půl páté ráno – ovšem Cyril se navzdory tomu neustále

tváří, jako by byl přímým potomkem váženého šlechtického rodu, nebo aspoň příslušníkem čtvrté generace curyšské bankéřské rodiny. Anetě to připadá snobské. Stydí se, když vidí, jak kabanos jejich dětství vydává za kaviár. Stydí se, kdykoli je přítomna Cyrilovu jednání s taxikáři, číšníky, prodavači nebo hlídači parkovišť.

„Nevidíš, že ty lidi urážíš, Cyrile?“ říkává mu v oněch výjimečných chvílích, kdy v sobě nalezne dostatek odvahy potřebné k tomu, aby dokázala o třináct let staršího bratra nahlas kritizovat.

Cyryl předstírá údiv.

„Já nikoho neurážím, já se jenom pokouším obnovit v týhle postkomunistický zemičce přirozenou hierarchii tříd. Nebo mám snad ty lidi zdravit *já* jako první?“

Aneta spolkne poznámku o Cyrilově několikaletém členství v komunistické straně a spokojí se s tradiční připomínkou chudého dětství.

„Zapíráš vlašáky našeho mládí, a *zrazuješ* tak dědu i babičku!“

„Ale hovno. Rozdíl mezi náma dvěma, Anetko, je v tom, že já se vlašáku v hlavě zbavil, zatímco ty ho tam máš pořád. Tvoje *sebevědomí* je na úrovni vlašáku – v tom je tvůj problém.“

„Kecy prdy!“ odsekne Aneta, ale přemýšlí o tom.

Dnes však vzhledem k okolnostem mluví s Cyrilem nanejvýš smířlivě. Pro začátek zvolí domněle neutrální, nekonfliktní téma a popisuje bratrovi svůj letitý problém s bydlením: platí stále vyšší nájemné, a chtěla by si proto na hypotéku koupit malý byt, jenže ani po roce dosud nenašla nic, co by ji na první pohled oslovilo. Co by mělo *ducha*. Cyril to mylně pochopí jako stížnost na architektky a kreativně ji rozvine: Architekti jsou už jen slouhové developerů. Za pár set tisíc prodají duši každému spekulantovi se stavebními pozemky – tak jak mají mít ducha ty byty? Navíc si nikdy nezkusili postavit, co sami nakreslili. Krasoduchové zasraný! Kdyby stavěli domy pro lidi, a ne pro poroty, dalo by se v těch jejich výtvorech

bydlet – ale takhle? Třeba na parapety si klidně navrhnu měď. *Měď!* Posrali se už úplně? Copak vážně nevědí, že do měsíce skončej veškerý parapety v nejbližší sběrně? A tak dále. Aneta těm negativistickým poloprávdám bezmocně naslouchá. Připomíná si, že musí Cyrila přijímat takového, jaký je. Své bližní si člověk nevybírám. Musí se snažit mít Cyrila ráda stejně jako Bruna, protože Bruna už brzy mít nebude. Tahle myšlenka je silnější než Anetino předsevzetí, že nastalou situaci uchopí co možná klidně a věcně. Rozbrečí se. Hosté v restauraci výjev bezpochyby považují za partnerskou hádku. Cyril jí přes stůl otráveně podá balíček papírových kapesníků.

Je zjevné, že hovor o Brunovi již nelze déle odkládat. Cyril se tedy alespoň pokusí *podívat se na to z té příjemnější stránky*. S nadšeným zápallem, který Anetě připadá nelidský, začíná mluvit o odjezdu na hory.

„Zlatý padák,“ říká slavnostně. „Chápeš?“

Aneta se v první chvíli domnívá, že bratr má na mysli skutečný padák; tandemový seskok už všichni tři absolvovali. Cyril řičel štěstím a Brunovi se to očividně také líbilo, ale Anetu ty dlouhé vteřiny volného pádu k smrti vyděsily. Ten pocit, že se nemá čeho zachytit, ta doslova absolutní bezmoc... Navíc jí bylo podle očekávání špatně (odjakživa trpí kinetózou). Měla vztek, že se nechala přemluvit. V hloubi duše s těmihle adrenalinovými zábavami nesouhlasí. Zpovykané lidstvo, respektive jeho bohatá menšina, už roupama neví, co by. V zimě jezdí k moři, v létě lyžuje. A v Africe a v Asii umírají děti hladu.

„Zlatý padák?“ odpoví unaveně. „Jak to myslíš?“

„Jak to říkám. Zlatej padák, kterej mu to tvrdý přistání aspoň trochu změkčí.“

Vysvětlí jí to. Mluví. Žádná Šumava, žádný laciný penzion, ale nejlepší hotel v Dolomitech. Nakoupí pravé šampaňské. Všechno zaplatí.

„Na peníze mrdám!“ zvyšuje hlas Cyril.

Aneta chápe, že to, co dělá z muže sprostáka, jsou jen málokdy slova. Ví, že o skutečných mužských citech nebo vlastnostech slovní vulgarity mnoho nevypovídají. Také Cyril ví, že s Anetou může mluvit úplně o všem – klidně třeba o honění péra. Kdyby to nebyla jeho ségra, z fleku by si ji vzal. Jenomže to jediné, co cítí, když si Anetu posadí na klín, jsou její pánevní kosti. Klidně před ním může chodit nahá, protože její píča je pro něj přitažlivá asi jako sousedovic kocour – což jí samozřejmě řekl. S Anetou je na rozdíl od mnoha jiných ženských zaplatpánbůh možné mluvit *svobodně*.

„A velké humidor a nejlepší doutníky, kurva!“

Připomíná jí ohňostroj: doslova srší nadšením, vylétávají z něj další a další nápady. Aneta žasne. Na všech společných dovolených si až dosud dělili náklady přesně na třetiny; dokonce museli Cyri-
lovi pokaždé přispívat na benzin. Zná bratra coby šetřilka. Dnes je to někdo jiný. Peníze jsou patrně jediný způsob, jakým Cyril dokáže vyjadřovat hlubší city, napadne Anetu.

„Umírání v tobě očividně dokáže vzbudit velkorysost,“ poznamená jízlivě. „Škoda že ne i život...“

Cyril je v takovém rauši, že si jejího sarkasmu nevšimne.

„A to není všechno!“

Triumfálně se culí. Je sám sebou ohromený. Ohňostroj ještě neskončil. Ještě přijde závěrečná, nejefektivnější salva, říká si Aneta.

A nemýlí se.

15/

Zaparkuješ před místním gymnáziem, co nejbližší ke vchodu. Za vstupními dveřmi *na tebe* čeká asi sedmnáctiletá dívka. Pod přiléhavým stříbrným tíllem – je leden, proboha, pomyslíš si, a ona má na sobě tílko – pevná, kulatá ňadra. Češtinářka nebo pan ředitel se možná pokusili vybrat *tvůj typ*. Nic takového samozřejmě neexis-

tuje, v tomhle věku se ti líbí každá druhá. Holka ti sdělí, že *vypadáš o něco líp než na fotkách a že ji máš následovat do ředitelny*. Stoupáte po širokých žulových schodech. Podíváš se na její vyklenutý zadek v nízko posazených kalhotách. Má červené kalhotky.

„Vy máte večer taky besedu v knihovně, že jo?“

„Jo.“

„Já ted' na tu školní besedu nemůžu, ale do knihovny přijdem. S kamarádkou.“

„Tak prima.“

Pobaveně se usmíváš. Je to ten nejprolhanější úsměv na světě.

„Musím s váma udělat rozhovor do školního časopisu,“ vysvětlí ti. Ucítiš zklamání. Za pár let ti bude padesát, a stejně ucítíš zklamání.

„Otrava, co?“

„Ještě nevím,“ říká vesele. „Uvidíme.“

Líbí se ti čím dál víc.

„Četla jsem jenom jednu vaši knížku, ale stejně mám pocit, že vás znám. Čím to je?“

„Protože všichni chlapi jsou stejní,“ řekneš.

Dokonce se *zastavíš* a podíváš se jí do očí.

Prohlédne si tě ještě jednou, tentokrát pozorněji. Tváří se sebevědomě, skoro vyzývavě – ale když tě vzápětí *dočasně předává panu řediteli* (ano, takhle ti to řekne), v přítomnosti nejvyšší školní autority se její výraz promění. Na tebe si ovšem dovolí mrknout.

„Tak v knihovně, jo?“

Ředitel překvapeně zdvihne obočí.

„No Mádlová!“

Naoko provinile si přikryje ústa, udělá autentické *pukrle*, které ještě víc odhalí její nadra, a odběhne. Vyměníte si s ředitelem pohled. *Shovívavě* se pousměješ a pokrčíš rameny.

V ředitelně dostaneš tureckou kávu, panáka (nenabídnou ti ho, musíš si o něj říct, ale tohle už ti nedělá problém), školní ročenku,

ošklivou propisku s logem školy a objemnou fotografickou publikaci o krásách kraje. Krása kraje má červené kalhotky, říkáš si. Ty jsou zajímavé, ředitel ne. Vadí ti jeho strojená důstojnost, jeho neschopnost vystupovat se sebeironickým nadhledem. Ředitel tě zajímá asi dvacetkrát méně než Mádlová. Sekretářka přinese fernet i jemu, *po špičkách* odchází a s komickou opatrností za sebou zavírá dveře.

Ředitel si s tebou spokojeně přitukne. Očividně se domnívá, že se mu podařilo prolomit ledy, nebo že jste dokonce společně vytvořili cosi jako mužské spiklenectví... Zatímco s ním lhostejně diskutuješ o maržích distributorů knih a o dopadu změn DPH na knižní trh, zkoušíš si představit prsa Mádlové. Přemýšlíš, zda je, či není oholená. Tvoje obraznost ti nabídne obě varianty. Několik variant. *Piš, jako by to neměl nikdy nikdo číst. Tak je jisté, že budeš mluvit pravdu.* Lori Lansenová. Ano, mami, napadne tě v jednom z plánů myslí, představuju si *píču* té holky. Promiňte, milé dámy, ale takhle to je. Všichni, nebo přinejmenším skoro všichni si představujeme vaši kundu. Vaše kunda nás v jistých chvílích zajímá víc než cokoli jiného na světě. Vaši kundu si představují herci, zpěváci a režiséři, politici. I prezidenti – věřili byste tomu?

„Jedinej problém je, že loni vydaný knížky teď musej nakladatelé přeceňovat,“ říkáš.

Chápeš samozřejmě, že se to mnoha ženám příliš nelíbí. Především se jim nelíbí ta vulgární slova. Nemůžeš s tím ale nic dělat. *Je sex sprostý? Ano, pokud se dělá správně.* Woody Allen. Sklenička na fernet je dlouho prázdná, ale o druhého panáka se požádat neodvážíš. Nikdo s tím nemůže nic dělat. Věřte, milé dámy, že bychom si – čistě kvůli vám – namísto vaší kundy rádi představovali vaši *osobnost*, ale takhle to bohužel nefunguje. Klidně bychom si místo kundy představovali třeba něhu a porozumění, ale problém je, že při představě něhy a porozumění se ještě nikdy nikdo neudělal. Začneš snít o tom, jak Mádlovou *lížeš*. Představíš si, že ji líže ředitel. Tady

na stole. Ředitel ji líže a ona tebe kouří. Děláš to dobře, Mádlová, fakt dobře. Trochu se ti postaví, musíš se začít kontrolovat. Dopiješ kávu, sekretářka obratem přichází pro šálek a ty ji požádáš ještě o jednoho panáka. *Na cestu.*

„Budeme muset jít,“ usmívá se neupřímně ředitel. „Studenti už čekají.“

„To stihnem,“ říkáš. „Dám si ho na stojáka.“

Ředitel nesouhlasně vychází na chodbu. Mrkneš na sekretářku, kopneš do sebe fernet, poděkuješ a vycházíš za ředitelem. Cestou k aule si uvědomíš, že potřebuješ močit; *demokraticky* odmítneš vzdálený profesorský záchod a spokojíš se s bližší toaletou pro studenty. Nejsi přece žádná zpovíkaná hvězda.

Tři mušle: levá obsazená, pravá plná žlutavé vody, takže si musíš stoupnout vedle toho kluka. Překvapeně zamžiká, ale vidíš, že trochu přehrává.

„Bez obav,“ řekneš, „jsem na holky.“

Zasměje se. Sedmnáct osmnáct let, vysoký, hezký, výrazné oči. S holkama jistě nemá problém.

„Jdete k nám na besedu.“

„Ano.“

„A večer máte besedu v knihovně.“

„Jo.“

Už si myje ruce, ale otálí. Víš, co přijde.

„A můžu se na něco zeptat?“

Beseda předčasně začala.

„Jo jo.“

„Co teď píšete?“

Jeho otázka obsahuje směsici povinného zájmu, zvědavosti a klukovské recese.

„Román pro muže,“ odpovíš mechanicky.

„A o čem bude?“

Stále ještě močíš. Uvědomíš si, že role se nenápadně otočily. Nyní už má nad tebou ten klučík převahu. O čem to bude? *Sex, smrt, spisovatelství, spravedlnost a sranda*, napsal sis třeba na samém počátku úvah o románu do poznámek.

„O sexu a o smrti.“

„Vo každym zvlášť – doufám!“

Vesele se šklebí. Ví, že zabodoval. Oplachuješ si ruce a utíráš se.

„Obávám se, že to bude propojený.“

„No tě pic!“ zasměje se chlapec a podrží ti dveře takovým způsobem, že musíš pod jeho rukou sklonit hlavu.

Sebevědomí, napadne tě ještě.

16/

V odborné literatuře se lze dočíst, že některé problémy jsou u některých umělců častější. To se týká hlavně spisovatelů. U nich se zjistil vyšší výskyt takzvané bipolární afektivní poruchy, při níž se deprese střídá s mánii, i problém s alkoholem.

KAREL NEŠPOR, primář léčebny Praha-Bohnice

17/

„To je René?“

„Jo. Kdo volá?“

„Nazdar, René. Tady Cyril. Brácha Bruna.“

„Jo tak. Dobrej den.“

„Pořád lezeš v noci do jeskyní?“

„Už moc ne.“

„Už to neni vono, co? Tma, vlhko...“

„Přesně. Vy ste soudce, že jo?“

„Jo, ale neboj, René, volám ti zcela soukromě.“

„Ještě že tak.“

„Řekni mi, René, pracujou ty tvý striptérky i mimo podnik?
Konkrétně Tali?“

„Jak to myslíte?“

„No jestli si ji můžeme objednat na striptýz jinam? Řekněme
někam do hotelu?“

„V zásadě jo.“

„I do hotelu v zahraničí?“

„Jo tak to ne. Podívejte, holky, co u mě pracujou, jsou fakt jenom
striptérky. Přísahám.“

„Nemluvím o ničem jiným než o striptýzu.“

„Striptérky, nic jinýho.“

„V pořádku. Hele, René, je to takhle: brácha slaví čtyřicátiny,
v sobotu jedem do Itálie na lyže a chceme mu tam vzít striptérku.
Překvapení, chápeš?“

„Do Itálie?“

„Jo.“

„Na jak dlouho?“

„Na tejden.“

„Na celej tejden? To fakt nejde. Omlouvám se.“

„René, poslouchej mě: Bruno se svěřil ségře, že se mu Tali líbí.
Kouká na ni na internetu celý hodiny. Ke všemu je v poslední době
nějakej nemocnej. Chceme mu se ségrou udělat radost, chápeš?
Máme ho rádi. Je na tom něco nesrozumitelnýho?“

„Ne, ale až vám řeknu, kolik byste zaplatili za striptýz Tali za celej
tejden, tak už ho možná tak rádi mít nebudete.“

„Já jsem bohatěj soudce, René. Víš, proč musí bejt správnej soud-
ce bohatěj?“

„To radši nevím.“

„Dobře děláš! Aby moh bejt *nezávislej*!“ uchechtne se Cyril. „Aby ho nikdo nemohl zkorumpovat.“

René si odkašle.

„Jenže Tali bere za privátní vystoupení deset táců.“

„To sice nebere ani náhodou –“

René se nadechuje k odpovědi, ale Cyril ho předejde.

„– ale já ti je dám. Máš šťastnej den, René.“

Na druhé straně linky je ticho.

„Budem tam šest dní, čili dostaneš šedesát papírů. Víc než jedno vystoupení denně mít určitě nebude.“

„No to já ale nevím. To budete vědět jenom vy a vona.“

„Ty mi nevěříš? Ty nevěříš ani *jí*?“

„Přijde na to. Důvěřuj, ale prověřuj – znáte to.“

„Dobře, René, poslední slovo: dostaneš rovnejch sto táců. Tenhle pátek, na ruku. Čistě pro případ, že by se Tali některej den výjimečně svlíkla dvakrát.“

Cyril se znovu zasměje. René ohromeně mlčí. Síla peněz, říká si Cyril. Je to jako ten osmiválcový motor v jeho autě: přidá plyn, a všichni ti chudáci v korejských šuntech zmizí ve zpětném zrcátku.

„Jsme asi trochu nad cenou,“ konstatuje spokojeně. „Chápu, že ti to vyrazilo dech.“

„To jste teda fakt bohatej soudce...“

„To sem. Bohatej a *nezávislej*. Takže jsme domluvený?“

„Jaký mám záruky, že se jí nic nestane?“

„Bereme tu holku *na dovolenou*, René! Do čtyřhvězdičkovýho hotelu! Celý dny bude na sluníčku usrkávat cappuccino.“

René mlčí.

„Pochopitelně bude mít vlastní pokoj.“

„Určitě?“

„Máš mý slovo, René! Jsou to easy money, chápeš? Jestli se o ni bojíš, nauč ji telefonovat. Můžeš jí pro mě za mě volat každou půl-hodinu.“

René stále váhá. Cyril už ztrácí trpělivost – nebo to možná jen předstírá.

„Hele, René: můžu s tou holkou počítat, nebo mám tuhle nabídku předložit jinde?“

René vzdychne, ale roste v něm radost.

„Dobře. Můžete s ní počítat.“

18/

Z doktora Kučery jsem doslova zděšený. Ten už dávno zapomněl, že je místopředsedou Nejvyššího soudu! To je arogance, jak on se tváří, že se jako místopředseda NS jel projet s diskreditovanou postavou Pavla Němce. To je výsměch lidem, když on se svým platem asi dvě stě tisíc měsíčně říká, proč by se nejel s Němcem projet do Ostravy!... Když jsem Kučeru naposledy potkal, řekl jsem mu: „Děláš ostudu mně a děláš ostudu celé justici. Prosím tě, odejdi z toho Nejvyššího soudu.“ A on mi na to jen v klidu řekl: „Co blbneš?“

BÝVALÝ PŘEDSEDA NEJVYŠŠÍHO SOUDU OTAKAR MOTEJL

19/

Poslední rok vystupuje Aneta na internetu výlučně pod cizí identitou. Má pocit, že v minulých letech na sebe prozradila příliš; vzhledem ke své práci v televizi je navíc snadno odhalitelná, říká si. Připadá si nahá. Poskytla příliš důvěrných informací příliš mnoha lidem. Stejně jako miliony jiných surfařů po síti začne předstírat, že je někdo jiný.

Nejprve se vydává za brýlatou třicetiletou učitelku mateřské školy v jednom východočeském městě (neví, proč si vybrala zrovna

východní Čechy), ale ukáže se, že zvolená vizáž přitahuje víc úchylů než kterékoli jiné. Následující dva měsíce hraje českou au-pair v Británii (v mládí rok dělala totéž) a potom se úspěšně zabydlí v životě pětadvacetileté zdravotní sestry z Motola (o téhle práci naopak neví téměř nic) – jenže počáteční vzrušení z falešné identity vyprchá stejně rychle jako v obou předchozích případech. Začíná být otrávená vším tím rádoby vtipným lhaním, vším tím předstíráním. Nic si nelze ověřit, nic nemusí být pravda. Když je možné všechno, není možné nic. Nekonečná pestrost je nudná. Jako kdyby měl jídelní lístek milion stran.

Jednou v noci Aneta vstoupí na jakési seznamovací fórum coby *nevýrazná, věčně ukřivděná advokátní koncipientka se světlemodrými bradavkami* – tuhle absurdní charakteristiku napíše zcela spontánně, bez přemýšlení, vedena jen neurčitou podrážděností. V příštích minutách zareaguje pár obvyklých pitomců a potom *nápadně ošklivý introvertní šumavský dřevorubec, který by svou sekyrku rád zařadil do pařezu lásky*. Anetu to rozesměje. Obratem odepíše – a ani následující odpověď ji nezklame. Naopak. Aneta sedí v posteli ve zmuchlaném pyžamu, s notebookem na klíně a hlasitě se směje. Znovu píše, údajný dřevorubec vzápětí vtipně odpovídá. Pokračují v tom ještě hodinu. Aneta si otevře láhev sauvignonu.

Ve spojení jsou i nazítří.

I další den.

Alan není ani dřevorubec, ani ošklivý, a přestože je počítačový expert, není dokonce ani introvertní. Je báječný, říká si Aneta čím dál častěji. Bohužel je stále na cestách, několikrát měsíčně musí služebně do zahraničí – najímají si ho hlavně německé firmy. Dnes je ale tady. Je pátek jedenáct dopoledne a oni leží nazí v posteli. Aneta se v duchu usmívá. Život by mohl být dobrý, kdyby... Na Bruna teď myslet nesmí. Alan jí přejíždí ukazovákem po vnitřní straně stehén. Aneta se nestydí – před Alanem ne. Na dvě hodiny se utrhl z práce, aby se s ní *rozloučil*.

„Kam že to jedete?“

„Do Itálie. Úplně jsem zírala, když mi to Cyril oznámil,“ říká Aneta. „Celý léta jsme jezdili výlučně na Šumavu. Bruno a já jsme věčně švorc a Cyril byl zase vždycky lakomec.“

„Odtud tedy tvoje slabost pro šumavský dřevorubce...“

Aneta ho políbí.

„Kam do Itálie?“

Jmenuje vyhlášené lyžařské středisko. Alan obdivně hvízdne.

„Bude se mi stýskat,“ říká potom a hned se zamračí: „*Bude se mi stýskat* je odporný klišé – ale jde to říct jinak? Tahle jazyková omezenost mě vážně štve. Odmítám češtině dovolit, aby náš nádherný vztah infikovala banalitou! Počkat. Není *nádherný vztah* taky klišé?“

Vypadá jako kluk, který přemýšlí nad domácím úkolem. Čtyřicetiletý kluk. Aneta ho miluje. Objednají si telefonicky pizzu a řecký salát. Když jídlo přivezou, Alan pro ně vyjde před dům – v Anetině dámském županu a jejích froté papučích.

„Bohužel jsem potkal sousedku,“ říká naoko provinile, když se s pizzou vrací.

Aneta se směje, Alan jí pokládá horkou krabici na otřásající se nahé břicho.

20/

Ve své knize Fire in the Belly líčí Sam Keen, jak mu ve chvílích bolestného rozvodu pomohl jeden starší muž, který mu řekl: „Muž si musí položit dvě otázky: za prvé, Kam jdu?“ a za druhé, Kdo půjde se mnou?“ Pokud si tyto otázky někdy položíš ve špatném pořadí, budeš mít problémy.“

STEVE BIDDULPH, *Mužství (Jak zvládat všechny mužské role)*

Anetiny myšlenky se vrátí k Brunovi teprve po Alanově odchodu. Pochopitelně si opět připadá provinile. Začíná rychle pakovat a nakonec je připravena vyrazit mnohem dříve než před dohodnutou třetí hodinou; kufr a lyže stojí v předsíni už od dvou. Aneta se dokonce i obuje, aby svůj odchod ještě více urychlila a nemusela zvát Cyrila dál. Jeho komentář k tomuhle nájemnímu bytu si umí představit, slyšet to rozhodně nepotřebuje. Zařízení bytu totiž výmluvně ilustruje jak dosavadní provizornost Anetina života, tak i její životní nerozhodnost. Ani dnes nemá uklizeno, všude se povalují krabice přetékající materiály k natočeným i chystaným reportážím. Žánrové rozpětí jejích knih i cédéček je až nevěrohodné, říká si Aneta; je možné, aby se jednomu člověku líbilo tohle všechno? Přechází po kuchyni a občas vyhlédne z okna, zda neuvidí Cyrilovo velké volvo. Parkoviště se před nadcházejícím víkendem začíná vyprazdňovat. Na leden je neobvyklé teplo, teploměr ukazuje devět stupňů nad nulou. Posadí se ke stolu, v novinách vyhledá předpověď počasí a potom jimi krátce zalistuje: *Doleželovo osvobození je symbolem doby, ve kterém selhávají hodnoty a instituce demokracie. Politici otevřeně lžou a jimi dosazení funkcionáři veřejné žaloby je chrání.* Na tohle teď opravdu nemá sílu, říká si Aneta. Vzpomene si na svůj oblíbený citát z Updika: Jak si má člověk vážit světa, když vidí, že ho řídí tlupa zestárlých kluků? Otáčí stránku. *Patnáct minut sexu vydá za hodinu žehlení: čtyři sta kilojoulů.* Za hodinu šestnáct set. Za pár týdnů budu jako proutek, pomyslí si Aneta – spokojeně, ale bez úsměvu. Když je sama, usmívá se málokdy. Jediný článek, který přečte celý, se týká *sebevražedné palmy* na Madagaskaru: vykvete – a zahyne. Její větve se pokryjí stovkami bílých květů, jež se po opylení přemění v plody; na to však palma spotřebuje tolik energie, že následně zemře. Hm. Aneta se rozhoduje, že si ještě postaví vodu

na kafe. No co, v nejhorším Cyril těch pár minut dole vydrží, říká si – ale dobře ví, že nechat bratra čekat se neodváží.

Cyril Anetu jako vždy pouze prozvoní, ani tentokrát nehodlá utrácet za zbytečný hovor. Má více než hodinové zpoždění – ale Aneta se přesto přistihuje, že veškeré její pohyby jsou od té chvíle bezmála *horečnaté*. Proč se proboha neuklidní? Protože to nedokáže. Protože takhle to má odjakživa se všemi muži, na kterých jí nějakým způsobem záleží: vždycky kvůli nim hystericky, nedůstojně spěchá. Oni spokojeně postávají venku před svými drahými auty, poklidně pokuřují a dívají se po ženských, zatímco ona zmateně pobíhá po předsíni a zakopává o zavazadla.

Nenávidí se za to.

„No to je dost,“ šklebí se Cyril, když se s kufrem, velkou plátěnou kabelou a lyžemi přes rameno dopotácí k autu.

„Že bys mi třeba pomoh, ty píčusi nevychovanéj?!“ zaútočí na něho Aneta, aby se odškodnila za předchozí ztrátu sebeúcty. Její úsměv ale Cyrilovi jasně naznačuje, že nejde o vážně míněnou urážku, natožpak o opravdovou vzpouru vůči staršímu sourozenci.

Cyril jí skutečně pomůže naložit lyže a kufr, i když možná jen proto, aby mu nepoškrábala světlé kožené sedačky, podezírá ho v duchu Aneta. V autě mimo jiné leží pár zbrusu nových rossignolek, krabice s doutníky a karton s novozélandským vínem. Nad zadními dveřmi visí cestovní vak se dvěma Cyrilovými nejlepšími obleky. Aneta si na bratrův pokyn musela vzít dvoje večerní šaty a lodičky. *Sebepopření*, říká si v duchu jako už tolikrát. Kdykoli je s Cyrilem, její vlastní život zmizí.

„No, vidím, že to bude fakt jízda...“

„To si piš, ségra.“

Nenapadá ji, co by ještě řekla. Nejraději by celou cestu mlčela, ale ví, že to nepůjde. Mlčení považuje Cyril za osobní útok. Nastupuje beze slova, ale je jí jasné, že to nemůže protahovat. Volvo hladce,

poslušně klouže pražskými ulicemi. Anetě připadá, že i ten vůz se Cyrila bojí. Jako by i volvo vytušilo napětí v kabině a snažilo se nevměšovat, nepřekážet, neupozorňovat na sebe. Musí okamžitě promluvit. V Anetě začíná růst panika – ale potom si našťěstí vzpomene na noviny.

„Patnáct minut sexu je čtyři sta kilojoulů. Věděl jsi to?“

Neznalost Cyril přiznává jen výjimečně. Neznalost je slabost.

„Řek bych, že pár kilo klidně může zhubnout. To mu neuškodí.“

Anetě chvíli trvá, než jí dojde, že Cyril mluví o Brunovi a potažmo o té *holce*. Sjíždějí do Podolí.

„Víš, proč se chlap po padesátce mezi prvním a druhým číslem zpotí?“ ptá se Cyril.

„Ne.“

„Protože mezitím je léto.“

„Ale co když má brácha s šukáním potíže?“ přemítá nahlas Aneta.
„Kvůli tý nemoci?“

„Jestli nešuká, je to jenom kvůli tý jeho vypasený Mařce.“

Aneta vzdychne.

„A ne? Je jí čtyřicet, váží kurva snad metrák, ale furt cvrliká jako maturantka...“

„Přestaň.“

Cyril se tváří spokojeně. Natáhne se k palubní přihrádce a zašát-rá uvnitř. Aneta znepokojeně sleduje protijedoucí vozy. Cyril jí podá zelenožlutou krabičku.

„Po tomhle se mu postaví, i kdyby nechtěl.“

„Co to je?“

„Lepší viagra. Cialis působí dýl. Ve Francii tomu říkaj *víkendová tableta*.“

Aneta se nervózně zasměje.

„Nemůžu uvěřit, že sis nechal předepsat prášky na erekci.“

„Dostal jsem to bez předpisu, a dokonce gratis. Znáám lékárníka, kterej má dost důvodů bejt mi vděčný.“

„Nechci to vědět.“

Cyril kupodivu sám změní téma.

„Kolik je Ince? Vosumnáct?“

Aneta se uškĺbne. Tohle je pro Cyrila příznačné: nikdy si nepamatuje ničí věk, natožpak den narození. Odjakživa mu musí připomínat nejen své a Brunovy narozeniny, ale v posledních letech už i narozeniny jeho dětí a manželek.

„Devatenáct!“

„Devatenáct?“ zopakuje Cyril překvapeně. „Tak to už není žádný dítě.“

„To není.“

„V jejím věku už Baarová mrdala s Goebbelsem.“

„Debile,“ odsekne Aneta.

Cyriľovy oplzlosti ji nicméně nechávají klidnou. Koneckonců jsou to jen slova, jazyk mužského světa, neoddělitelný od mužů stejně jako třeba prostata nebo vousy. Aneta chápe, že mužské vulgarity jsou většinou jen radostnou ozvěnou ženství, a proto se nad nimi nijak zvlášť nepohoršuje. Cyril má očividně dobrou náladu.

„Víš, co má chlap po padesátce ve slipech?“

„Ne a ani to vědět nepotřebuju.“

„Jednoho nezaměstnaného a pytel vzpomínek.“

Oba se očividně snaží. Koneckonců mají před sebou celý týden. Samozřejmě znovu mluví o Brunově nemoci. Vzájemně porovnávají informace, které mají. Details se mírně liší, ale jedno je jisté: je to průser. Nechají toho – a hned vzápětí se málem pohádají. S Cyrilem se nedá nepohádat, říká si Aneta. Jediný, kdo se s Cyrilem dokáže nepohádat, je Cyril. Nejdrív se rafnou kvůli té *striptérce*.

„Mně se to nelíbí, brácho, sorry. Nemůžu si pomoci.“

„Prostituce je nejstarší řemeslo na světě,“ oponuje jí Cyril. „Sex je nejvýnosnější byznys, kterej si umíš představit. Roční hrubej zisk z pornofilmů je větší než zisk všech hollywoodských studií dohromady! Chápeš, co chci říct? Sex si kupujou všichni. Tak to nedramatizuj.“

Ta holka to dělá dobrovolně – a garantuju ti, že v tomhle případě to navíc udělá *fakt ráda*...”

Aneta se zadívá z okna. Projíždějí holou zimní krajinou, bez sněhu, ale nikoli bez půvabu. Otočí se k Cyrilovi a pokusí se o smířlivý tón.

„Je to od tebe velkorysý, brácho, myslíš to dobře – ale stejně o tom pořád pochybuju.“

„Psi štěkaj, karavana kráčí dál.“

„Hele, nevykašlem se na to?“

„V čem je problém? Žádnej problém tu nevidim.“

Ale to neznamená, že neexistuje, myslí si Aneta. Kéž by Cyril aspoň jednou v životě pochopil, že síla není panovačnost. Že mocní tohoto světa nejsou zbaveni povinnosti naslouchat druhým. Naopak.

„Bruno se bude stydět. Nedotkne se jí. Dopadne to takhle, věř mi.“

„Se stydlínama to ta šlapka určitě umí. A bude se *snažit*, to zase věř ty mně. Dostane za ten tejden tolik, kolik v životě nedostala.“

„Nejde o prachy, brácho. Jde o to, jestli si štěstí lze *koupit*... Můžeš někomu *koupit* spokojenost?“

Cyril pustí volant a rozpaží.

„Kristepane! Už je to tu zas! Bratrstvo pravdy a lásky!“

Aneta zavře oči.

„Samozřejmě že si *můžeš* koupit spokojenost – jak to, že ne?! Co je to za pubertální kecy? To je kurva nějakej Stříbrnej vítr?“

Tak do toho, říká si Aneta zemdleně. Tak mi to vysvětlí.

„*Všechno* si můžeš koupit! Volnej čas! Lepší zdraví! Lepší vzdělání! Teplo! Když máš prachy, letíš na Maledivy, když je nemáš, mrznou ti v Čechách koule. V létě si zase koupíš zimu. Můžeš si koupit klid. Můžeš si koupit ticho. Soukromí. Diskrétnost. Můžeš si klidně koupit i celou minulost,“ zasměje se Cyril. „Ale ta je drahá.“

Pochopitelně zrychlí. Aneta střídavě pozoruje tachometr a stro-mořadí podél silnice.

„Zpomal, prosím tě.“

Neposlechne ji, naopak jede čím dál agresivněji. V příští zatáčce je odstředivá síla vynese do protisměru, takže od usilovně brzdícího protijedoucího vozu je nakonec dělí sotva pár centimetrů.

„Doprdele, brácho!“ vykřikne Aneta polekaně.

Cyril konečně zpomalí.

„Aspoň my dva z rodiny bysme mohli přežít, nemyslíš?“ říká Aneta tiše.

„Hele,“ pokračuje Cyril, jako by se vůbec nic nestalo, „líbí se mu? Líbí. Touží po ní? Touží. Čumí na ni na netu celý hodiny? Čumí. Tak mu ji koupíme. Koupíme mu dvacetiletou holku, která by si o něj jinak nevopřela ani kolo. Koupíme mu její *krásu*. Koupíme mu její *vášeň*. Celej tejden bude jenom jeho – tak proč by hergot nebyl aspoň trochu spokojenej?“

Aneta mlčí. Za chvíli bude muset promluvit, ale teď ještě může pár vteřin mlčet. Nadechne se.

„Oukej, vzdávám se. Tak jo. Doufejme, že bude spokojenej.“

„Co vlastně *doopravdy* dělá takovej produkční?“ promluví po pauze Cyril.

„Fuck you.“

„Ne, počkej, zajímá mě to. Vážně.“

Aneta se k němu otočí.

„Dělám tu práci jedenáct let,“ říká. „Obávám se, že pro zvědavý otázky sis nevybral správněj čas.“

„Já tomu teda nerozumím, ale podle mě má takovej produkční víceméně hovno co na práci, ne?“

„Bingo! Odhads to naprosto přesně.“

Cyril se šklebí. Aneta se významně rozhlédne po jeho luxusním autě.

„A kolik *doopravdy* bere takovej soudce? Myslím bokem, samozřejmě.“

Ještě nikdy se neodvážila zeptat Cyrila takhle přímo. Aneta ví, že to je nanejvýš citlivá otázka – jenže ona se v životě odjakživa řídí

Rooseveltovým *Muset volit mezi spravedlností a mírem, volil bych spravedlnost.*

„To je různý,“ odpoví Cyril překvapivě klidně. „Když se nějaké chudák soudí o pár set tisíc, tak pár tisíc. Když jde o stamiliony, tak miliony. Ale tím se radši nezaběvej, ségra. Tyhle informace by v tvůj citlivý humanistický dušičce mohly napáchat nenapravitelný škody.“

V Anetě to bezostyšné doznání okamžitě zdvihne vlnu adrenalinu, ale veškeré další otázky už Cyril posměšně odráží.

„Nech to plavat. Mohla bys přijít o své levicový ideály – a to pak vážně nevím, co bysme dělali... Radši mi prozrad' něco o tvym novym milenci. Máme totiž vo tebe trochu starost, víš?“

„Neříkej.“

„No jo. Zkus připustit, že ty předchozí *případy* člověka opravňují k jistý skepsi.“

O Alanovi se Aneta bavit nechce. To jméno odmítá v tomhle autě vůbec vyslovit.

„Takže co?“ naléhá Cyril. „Takže velká láska, jo?“

„Nechci to zakřiknout,“ promluví Aneta zdráhavě. „Uvidíme.“

Ale nakonec se nedokáže neusmát. Cyril ji pátravě pozoruje.

„A jéžíš,“ říká. „Pánbůh nám všem pomáhej.“

22/

Celé páteční odpoledne je Bruno z příjezdu Anety a Cyrila nervózní, což se u něj mimo jiné projevuje tak, že se nevědomky šťourá v nose; kdykoli si to uvědomí, polekaně se rozhlédne, jestli ho manželka nebo dcera neviděly, a potom rychle přemýšlí, co udělat s tou miniaturní kuličkou, která mu zůstala mezi palcem a ukazováčkem – většinou ji jako civilizovaný člověk vmáčkne do papírového kapesníku, ale výjimečně, jako právě nyní, ji s dětskou vzdorovitostí nenápadně

odcvrnkne pod gauč. Všichni máme světlé a temné stránky, říká si. Je čím dál nervóznější a roztěkanější a nakonec si musí zalézt do prázdné společenské místnosti a pustit si Bahn TV, aby se jakžtakž uklidnil (ukazují zrovna ten švýcarský vláček, co dojede skoro až na Matterhorn). Ještě radši by se upřímně řečeno připojil na internet a podíval se, jestli zrovna nevystupuje Tali, jenomže počítač tradičně okupuje Inka. Bruno ví, že kdyby se mohl udělat, napětí v jeho útro-
bách by trochu povolilo – ovšem copak může otec říct vlastní dceři, aby ho pustila na peep show holky, která je sotva o rok starší než ona? Nakonec se zavře na zrenovovaný záchod pro hosty. Dneska už kdejaká celebrita v rozhovorech klidně přiznává, že masturbuje, proč taky ne – ale byli by pan režisér nebo pan spisovatel ochotní přiznat i to, co si při leštění svícnu *představují*? říká si Bruno. On sám například občas fantazíruje o tom, že je kapitánem na otrokářské lodi, v jejímž podpalubí je právě potlačována vzpoura mladých mulatek (černošky Bruna nevzrušují). Jindy zase bývá neslitovný španělský inkvizitor, kterého poslali do kláštera plného půvabných kacířek... Tohle jsou chvíle, kdy si nad toaletním papírem plným horkého spermatu klade znepokojivou otázku, jestli je fantazie opravdu tak nevinná, jak se říká. No nic. Jsou důležitější věci.

Přijíždějí, Cyril dlouze troubí, Aneta vyskakuje z auta, vítají se. Přicházejí Renata a Inka: Anetu mají rády, ale Cyrila se obě bojí. Ano, bojí. Aneta připadá Brunovi ještě nervóznější, než je on sám. Nejspíš podlehl všem těm článkům o možném progresivním postupu, uvažuje Bruno. Možná se bála, že ho tu najde zkrouceného jako paragraf. Naštěstí pořád vypadá celkem normálně. Cyril hned vytahuje z chladicího boxu láhev francouzského šampaňského značky Ruinart.

„Vítěz testu šampaňských v prosincovém čísle časopisu Víno a styl,“ oznamuje pyšně bratrovi.

Posílá Inku pro skleničky. Renata se vrací dovnitř spolu s ní. Bruno má pocit, že ho sourozencům přenechává s viditelnou úlevou.

„Devadesát jedna bodů. Šedesát procent Pinot Noir, čtyřicet Chardonnay.“

„Počkej, brácho, může Bruno pít?“ brzdí Cyrila Aneta.

„Proč by nemoh. Jasně že může.“

„Na tohle jsem se zapomněla zeptat... Můžeš pít?“ šeptá Brunovi. Bruno přikývne.

„Játra snad nemocný nemá, ne?“ odmítá veškeré její obavy Cyril. Inka už je zpět, rozdává sklínky. Bruno se na ni usměje. Inka si s nimi připije a odchází.

„Jdu mámě pomoci s večeří.“

Bruno chce odpovědět, ale potom raději jen přikývne, neboť pusu má plnou slin. Aneta to zaznamená, Cyril ne. Všichni tři stojí před volvem na příjezdové cestě před penzionem, skleničky v rukou. Je nad nulou, z rampouchů kape. Slunce barví sníh a pomalu klesá za tmavý horizont lesa. Nikdo nic neříká. Slova naprosto postrádají vyjadřovací schopnosti, připomene si Bruno. Včera si celý večer četl. Aneta se nastalou odmlkou viditelně trápí, ale Cyril se tváří nanejdýš spokojeně. I Brunovi se ta situace líbí, má v sobě jakousi tichou důstojnost. A důstojnost je možná to jediné, o co tu ještě jde, říká si Bruno. Hlídá si sliny.

„Tak ještě jednou na zdraví,“ promluví ochraptěle Aneta.

Znovu si přituknou. Aneta mu hledí do očí. Bruno si vzpomene na mrtvé rodiče a jako už tolikrát k nim pocítí vděčnost: za to, že Anetu i Cyrila má. Krev není voda. Své bližní člověk nemůže kádrovat. Cyril spokojeně mlaskne, opatrně odloží skleničku do sněhu, otevře kufr a vysouká z něj nové lyže.

„Koukni na ně, brácho.“

Jsou to ty oranžové rosignoly za třiadvacet tisíc, na které se Bruno dnes díval ve městě. Pohladí skluznici, zkusí bříškem palce hrany a uznale přikývne.

„Náhdera,“ říká s opatrnou výslovností. „První liga.“

„Mám velmi jednoduchý vkus: spokojím se vždy s tím nejlepším,“ cituje Cyril Oskara Wilda.

Bruno i Aneta už to slyšeli mnohokrát. Cyril se obrátí k Brunovi.

„Ty jsou pro tebe, brácho.“

Bruna to zaskočí, tohle skutečně nečekal.

„Na Šumavu,“ vypraví ze sebe, „skoro škoda...“

„Jenomže,“ říká Cyril významně a zamrká na Anetu, „my letos *nejedeme* na Šumavu.“

„Ne?“ nechápe Bruno. „A kam?“

„Dovolil jsem si vás pozvat do Dolomit,“ culí se Cyril.

Tohle už Bruno neustojí.

„Ale kurva!“ vyhrkne.

Cyril září.

„Tohle lakomí lidi nemaj dělat!“ blekotá dojatě Bruno.

Sliny mu tečou po bradě. Aneta mu padne do náruče, polije ho šampaňským a rozbřečí se. Cyril je oba rychle odvádí od oken penzionu.

„Já se z vás dvou jednou poseru,“ stěžuje si spokojeně.

23/

„Takže žádný šukání, Tali, jasný? I kdyby ti dával milion!“

„Cos to řekl, René?“

„Řek sem žádný *šukání!*“

Tali nesouhlasně vzdychne. Klečí na pohovce pokryté přehozem, jehož vzorek se jí sice vůbec nelíbí, ale na druhé straně jde na rozdíl od nesnímatelného potahu gauče vyprat. Nikdy by nedělala striptýz na něčem, co nejde vyprat. Třeba na židli, na které předtím roztahovalo nohy šest jiných holek. Taková ona není. Pod krátkou žlutou sukní nemá kalhotky. Dlaněmi si přejíždí po stehnech. Po chvíli si začíná lem sukně vyhrnovat, ale dává pozor, aby neodhalila příliš.

Nepřestává kontrolovat záběr na monitoru. Ve vedlejším červeném okně v rychlém sledu vyskakují cizojazyčné vzkazy z celého světa:

Jsi krásná, kotě!

Máš neuvěřitelnou číču!

Ukaž zadek.

Miluju Češky!

René sedí mimo záběr kamery v křesle pod střešním oknem. Tali přesně ví, co je nyní nutné udělat. Moc se jí do toho nechce, ale chápe, že to Renému zahrát musí. Vyťuká příslušnou klávesovou zkratku, obraz na monitoru zmizí a místo něj se objeví nápis *Sorry, private show...* Tali pomalu, důstojně vstane z gauče, upraví si sukni a podprsenku a jde k Renému. Stoupne si přímo před něj, ale tak, aby na ni nedosáhl.

„René, ty nevidíš, jak mě urážíš?“

René se ušklíbne.

„Oběma těm chlapům je asi padesát,“ pokračuje Tali hněvivě. „Opravdu si, René, myslíš, že bych s nimi *já* mohla něco mít? Že bych s nimi mohla spát? Opravdu si to myslíš?“

Ve skutečnosti se Tali milovala už s několika muži, kterým bylo padesát i víc, a neměla s tím žádný problém. Sex pro ni nikdy nebyl otázkou věku, nýbrž pouze otázkou minimálních vzájemných sympatií, základní slušnosti, dostatečné hygieny a solventnosti. Pokud Tali v sexu něco odpuzuje, není to věk, ale neumyté vlasy, špinavé boty nebo zažloutlý nátělník. A podobně. Tali má jasno: věci musí být kvalitní a aspoň trochu hezké, potom je život dobrý. Nádherné věci umožňují nádherný život. Tali ovšem ví, jaké věty chce René slyšet. Ví přesně, jaké věty mu tu situaci pomohou unést.

„Protože jestli si to myslíš, René, tak to mezi námi nemá smysl. Fakt ne, René!“

„Ale já si to kurva nemyslim, Tali!“

„Musíš být hned sprostý?“

„Nemyslim si to – stačí!“

„To je dobře, René. Protože tím bys mě hrozně, ale fakt hrozně urazil.“

„Opakuju ti podesátý, že si to nemyslim. Jenom říkám, že je to úplně *nová* situace – na tom se snad shodnem, ne? Není to žádněj bezpečnej on-line, tentokrát je to *reál*, Tali. Copak to nechápeš?!”

„Já to chápu. Co bych na tom nechápala?“

„Tentokrát nebudeš v teple za kamerkou! Ty tam s nima kurva *fyzicky jedeš*, chápeš?!”

„Nebud' sprostý.“

„Sorry. Já ti chci jenom připomenout, že tomu kriplovi novinářskému budeš *denně* dělat soukromej striptýz! U něj na pokoji nebo kde! A příležitost dělá zloděje.“

„René, říkám ti, neponižuj mě! Neponižuj mě! Tak si na toho chlapa zítra počkej a *prohlídni* si ho, když jsi tak podezíravý!”

„Já tě neponižuju, Tali. A nejsem podezíravej!”

Tali postoupí o krok a pohladí Reného po vlasech.

„Tak promiň, René. Víš, že to tak nemyslím.“

„Já to taky nijak nemyslim, Tali. Já se vo tebe jenom hrozně bojím, copak to doprdele nechápeš?!”

Tali má Reného docela ráda, ale nezůstane s ním. Tím si je jistá. Několikrát sice mluvili o svatbě a o dětech, ale Tali nic z toho samozřejmě ani na vteřinu nemyslela vážně. Aby René dokázal zabezpečit rodinu, nevydělává bohužel dost. Vzpomínky na slabošského otce jsou pro Tali dostatečně varovným mementem. Copak si snad nepamatuje, jak žila po svatbě její matka? Nepamatuje si její boty se sešmajdánými podpatky? Nebo ty strašlivé podprsenky z vietnamských tržnic? Když matce z první výplaty koupila novou televizi, matka se rozplakala. Nesnáší chlapy, kteří nedokáží vydělat aspoň tolik, aby jejich ženy nebrečely.

Tali si rozepne podprsenku, předkloní se a nabídne Renému svá dokonalá ňadra – rozdává tu mimořádnou krásu s lhostejností zemědělců, kteří neprodejně mléko po konvích vylévají do kanálů.

René jí prsa několikrát pohladí a potom je začíná mačkat. V jeho očích se záhy objeví ona známá nepřičetnost, která Tali odjakživa připadá směšná. Ví o svém půvabu, ale neuvědomuje si dostatečně jeho explozivní sílu. Slyšela sice, že ženská krása dokáže bořit mužská předsevzetí, rozmetat důstojnost, nebo dokonce úplně zničit charakter – ale stejně se jí to všechno zdá komické. Tali si nemůže pomoci. Nedokáže pochopit, že to, čeho se ona dotýká kdykoliv a jak dlouho chce, může mít pro někoho jiného takovou cenu. Nechápe, že někdo může doslova *šílet* po pouhém kousku její kůže nebo tukové tkáni... René už mezitím hlasitě funí a oslintává jí bradavky. Prokristapána! Tali připomíná vlastníka drahé jachty, který jejímu okázalému luxusu již dávno přivykl a považuje jej jaksi za samozřejmý a jemuž to věčné okukování v přístavech připadá nepochopitelné a trapné: No ano, *stála* pětáctýřicet milionů – ale proč se nad tím probůh pořád tak vzrušujete?

24/

Minulý týden jsem vydělal na vzmachu dolaru.

EXPREMIÉR STANISLAV GROSS

25/

Cyril vydrží v kuchyni penzionu přesně patnáct minut. Večeře bude beztak nejdřív za hodinu a on si při nejlepší vůli nedokáže představit, že by tak dlouhou dobu strávil zcela nečinně, to jest konverzací se švagrovou a neteří. A navíc stejně musí zajet za Reném a zaplatit mu.

„Nezahrajeme si před večerí bowling?“ navrhuje Brunovi.

Bruno hrál bowling dvakrát v životě a nijak zvlášť ho to nebavilo, ale nyní cítí, že musí bratrovi oplatit jeho nebývalou velkorysost, a tak po krátkém zaváhání přikývne.

„Bowling?“ říká Aneta nerozhodně. „Mně se nechce.“

„Neexistuje,“ oznamuje jí Cyril. „Jedeš s náma.“

Věty jejich dětství, uvědomí si Bruno. Aneta se vzdává bez boje, přestože dnes už jí Cyril sotva může vyhrožovat *děcákem*. Formálně nabídne Ince, jestli se nechce také přidat (předem počítá s odmítnutím), a potom s Brunem znovu nastoupí do auta. Bruno si uvědomí, že si zapomněl vzít léky. Taky ho pálí žába, bolí ho v levém rameni a rty má úplně suché, potřeboval by si je natřít heřmánkovým balzámem. Počet prášků, roztoků, mastí a kapek, které denně užívá, každý měsíc stoupá, říká si. A bude hůř.

Podle očekávání mu bowling příliš nejde, nicméně Aneta i Cyril vítají každý jeho jakžtakž povedený zásah s nepřiměřeným jásotem. Bruno na sobě nedá nic znát, ale notně ho to popouzí. Za půl roku mě budou takhle exaltovaně chválit pokaždé, když se trefím s jídlem do huby, říká si rozmrzele. Bůhvíproč si připomene, co nedávno někde četl: ve Švýcarsku se hrob definitivně ruší už po pětadvaceti letech; proto mají na hřbitovech pořád dost místa. No nic. Vráť se do červeného křesla ke stolku před dráhou, usrkává pivo a myslí na to, že v těch malých pokojíčkách o dvě patra výš se možná právě teď svléká před kamerou Tali. Aneta ho k jeho zděšení odhalí: ukáže prstem ke stropu a významně se usměje. Ženská intuice? přemítá Bruno. Asi tyhle věci podceňuje.

„Aneto, hraješ!“

Cyril ji musí stále upomínat, že je na řadě. Aneta hází s obvyklou ležérností začátečníků, ani se nepokouší koncentrovat, mluví i během rozběhu. Dvakrát se jí sice podaří shodit všechny kuželky, ale mnohem častěji pošle svou oblíbenou oranžovou kouli mimo dráhu, do sběrného žlábků – i takto potupný nezdar v ní ovšem nevyvolá

víc než veselé *Kruciš!* Cyril je pochopitelně nejlepší. Jako vždy, jako ve všem. V každém jeho hodu je urputná, skoro zuřivá cílevědomost. Nevraživě si měří ojedinělé kuželky, které zůstanou stát, jako by to byly živé bytosti, které drze kazí jeho plány – a příštím hodem je srazí. Zvítězí rozdílem třídy.

„Tak fajn,“ oznamuje sourozencům. „Byli sme dobrý, ne?“

Předá Anetě klíčky od volva.

„Počkejte na mě v autě, potřebuju si něco zařídit.“

26/

Zničil svůj talent tím, že ho zneužíval, zničil jej zradami sám na sobě a na tom, več věřil, nadměrným pitím, až otupil bystrost svého postřehu, leností, zbahněností a snobismem, pýchou a předsudkem, tak i onak.

ERNEST HEMINGWAY, *Sněhy na Kilimandžáru*

27/

Brunova manželka prostřela ve společenské místnosti, u toho malého stolu v kuchyni by se pět lidí příliš tísnilo. Příbory cinkají. Aneta jako už tolikrát v duchu zavzpomíná na poslední večer, kdy tu seděli s rodiči; k večeři tenkrát měli špagety se sýrem a s česnekem (hodinu nato havarovali). Opodál mlčky večeří trojice stálých hostů penzionu: pár středního věku s desetiletým, mentálně postiženým chlapcem. Atmosféra u obou stolů je poněkud stísněná. Jediný, kdo to nevnímá – nebo to dokáže ignorovat – je tradičně Cyril. Soudce, který se tak často a tak zářivě usmívá, je už předem podezřelý, myslí si Aneta. Cyril by si na to měl dát pozor. Ví, že před chvílí zaplatil

tomu mladému pasákovi sto tisíc v hotovosti, a nyní se opájí vlastní velkodušností. Věnuje mu nesouhlasný pohled. Cyril se nahlas uchechtne. Pokaždé, když si připomene, jak si Aneta a jí podobní abstraktní moralisté představují korupci, může se potřhat smíchy: faustovská muka, trýznivé výčitky, neschopnost pohlédnout na svůj obraz do zrcadla a podobné výjevy jako z mýdlové opery. Nic z toho nezná. Žije naprosto, rozumíte, *naprosto* spokojeně sám se sebou i se svými domnělými zradami – a navíc s vědomím, že na rozdíl od všech těch sotva přežívajících chudáků dokázal vytěžit ze života maximum. Dokázal tu krávu život aspoň pořádně podojit – tomu se říká *carpe diem*! Žádný poslední soud nebude, jemu to můžete věřit, je z branže. A na smrtelný posteli na tom budou *jednoznačně* nejlíp ti, co se měli v životě dobře. A naopak.

At' mu tohle zkusí někdo z těch lůzrů vymluvit.

„Dáš si kafe, teto?“ ptá se Inka po večeři.

„Ráda, dík.“

Měla by s neteří víc mluvit, umiňuje si Aneta. Od seznámení s Alanem tu nebyla, takže se vzájemně odcizily. Dřív sem jezdívala častěji. Když se Inka vrátí s kávou, přisedne si k ní a začne jí vyprávět o Alanovi. Vylíčí jí první schůzky a na znamení přátelské otevřenosti přidá i několik intimních detailů.

„A... jaký je povahově?“ zajímá se neteř.

Aneta přemýšlí. Je sebejistý. Nikdy si nestěžuje, uvědomí si znovu díky Inčině otázce – na práci, na zdraví, na nic. Aneta nesnáší muže, kteří si stále na cosi stěžují. Z Alana cítí velkou sílu, ale bez té zpupnosti, která je v Cyrilovi. Alan na rozdíl od něj chápe, že slušnost není slabost. A tak dále. Možná konečně našla toho pravého, šeptá Ince.

„Začínám věřit, že správný chlapi ještě existují.“

Inka nerozhodně přikývne.

„A co ty?“ zeptá se Aneta.

Inka jí předchozí sdílnost naneštěstí nemůže oplatit, neboť jejich tichý hovor přehluší televize, kterou zapnou přicházející hosté – tři manželské dvojice středního věku; na obrazovce se právě rozbíhá diskuze o nadcházející prezidentské volbě. Všichni přítomní muži (kromě Bruna) ironicky komentují kvality obou kandidátů – zdá se, že nestraní žádnému z nich, nebo to alespoň nedávají najevo. Jejich veselá lhostejnost, s níž glosují Klausovy obvyklé demagogie, Anetu ihned popudí. Ideály dneska člověk nezrazuje během dlouhých morálních zápasů, ale tisíckrát častěji kvůli každodennímu nezájmu či obyčejné nepozornosti, říká si. Myšlenková ledabylost, neochota nebo lenost důsledně rozlišovat pravdu a lež – to je skutečné zlo dneška. Vzhledne k nim s nevraživostí, za niž se současně zastydí.

„Vám to vážně nepřipadá *neuvěřitelný*?“ promluví vzápětí nahlas. „Narcistní inženýr z Proseka se přitře k revoluci – a nakonec se dostane až na Hrad? A nejspíš dokonce dvakrát?“

Reakce hostů je pochopitelně víc než rozpačitá. Manželé si vyměňují zaražené pohledy.

„A co je na tom špatného? Každá Popelka chce odjakživa na zámek – a když tvrdí, že ne, tak kecá,“ pokusí se situaci odlehčit Cyril.

„Já na zámek nechci a nekecám.“

„Ne? A proč teda celý noce surfuješ seznamkama? Nehledáš snad už léta svého prince?“

Anetě je ten náhlý obrat do soukromých sfér nepříjemný, ale přesto odpoví.

„Ne. Možná jsem ho už našla.“

„Ale hledalas ho. Jinak bys nevošukala půl Prahy.“

Místností projede pohoršené zašumění dam.

„To je samozřejmě nadsázka,“ informuje hosty Aneta. „Ve skutečnosti jsem nestihla ošukat ani celý Nusle.“

Cyril se směje s ostatními muži. Aneta jim jejich neomalenost odmítá odpustit.

„Vážně si myslíš, že to, co jsem chtěla, je střídat chlapy? Opravdu si myslíš, že existuje holka, která touží opíchat půl Prahy? My prostě hledáme *lásku* – jakkoli vám to asi zní směšně. Nemůžu za to, že drtivá většina chlapů jsou debilové.“

Rozzuřeně čelí jejich pohledům.

„Pochopitelně,“ ušklíbne se Cyril.

„Mimochodem,“ naváže Aneta. „Láska je i tvoje slabý místo, ne? Doslechla jsem se, že se už zase rozvádíš.“

Láska je skutečně cosi jako netvor uprostřed labyrintů Cyrilových vztahů: vždycky ho sežere. Cyril dobře ví, že kdo miluje mňí, vyhrává, a s každou novou ženou o tuhle strategickou pozici válčí jako o Gibraltar, ale stejně pokaždé prohraje; nikdy a nikomu by to nepřiznal (upřímnost je v jeho očích slabost), ale nakonec je to kupodivu vždycky on, kdo miluje víc. Jenže o lásce se Cyril bavit nechce.

„Takže ty seš pro Švejnara, jo?“ provokuje nadále Aneta. „Kdokoliv – jen ne Klaus, že jo? Radši Martan, hlavně že ne Klaus.“

„Pán ráčí být nacionalista?“

„Řekni mi jedno – proč ho tak démonizuješ? Vysvětli mi to.“

Aneta bratra nevěřícně pozoruje.

„Vysvětli mi to konečně.“

Bruno vzdychne. Inka jde odnést talíře.

„Vidíš, brácho, tohle je pro tebe typický,“ říká Aneta už opět tiše. „My dva jsme se přece o Klausovi hádali snad stokrát. Celý hodiny. Všechny argumenty jsem ti řekla. Bezpočtukrát jsem ti to vysvětlila.“

„Připomeň mi to.“

„Ne, vzdávám to. Řeknu ti něco jiného: víš, proč si žádný mů argumenty nepamatuješ? Dávej pozor, protože v tom je jádro pudla. Víš proč? Protože všechny ty věci, který jsou tak důležitý pro mě, nejsou důležitý pro tebe. Třeba pro mě je *pravda* zásadní věc, klíčová podmínka všeho, zatímco pro tebe je to jenom abstraktní, patetický, v praxi nepoužitelný *slovíčko*.“

Aneta je v nebyvalé ráži, a tak se výjimečně nenechá Cyrilem přerušit.

„Nebo: já mluvím o Klausově *demagogii*, jenže ty už nevíš, co to demagogie je. Nebo: já mluvím o jeho politický bezzásadovosti, jenže ty žádný zásady už taky nemáš, takže vůbec nechápeš, o co mi jde. Ty nevnímáš jeho sebestřednost, protože sám seš sebestřednej, čili ti to přijde normální. Ty nevnímáš tu vzdělanou blbost jeho větiček, protože seš abych tak řekla sekundárně hluchej – a bohužel v tom nejseš sám.“

Aneta se útočně obrátí k sousednímu stolu, téměř vítězoslavně ukáže na Klause mluvícího o Švejnarovi, a pár vteřin s širokým úsměvem poslouchá.

„Ty to vážně neslyšíš, vid’?“ obrátí se znovu na Cyrila. „Tušila jsem to. Ty a šedesát procent národa to prostě *neslyšíte*.“

„Amen,“ zašklebí se Cyril. „Pravda a láska právě znova zvítězila nad lží a nenávistí.“

28/

V zaplněné aule, do níž právě vstupuješ, panuje bezmála slavnostní neklid. Je třeba brát to s rezervou; dávno víš, že tohle vzrušené očekávání s tvou osobou paradoxně nijak nesouvisí. Jsi jen jeho záminkou. Jsi jen prostranstvím, v němž se studenti mohou v rámci vyučování svobodněji rozběhnout. Procházíš kolem nich, mezi nimi. Cítíš jejich vůně a pachy. Cítíš tu potlačenou energii, která může vstoupit i do tebe (nejednou se to podaří), ale ve špatný den se může obrátit proti tobě. Vnímáš jejich pohledy: v některých je už obsažen názor. Většinou si tě nicméně ještě nezařadili. Ještě se nerozhodli, kdo jsi. Vyčkávají. Čekají na tvou první větu. Na tvou první chybu. Jsou zvědaví, zda jim budeš protivný, lhostejný, nebo sympatický. Už teď tě začínají hodnotit: tvou chůzí, tvé džíny, boty, brýle, zadek. To, jak se napiješ minerálky.

Na úvod jim přečteš jednu ze svých novějších povídek. Až na pár výjimek v zadních řadách se zklidní, jejich pozornost se s každou další větou zvyšuje. Čteš s jistou minimální naléhavostí v hlase, to je nezbytné – ale současně se snažíš nečíst na efekt, nepodbízet se, držet si odstup. Nevychvaluješ vlastní zboží, předkládáš jim onu krátkou story o záhadách lásky co možná věcně, jako pouhý *referát* o lásce. Víš, že takhle to funguje nejlíp – a funguje to i dnes. Už tomu příběhu začínají podléhat. Vstupují do něj, jsou v něm. Jsou v té fiktivní mexické restauraci, společně s tebou si právě všimli neuvěřitelně rozpraskaného starého kaktusu v červeném květináči na baru, spolu s tebou zvědavě pozorují nakrátko ostráhanou mladou servírku se štěnětem v náručí.

Půvab příběhu je trvalý.

Dočteš, rozhostí se ticho. Postupně se vynořují nad hladinu fikce. V několika dívkách, na které setrvačná síla příběhu působila nejdéle, se tváří v tvář střízlivé realitě gymnaziální auly probudí téměř dojemný ostych.

Prohlížíš si ty mladé tváře, ještě nepoznamenané životem.

Prohlížíš si kluky, z nichž se za pár let stanou muži.

Muži, jejichž ženy budou smět jednou týdně na aerobik, a jinak budou muset být každý večer doma.

Muži, kteří budou své ženy špehovat a obviňovat.

Muži, kteří budou své ženě oporou.

Muži, kteří se svých žen budou bát a kterým manželky povedou sešitek s měsíčními výdaji.

Muži, kteří budou sádelnatou karikaturou mužství.

Muži, kteří se zastřelí v kanceláři zdravotní pojišťovny.

Muži, kteří se zastřelí v podzemních garážích na útěku před policisty.

Muži, kteří si založí velké a prosperující firmy.

Muži, kteří dokáží nemocnému člověku transplantovat srdce.

Muži, kteří svou ženu v hádce zabijí, protože jim odmítla darovat svou ledvinu.

Muži, kteří prožijí tuctový a nezajímavý život.

Mlčíš stejně jako oni.

„Ujišťuji vás, že ona trapná pauza, jíž nyní procházíme, je zcela nevyhnutelná,“ slyšíš se říkat. „Jde o takzvaný dramaturgický šev mezi čtením a besedou. Nic si z toho nedělejte. Plně chápu, že položit veřejně dotaz vyžaduje značný stupeň společenské otrlosti.“

S úsměvem klopí hlavy, uhýbají očima.

„Opravdu s vámi soucítím,“ pokračuješ. „Sám jsem se na podobných besedách také nikdy na nic neptal – natož jako první.“

Veselé zašumění nese zřetelné známky úlevy.

„Navíc máme spoustu času. Není třeba to uspěchat.“

Tváříš se nenuceně, vyčkáváš. Vteřiny ubíhají. Jedna z profesorek se otočí k řadám studentů a opakovanými záškuby dvojité brady je vybízí k otázce – která jako obvykle stále nepřichází.

„Nicméně musím po pravdě přiznat,“ promluvíš po chvíli do vstřícného smíchu, „že kdyby se mezi vámi našel někdo ochotný alespoň *předstírat* zájem o literaturu a položit první dotaz, docela by mi to pomohlo.“

Ticho dále bobtná. Chystáš se znovu cosi říci, ale nad hlavami studentů se konečně objeví zdvižená paže.

„Proč píšete?“

Protože tě to baví, odpovídáš. *Vyrábíš své věty, jako si měšťák doma na půdě vyrábí na soustruhu své vlastní kroužky na ubrousky – zaměstnává tě to a máš z toho trochu tichého uspokojení.* Gustav Flaubert. Příběhy ti také pomáhají aspoň trochu porozumět světu. A v neposlední řadě tě psaní živí.

„Dá se psáním uživit?“

Ano, říkáš tomu brýlatému chlapci s dětským obličejem, pokud každý rok napíše knihu a prodá aspoň deset tisíc výtisků.

„Proč píšete tolik o sobě?“

Tentokrát je to opět dívka. Ukazováčkem se dotýká štíhlého krku. Vzpomeneš si na svá studentská léta.

„Nevadí mi to, jen mě to zajímá,“ dodá na vysvětlenou.

„Spisovatelovo sebepoznání, realistické a přísné, je zdrojem energie, která vystačí na celý tvůrčí život,“ odcituješ jí automaticky. „Jediný volt z toho zdroje literární postavu dokonale oživí – to napsal Graham Greene, já si myslím totéž.“

„Proč tolik používáte citáty? Někdy mám pocit, že už to přeháníte.“

Smích. Protože si uvědomuješ, že i sebevíc originální kniha je chtě nechtě jakýmsi volným pokračováním milionů jiných knih. Protože všechno už bylo napsáno, a navíc často přesněji nebo vtipněji, než bys to dokázal ty, říkáš. Citát chápeš jako poctivé přiznání limitů jednotlivce. Někdy také cituješ, abys dosáhl ironického či parodického efektu.

„Co teď chystáte?“

Román pro muže, odpovíš po pravdě.

„Proč to máte všechno tak krátký?“

Výbuch veselí. Pochopitelně se ptá onen hoch, kterého jsi potkal na toaletách; musíš uznat, že má smysl pro humor. Poprvé toho dne se zasměješ upřímně. Kluka samozřejmě stíhají výhružné pohledy přítomných pedagogů.

„Myslel jsem, proč nikdy nenapíšete něco fakt dlouhého?“ říká naoko dotčeně a rozhlíží se po spolužácích. „Pořádnou bichli – aspoň čtyři sta stránek? Jako Američani?“

Protože se na rozdíl od mnoha amerických autorů nedomníváš, že k pochopení charakteru hlavního hrdiny je nutné vědět, jaký druh drdolu si vázala jeho prababička. Protože i coby čtenář miluješ stručnost a svižný dějový spád. Nesnášíš „nastavované kaše“, všechny ty odbočky z dějových odboček a tak dále. Ale možná je tu i další důvod: nejsi dostatečně trpělivý. Nejsi líný, jen netrpělivý. Možná jen příliš spěcháš. Jak hledáš přesná slova, napadne tě následující metafora: tvé poznámky k novému románu jsou jako obrovská hromada zápalek; samozřejmě z nich pokaždé zamýšlíš postavit minimálně Eiffelovku, ale po týdnech práce to nakonec vždycky

vzdáš a začneš se smiřovat s tím, že i tentokrát to bohužel bude zase jen Petřín... Uděláš pauzu. Na většinu těch notoricky známých otázek jsi až dosud odpovídal s naučenou ležérností, ale teď ve svém hlase jasně slyšíš probuzený zájem – jako pokaždé, když se objeví něco úplně nového.

„Říkal jste, že píšete Román pro muže – co podle vás tvoří mužnost?“

S touhle otázkou si stále nevíš rady. Odpovědnost, přemítáš nahlas. Síla – nikoli nutně fyzická, spíš vnitřní. Jakýsi celkový klid (klidná síla, napadne tě okamžitě, ale tohle spojení použít nemůžeš). Nezbytnělé sebevědomí. Nepodlézavost. Neuhýbavost. Odvaha nazývat věci pravými jmény. Nezkorumpovanost, samozřejmě. Osobní statečnost. Prostě: Nebát se a nekrást... Ani tentokrát nejsi se svou odpovědí spokojený, cítíš, jak je nekompletní. Budeš o tom psát román – jak tedy můžeš odpovědět v několika větách? A co tvoje vlastní mužnost? napadne tě vzápětí. Ano, jsi zodpovědný, nezkorumpovaný a téměř vždy říkáš a píšeš, co si opravdu myslíš, bez ohledu na následky – ale podobně zásadový dokážeš být jen tehdy, když se daná věc netýká tvého penisu nebo žaludku. Dobře víš o své nezdrženlivosti, o své neschopnosti odolávat pokušení, ať už je to flirtující studentka, nebo třeba jen tabulka čokolády. Tvůj vnitřní zápas, zasměješ se v duchu, v takovém případě netrvá nikdy déle než tři minuty. Na každou sebemenší bolest si zbaběle bereš prášek; právě teď tě po dvou fernetech pálí žáha, bolí tě v levém rameni a rty máš úplně suché, potřeboval by sis je natřít heřmánkovým balzámem. A tak dále. Tvé mužství je dávno nahlodané požívačností a pohodlím.

„Proč nemáte rád Klause?“

„Protože – mimo jiné – není dost mužný,“ odpovíš bez přemýšlení.

Studenti to berou jako vtip, ale ty to myslíš vážně.

Brzy ráno odjíždějí. Cyril Bruna i Anetu popohání jako v dobách, kdy je každé ráno vypravoval do školy – ale zaplaťpánbůh je už dneska alespoň nemlátí, myslí si Bruno. Humor ho ještě neopouští, to je dobře, říká si, jenže vzhledem k neustále se zhoršující schopnosti artikulovat to nemůže nikomu dokázat. Spěšně se pakuje, Renata ho podezíravě pozoruje. Bruno se bojí, že jeho žena cosi tuší, jen nemá odvalu zeptat se přímo. Nápadně rychle se spokojila se strohou informací, že čekají na výsledky dalších vyšetření. No nic. Když z něj není unavená, což se stává často, je pořád docela milá a hodná. Není ani z poloviny tak chytrá jako Aneta a občas pronáší různé banality, polopравdy nebo úplné nesmysly, ale Bruna to většinou spíš dojíká, než popuzuje (i když jak kdy). Koneckonců jsou to jenom názory. Kvůli názorům ještě nikdo s nikým nechodil, nebo snad ano? Takže jedinou jejich nadějí (Bruno je skoro v pokušení říct, že i jedinou nadějí lidstva, jakkoli naivně to zní) je ona zbytková láska. A láska je především trpělivost.

Už předloni mu ovšem Renata řekla, že jejich vztah se blíží k hranici snesitelnosti. Bruna to vyděsilo. Ne že by si jejich manželství nějak idealizoval, to tedy opravdu ne, ale až takhle přísné hodnocení nečekal. Bylo to podobné, jako když ve škole při zkoušení počítáte najisto s dvojkou nebo maximálně trojkou – a najednou slyšíte, jak vám učitelka dává čtyři minus.

„A co dělám... špatně?“ zeptal se tenkrát.

Renata zavrtěla hlavou.

„Co dělám špatně?“ trval na své otázce Bruno.

„Nic. Právě že neděláš vůbec nic.“

Po chvíli oboustranného mlčení chtěl Bruno ženě říct, že ji má pořád rád, a byl by to tenkrát dokázal i vyslovit, ale než se vyjádřil, přijela dodávka místní pekárny a Renata musela jít přebrat rohlíky. Tak to v životě chodí, říká si Bruno. Napadne ho, že kdyby se Renata

o jeho nemoci dozvěděla pravdu, asi by tu hranici snesitelnosti překročili. Ale je připravená žít sama? Možná je, uvažuje Bruno. Kdo ví? On ne. Přichází Inka a beze slova mu podává věneček a svíčky. Málem to tu zapomněli. Poděkuje a poplácá dceru po zádech. Loučí se.

„Ahoj, tati. Ahoj, teto!“

Bruna slovo *teta* zaskočí, jakkoli ho slýchává tolik let. Co jej proboha *udivuje* na tom, že sestra je tetou dcery? vyčítá si. Asi je opravdu infantilní. Je ochoten uznat, že to s ním nemají lehké. Nastupují. Volvo je snad dvakrát větší než Brunova škodovka. Cyril nastartuje a stáhne okénko.

„Za tejden vám ho přivezem,“ oznamuje Renatě a Ince. „Bez obav.“

Bruno zadoufá, že za týden to ještě pořád bude on. Že toho sliněná a tak dál nebude víc. Týden snad není tak dlouho, myslí si.

„Klidně si ho nechte i dýl,“ odpoví Renata s tím falešným úsměvem, s nímž odjakživa mluví s Cyrilem – ale nakonec Brunovi přece jen věnuje krátký pohled. Mávání. Cyril vycouvá stromořadím červených buků, vyjede na hlavní a přidá plyn. Nějakou dobu všichni tři mlčí.

„Konečně sami,“ říká Cyril.

Vůči Brunově ženě a dceři to vyzní skoro urážlivě, ale Bruno už si zvykl.

„Konečně svoboda, vy mrdky!“

Mrkne na Anetu a očima ve zpětném zrcátku hledá Bruna.

„Čum na cestu, kokote,“ usměje se Aneta a obrátí se k Brunovi. „A ty už koukej taky něco říct, ty čuráku.“

„A co, ty píčo?“

Smějí se. Je to taková jejich hra. Kdykoli jedou k pomníčku rodičů, mluví schválně co nejvíc sprostě; kdysi dokonce i hlasitě prděli a krkali. Dělají to tak už léta. Zpočátku to byla jakási vzdorná obrana tří sirotek vůči krutostem světa, dneska je to jen rituální tanec nad spáleništěm jejich někdejší soudržnosti, myslí si Bruno.

U pomníčku naopak nemluví vůbec – to je další nevyřčené pravidlo. Snad proto, že před rodiči se nemluví sprostě, ani když

jsou mrtví. Bruno z žulové desky mlčky odmete suché listí, Cyril přidrátuje věnec ke stromu, aby ho neodnesl vítr, a Aneta zapálí svíčky. Kolem sviští auta, jejich posádky jako vždy neomaleně civí. Bruno se otočí k silnici zády a hledí do šedivého nebe, ale žádnou lítost dávno necítí, jen prázdno.

Vrátí se do auta, najedou na dálnici a zamíří k hranicím. Cyril začíná sourozencům líčit zážitky z českých i světových nevěstinců. Bruno nechápe proč.

„Poprvé to samozřejmě bylo strašný,“ zubí se Cyril. „Obvyklej scénář: zbytečně jsem se styděl, zbytečně jsem si připadal provinile a ta kurva –“

„Cože? Ty ses někdy styděl? Ty sis někdy připadal provinile?“ zapochybuje Aneta.

„– se mnou pochopitelně vyjebala.“

„Myslel jsem, že o to jde,“ poznamená Bruno.

„Víš, jak to myslím,“ usmívá se Cyril spokojeně jako pokaždé, když se Bruno odváží promluvit.

„Škoda že stydlivýho a provinilýho jsme tě nikdy nepoznali,“ lituje nahlas Aneta.

Cyril se očima obrací výhradně na Bruna.

„S bordelama to máš jako s restauracema: musíš vědět, co chceš, a nesmíš se bát si o to říct. Voni tam jsou pro tebe, a ne vobráceně. To je to celý. Ty jim neděláš žádnou laskavost.“

Jakmile tohle jednou pochopil, pokračuje Cyril s nebývalou otevřeností, začal si to v bordelech užívat. Zažil snad úplně všechno, ovšem jednoznačně nejlepší byla ta holka předloni v Hongkongu, kterou mu poslali na hotel. Anglicky uměla asi šest slov, ale byla nádherná. Tvrdila, že jí je třiadvacet, nicméně vypadala na šestnáct. Sama ho svlékla a umyla – a tím to teprve začalo. Cyril otevřel minibar a naznačil jí, ať si poslouží, ale ona namísto šampaňského sáhla po *lentickách*.

„Pár minut nato mě vykourila, takže čuráka jsem pak měl fakt pestrobarevnýho,“ směje se Cyril.

„Budu zvracet,“ říká Aneta.

Cyril okamžitě odbočí k plzeňskému nákupnímu centru Olympia, jako kdyby předpokládal, že to Aneta myslí vážně.

„Chvilka zdržení,“ konstatuje tajuplně.

Na parkovišti najde místo co nejbliž k hlavnímu vchodu, vypne motor a hodlá vystoupit, ale potom se zarazí. Pár vteřin působí nezvykle nerozhodně. Otočí se k Brunovi a kriticky si ho prohlíží. Brunovi to připomene dětství: po smrti rodičů docházel na třídní schůzky Cyril a po návratu se pokaždé tvářil přesně takhle.

„Anebo víš co?“ říká Cyril Anetě, aniž z mladšího bratra spustí oči. „Radši mu to řeknem předem.“

Takže překvapením ještě není konec, pochopí Bruno. Není si jistý, jestli o nějaké další novinky stojí.

„Tak si říkám,“ začne Cyril, „jestli se náš malej Bruno dokáže aspoň jednou v životě chovat jako vítěz.“

Stále se tváří vážně. Bruno neví, zda si to bratr uvědomuje (nejspíš ne), ale pro něj tahle věta obsahuje jednoznačnou narážku na to, že nikdy nic nevyhrál. Jediná výjimka: ve dvanácti zvítězil na pionýrském táboře v Krušných horách v pingpongovém turnaji; dvě holky si ho po vyhlášení výsledků dokonce přišly prohlédnout, ale on přesto už tehdy zřetelně cítil, že se v jeho životě stalo něco nepatřičného.

„Ale jasně že jo,“ prohlašuje nápadně rychle Aneta.

„No já nevím,“ pokračuje Cyril. „Jak ho tak pozoruju, říkám si, že by tolik štěstí najednou taky nemusel ustát.“

To je fakt, myslí si Bruno, se štěstím jsem na tom stejně jako kojenci s alkoholem: sebemenší množství představuje riziko otravy. Vyslovit ten vtip je ovšem nad jeho momentální artikulační možnosti. Cyril pochopí, že se Brunovy reakce nedočká.

„Řekni mu, co pro něj máme,“ vybídne sestru.

Aneta vzdychne.

„Řekni mu to.“

„Ješišmarjá, já nevím, jak se takový věci říkají!“

Bruno je čím dál zděšenější.

„Bruno,“ odhodlá se Aneta, „Cyril ti chtěl udělat radost, chápeš. Teda já samozřejmě taky – to je snad jasné, ne? No ale nápad to byl samozřejmě Cyrilův. Uf...“

Aneta se zhluboka nadechne. Očividně neví, jak dál.

„Vždycky mi imponovalo, jak televizní redaktorky dokážou věci přesně pojmenovat,“ poznamená Cyril.

„No prostě jsme si říkali,“ Aneta udělá zoufalou grimasu, „že by tě vzhledem k situaci možná mohlo potěšit – hergot, já fakt nevím, jak to mám říct!“

„Tak co třeba takhle?“ praví líbezně Cyril a otočí se přímo k Brunovi: „Milý brácho, koupili jsme ti na celý týden tu tvoji kurvu.“

30/

Sexuální scény v příběhu vyvolávají u čtenářů silné emocionální reakce. Čtenáři mají při četbě knihy a při setkání s postavami konkrétní očekávání sexuálních zážitků. Jestliže je milostný vztah námětem vyprávění, nebo jeho pouhým kontrapunktem, čtenář očekává, že muž a žena, kteří jsou k sobě vzájemně přitahováni, se budou milovat ještě před koncem knihy.

CELIA BRAYFIELDOVÁ, *Jak napsat bestseller*
(*Tajemství úspěšného psaní*)

René by to tak patrně nevyjádřil, ale sobotní dopoledne je čas, v němž se odvrácená tvář páteční zábavy vyjeví v celé své odpudivé nahotě: podlaha baru je plná sotva zaschlých skvrn, nedopalků cigaret, zohýbaných slámek, rozšlapaných mandlí a arašídů, zahnědlých koleček citronu a papírových kapesníků se stopou rtěnky. Většina dlaždic nepříjemně lepí. Barový pult je do posledního místa zastavěný špinavými sklenicemi, mastnými talíři a páchnoucími popelníky. Židle jsou otočené na stolech a na jejich nohách jsou přichycené zašedlé žvýkačky a chomáče vlasů a prachu. V chodbě před toaletami jsou cítit zvratky.

René vycítí Šimiho odpor a rychle ho odvede do své kanceláře; zatímco odemyká dveře, otírá si podrážky o rohožku. Šimi ho neochotně napodobí. Nemá nejlepší náladu, pořád musí myslet na to pokažené vyjádření pro televizi, kvůli kterému si z něj spoluhráči už zase dělají legraci. Řekl tomu redaktorovi, že mu mnohem víc vyhovuje být v útoku, protože levé křídlo hraje odmalička, ale že v záloze si za poslední rok zvykl, takže je mu úplně jedno, na kterém postu hraje. Pravda je, že to zní zmateně. Vlastně si odporoval, ale snad je každému jasné, jak to myslel, ne? René ho vybídne, aby se posadil, a zpod vratkého servírovacího stolku ze žluté mosazi, který mu koupila Tali k Vánocům, opatrně vyprostí láhev šestnáctileté skotské. Jeho obličej na pár vteřin poznamená úsilí nutné k otevření vzdorujícího uzávěru, ale potom se do jeho tváře opět vrátí úsměv. Šimi zdvihne obočí.

„My něco slavíme, René?“

René neodpoví. Nalije whisky do těžkých broušených sklenic a jednu Šimimu podá. Otevře dřevěný humidor, nabídne Renému doutník a sám si také vezme.

„Kšeft desetiletí,“ promluví konečně.

Když odemyká prastarý prvorepublikový trezor, jeho úsměv se ještě rozšíří.

„Hele.“

Šimi nevidí dovnitř, přinutí se vstát. Na jedné z prázdných polic leží útlý svazek pětitisícových bankovek.

„Rovnejch sto litrů,“ říká pyšně René. „Jako týdenní výdělek dobrý, ne?“

Postupně mu celou transakci vylíčí.

Šimimu se to upřímně řečeno příliš nezdá, ale nechce Renému kazit radost. Především pořád neví, jestli je Tali opravdu Reného holka, nebo ne. Někdy má z jeho chování pocit, že ano, ale jindy by se klidně vsadil, že René s Tali nechodí. Jako třeba dneska. Kdyby to skutečně byla jeho holka, nepustil by ji přece na celý týden se dvěma cizími chlapy.

„Neboj, tohle je pojištěný,“ prohlašuje sebevědomě René. „Absolutně safe byznys. Nulový riziko.“

Vylíčí Šimimu, jak vážně je Bruno nemocný.

„Humanitární akce, chápeš?“

Šimi přikývne. Ozve se zaklepání. René zavírá trezor.

„Dále!“

Mezi zárubněmi se objeví odbarvené vlasy.

„Pojď dál!“ zvolá René netrpělivě.

Dívka vstoupí. Na sobě má dvojdílné černé plavky, které až příliš kontrastují s bledou pihovatou kůží; v ruce drží ručník a umělý růžový penis. Così tiše říká Renému, který jí úsečně odpoví, a ona vzápětí rychle odchází. Šimimu se ten výjev nelíbí. Kdyby víc věřil ve vlastní názor, asi by s tímhle Reného podnikem nesouhlasil – jenomže Šimi na Reného odjakživa spoléhá. Pokud René říká, že provozovat striptýz je v pohodě, pak je to v pohodě a tečka. René ví, co dělá.

„Fakt dobře zaplacená humanitární akce!“ směje se René.

Šimi ví, co se od něj čeká.

„Teda René,“ pochválí ho, „seš třída!“

32/

Jsem čestný člověk, který prokáže svou nevinu. Je to běh na dlouhou trať.

EXTAJEMNÍK SOCIÁLNĚDEMOKRATICKÝCH PREMIÉRŮ
ZDENĚK DOLEŽEL

33/

Ani Tali by to tak nejspíš nevyjádřila, ale přesto je nesporné, že svůj půvab při každé příležitosti doslova *inscenuje*: dnes sedí na vyvýšeném pódiu jedné z kaváren v obchodním centru Olympia, nohu přes nohu, samozřejmě čelem k rušnému atriu; přes volnou židli má přehozený kožich a bílý rolák, na sobě jen přiléhavé stříbrné tílko. Je leden, proboha – a ona má na sobě *tílko*, pomyslí si Bruno. Už si jich všimla. Zamává jim. Bruno to ještě nedokáže.

„Teda, brácho,“ pronese Cyril koutkem úst, „netušil jsem, že máš vkus... Takovouhle kočku jsem vážně nečekal.“

Tali se zářivě usmívá, ale Bruno ví, že ho současně v duchu vyhodnocuje. Právě odhaduje, jak obtížný ten týdenní úkol bude. Mohlo to být horší, říká si možná. Nebo taky: Potěš pánbůh! Pokud je to takhle, má ale aspoň tolik taktu, že své zklamání nedává znát. Tali se představí Anetě a Cyrilovi a potom Bruna políbí na tvář.

„Ahoj, Bruno,“ říká koketně. „Ráda tě poznávám.“

Její tykání je Brunovi milé, neboť obsahuje vzrušující příslib důvěrnosti, která tykání obvykle provází. I nadále se sice snaží tvářit ironicky, nicméně cítí, že se pouze přihloupě usmívá. Tali velmi příjemně voní a její pleť je až neuvěřitelně hebká. Možná na té kosmetice přece jen něco bude, napadne bůhvíproč Bruna. Možná existuje bezpočet dalších věcí a přípravků, které dělají život

lepším a hezčím – jen o nich neví. Třeba nakonec fungují i ty věci s lymfou. Možná *měl* chodit na ty masáže. Možná je už beznadějný případ. V hlavě má naprostý zmatek. Vůbec netuší, co se od něj čeká. Pohlédne bezradně na Cyrila.

„Tak odjezd, mládeži,“ zavelí Cyril.

„Ještě si musím koupit pár drobností, oukej?“

Tali svůj dotaz adresuje automaticky Cyrilovi, ale nakonec se formálně obrátí i na Bruna.

„Oukej,“ hlesne Bruno v tragikomické snaze vyhovět té situaci, věku Tali a celé dnešní době. Tím *oukej* přísně vzato zrazuje sám sebe, myslí si. Přitakal něčemu, co bytostně nesnáší. Tím jediným *oukej* se právě podepsal pod všechny ty přiblblé rozhlasové stanice, pod ty nevkusné televizní show. A tak dále. Snad ještě nikdy v životě neřekl *oukej*. Aneta to ví, a proto se usmívá. Kdyby ho slyšela Inka, potrhala by se smíchy.

„No tak jo, ale hod’ sebou, kotě,“ varuje Tali Cyril. „Odmítám tu strávit půl dne.“

Bruno nedokáže odolat a znovu se podívá na ta pevná řadra pod stříbrným tílkem. Tali směr jeho pohledu zaznamená – a mrkne na něho. Brunovi připadá neuvěřitelné, že jí jeho nepokrytý zájem dělá radost. Třeba existují ženy, které upřímně těší vzrušovat muže, přemítá. Možná má sex ráda. Nebo jsou to jen alibistické úvahy? Tali se pružně shýbne k velké cestovní kabele ze světlé kůže, Bruno pozoruje okraj jejích červených kalhotek.

„Půjdeš se mnou?“ chce vědět Tali, když se narovná.

S tím Bruno nepočítá. S čím ostatně v životě počítá?

„Půjde,“ odpoví za něho Cyril. „My si zatím s Anetou dáme kafe a panáka.“

Sáhne do peněženky, vytáhne zlatou kreditní kartu a podá ji Brunovi.

„Odpracuješ si to,“ oznámí Cyril výhružně Tali.

Aneta hekne jako tenistka při obzvlášť prudkém servisu, ale Tali jeho hrubost kupodivu nikterak nevyvede z míry.

„Jasně. Vid', Bruno?“

Ukáže se, že seznam *drobností* je poměrně obsáhlý: odličovací krém, odlakovač, krém na opalování, krém po opalování, polštářkové náplasti, vitamíny se selenem a zinkem, roztok na kontaktní čočky, sluneční brýle, lyžařské rukavice a lyžařské kalhoty (přezkáče a lyže si naštěstí hodlá v Itálii půjčit). Zatímco nakupuje, klade Tali Brunovi nejrůznější zvědavé otázky.

„Jak často ses na mě díval?“

„Často,“ odpoví Bruno podle pravdy.

„A pročs mi nikdy nenapsal?“ podivuje se Tali. „Píšou mi chlapi z druhého konce světa – a ty jsi místní a nenapíšeš nic.“

Bruno přemýšlí. Hlavním důvodem byl samozřejmě jeho ostych a touha zůstat v anonymitě, ale i kdyby tohle dokázal překonat, stejně by nikdy nebyl schopen napsat třeba *Otoč se, natožpak Roztáhni si půlky*.

„Psaní mi moc nejde,“ říká Bruno.

Tali to rozesměje.

„Nelži! Vždyť jsi novinář!“

To Bruno nemůže popřít. Tali si před malým sklopným zrcadlem postupně vyzkouší asi desaterý sluneční brýle. Bruno nenápadně studuje podpis na bratrově kreditní kartě.

„Víš, co fakt obdivuju? Že dokážeš za den napsat třeba úplně celej článek.“

Mezi pečlivě vytrhaným obočím se náhle objeví přemýšlivá vráska.

„Dá se psaní naučit?“

Než Bruno zformuluje odpověď, Tali pokračuje.

„Já když mám něco napsat, je to horor. Okoušu si všechny nehty – a nic. Sloh mi nikdy nešel. Hlavně popis. Popis je pro mě hrozně těžký.“

„Dá se to naučit,“ zamumlá Bruno.

Vést nahlas podobný dialog v bezprostřední přítomnosti dvou prodavaček, to je pro Bruna zcela nová zkušenost. Tali se definitivně rozhoduje pro brýle značky Ray Ban. Bruno podá prodavačce platební kartu. Bratrův podpis napodobí velmi váhavě, přesto nikdo nevznese sebemenší námitku. Přejdou do obchodu se sportovními potřebami. Tali si vybere troje lyžařské kalhoty a odchází do zkušební kabiny; po chvíli poodhrne šedý závěs a vyzve Bruna, aby se přišel podívat. Nerozhodně přistoupí blíž a nakoukne do kabiny: černé šponovky, které má Tali právě na sobě, jsou jí podle Brunova laického názoru snad příliš těsné, nicméně Tali vypadá spokojeně. Zhlíží se v zrcadle a dlaněmi si přejíždí po bocích. Vtáhne Bruna za ruku dovnitř, zatáhne závěs a začne se svlékat. Bruno si odkašle, ale pohled neodvrátí. Je to jako v restauraci, připomíná si Cyrilova slova. Člověk se nesmí bát říct si, co chce.

„Kdys měl naposledy sex, Bruno?“ ptá se Tali. „Myslím opravdový sex?“

Bruno vzdychne.

„Ale řekni mi pravdu.“

„Dávno,“ vypraví ze sebe Bruno.

Tali ho zkoumavě pozoruje. Zasune si ukazováček za spodní okraj červených kalhotek.

„Chceš se podívat?“

Bruno po chvíli přikývne. Já je někdo jiný, pomyslí si.

„Musíš si kleknout,“ upozorní ho věcně Tali. „Jinak přece nic nevidíš.“

Brunovi připadá, že Tali mluví strašlivě nahlas. Zkontroluje škvíru v závěsu a potom si klekne. Celý tenhle výlet je šílenství, říká si. Už to propuklo. Tali pomalu odhrne krajkovou látku, uchopí Bruna v zátylku a zatlačí mu hlavu do klína. Brunovi k vlastnímu zděšení unikne krátké, ale hlasité zasténání. Přinutí se odtáhnout, nabere dech a s obtížemi se zvedá.

„Ty seš... hrozně...“ mumlá.

Tali se mu snaží pomoci.

„Sexy – myslíš?“

Bruno nepřesvědčivě přikyvuje, tohle na mysli neměl.

„Hezká?“

„Hodná,“ odchrchlá si konečně.

„Ale jdi ty,“ brání se skromně Tali. „Je to moje práce, Bruno.“

34/

Vyjdeš z gymnázia a do kufru auta odložíš kytici a igelitku s dárečky od ředitele. Ze střešního nosiče odpadne pár zmrazků; vezmeš do ruky ten největší a odhodíš jej na prudce se svažující zasněženou mez pod hranou chodníku. Kulička příběhu se začíná nabalovat.

Máš hlad, těšíš se na oběd. Restauraci jako vždy vybíráš velmi pečlivě, dokonce se na náměstí zeptáš hned *dvou* místních lidí na jejich názor. Uznáváš, že tvé gurmetskví už místy hraničí se zmlsaností, ale cítíš potřebu dodat, že je to pouze jakási reparace za socialismus, spravedlivé odškodnění za všechna ta strašlivá jídla, která jsi musel pozřít ve školních jídelnách, menzách, hospodách třetí a čtvrté cenové skupiny a nejrůznějších bufetech. Pasta fresca za studená kolínka, foi gras za tu odpornou nakládanou červenou řepu, čerstvá lanýžová pěna namísto čtyři dny starého vlašáku. A tak dále.

Obezřetně vstoupíš do podniku, který ti doporučili. Skutečně vyhlíží obstojně, ubrusy ladí s barvou zdí i potahem židlí – jen tě znepokojuje, že je tu téměř prázdná, to není dobré znamení. Upneš svou naději k vysvětlení, že jsou dvě hodiny po poledni. Vybereš si pohledem stůl a cestou k němu si prohlížíš fotografie z povodní. Vedle dveří na toaletu si všimneš čáry označující nejvyšší hladinu vody: metr třicet, možná metr padesát. To muselo stát za to.

Servírka je hezká, odhaduješ ji tak na třicet. Vypadá odměřeně, jenže ty dávno víš, že je to jen tvář, kterou v dané chvíli nastavuje světu. Tvá zkušenost ti říká, že i zdánlivě absolutní nepřístupnost se může během chvíle změnit ve vstřícnost. Umíš si představit, že v jiné situaci, na jiném místě – třeba na pokoji v penzionu – *tentýž* obličej prostoupí doslova holčičí rozpustilost. Stačí, když budeš dostatečně trpělivý. Dostatečně lhostejný a dostatečně milý. Když dáš najevo tu správnou míru zájmu. Když jí budeš dostatečně naslouchat. A tak dále. Její štíhlý prostředníček teď znuděně, roztržitě krouží po červených deskách jídelního lístku – jenže když (samozřejmě čistě teoreticky) všechny tyhle podmínky splníš a když ti bude přát potřebné štěstí, stejný prst ti ráno může přejíždět po slabínách.

Samozřejmě víš i to, že lidé, kteří si podobné věci nepředstavují, nebo na ně přinejmenším nemyslí tak často, tě přezíravě označí za sexuálního štvance. A to je všechno? A dál? polemizuješ s nimi v duchu. Vaše pochopení pro člověka končí přidělením *nálepky*? U vedlejšího stolu sedí nad poloprázdným püllitrem drobný, asi osmdesátiletý stařík, který marně bojuje s ospalostí. Povadlé tváře má hladce oholené, řídké stříbrné vlasy pečlivě učesané, jeho svetr i límec světlé košile jsou bez poskvrnky. Bůhvíproč si vzpomeneš, jak si tvůj pětaosmdesátiletý dědeček během svatební hostiny spletl číšníka s tvým nejmladším bratrem – a jak se zastyděl, když omyl jeho chatrné myslí vyšel přede všemi najevo. Myslíš na to, jak si druhý dědeček těsně před smrtí opakovaně vytrhával kanylu s umělou výživou. Připomeneš si sebevraždu Hrabala, Brodského a dalších. Důstojnost, to je, oč tu běží.

Stařík už zase klimbá. Možná jsi to ty sám o nějakých pětatřicet let později. Po manželčině smrti sem občas chodíš na oběd – když už máš po krk těch čtyř pěti jednoduchých jídel, která si dokážeš ukuchtit sám. A taky potřebuješ být aspoň chvíli mezi lidmi. Potřebuješ občas promluvit. Příliš mnoho dní v týdnu mluvíš jen sám

se sebou. Nebo s televizními moderátory. S herci v seriálech. To narůstající mlčení tě naplňuje úzkostí. Dnes je ovšem tvoje únava silnější než ty. Skoro všechno je už silnější než ty. Klimbáš. Servírka procházející kolem si toho všimne – nikoli poprvé.

„Nespěte mi tu!“ zvolá neslitovně, dokonce do tebe štitivě strčí.

Polekaně sebou trhneš. Vypadáš zmateně, bezbranně – tak bezbranně, až tomu o dvě generace mladšímu muži, který tě pokradmu pozoruje, začínají vlhnout oči.

Servírka se k tobě otočí a věnuje ti cosi jako omluvný úsměv.

Neopětuješ ho.

Krávo, říkáš si v duchu, ty tupá krávo.

Servírka uraženě odchází a cosi šeptá výčepnímu.

Oba tě pozorují.

35/

Cyril své požitkářství, které nazývá gurmetskost (*militantní gurmetskost*, doplňuje obvykle Aneta), nijak nepopírá, a dokonce je výjimečně ochoten uznat jistou zmlsanost – ale jedním dechem dodává, že je to pouze jakási reparace za socialismus, spravedlivé odškodnění za všechna ta strašlivá jídla, která musel jíst ve školních jídelnách, menzách, hospodách třetí a čtvrté cenové skupiny a nejružnějších bufetech. Pasta fresca za studená kolínka, foi gras za tu odpornou nakládanou červenou řepu, čerstvá lanýžová pěna namísto čtyři dny starého vlašáku. A tak dále. Samozřejmě chápe, že žádný stát nemá na to, aby milionům lidí, kteří prošli gastronomickým peklem komunistických restaurací a kantýn, proplácel obědy ve Four Seasons, a je také dávno smířen s představou, že si zmíněné odškodnění bude hradit sám – ale zároveň očekává, že za své peníze dostane (osmnáct let po revoluci, proboha!) *západoevropskou* kvalitu. A běda když ne. Nedovařené brambory, sklenka na víno se šmouhou od balzámu na

rty nebo připálená omáčka nejsou v očích Cyrila pouze průvodními znaky mizerného podniku – pro něj to je důkaz, že se ocitl ve skanzenu socialismu, ne-li přímo v ilegální komunistické buňce. To nejsou chyby v jídle nebo v obsluze, to je chybný světónázor.

Ani restaurace v nákupním centru, kterou pro jejich časný oběd vybrala Aneta (poněkud lehkomyšlně se spokojila s naivním předpokladem, že moderní stoly i židle a nápaditá grafická úprava jídelního lístku jsou dostatečnou indicií vyššího standardu), není bohužel schopna Cyrilovým nárokům dostát: polévka je spíše vlažná, a po celém obvodu talíře navíc doslova svítí žlutozelená linie glutamanu.

„Tak dobrou,“ říká Bruno.

Očividně se chystá jíst, ale Cyril mu rázně odebere lžíci a přivolá číšníka nazpět.

„Na něco se vás zeptám.“

Aneta nespokojeně mlaskne. Mladičký číšník se nejistě usmívá.

„Myslím, že máte problém,“ říká Tali a vyčkávavě hledí na Cyrila.

„To teda máte. Vypadám jako někdo, kdo jí *instantní* polévky?“ ptá se číšníka ledově Cyril.

Naoko udiveně si prohlédne svou elegantní růžovou košili, tmavomodré sako Hugo Boss a švýcarské hodinky. Aneta a Bruno pozorují strukturu stolní desky. Číšník zaraženě mlčí.

„Vy jste mi nerozuměl?“

Během Talina nakupování Cyril stihl vypít tři whisky a nyní se topí v adrenalinu.

„Rozuměl.“

Anetě je číšníka líto. Za určitých okolností by to mohl být její syn.

„No tak mi laskavě odpovězte. Ptám se, jestli vypadám jako člověk, který – když si chce pochutnat na dobré polévce – vezme nějakou zrasanej *pytlík* a zaleje ho horkou vodou?!“

V restauraci je náhle téměř úplné ticho.

„Ne,“ hlesne číšník. „Nevypadáte.“

Cyril třískne lžící o stůl.

„Tak si tu studenou bryndu kurva vodněte a vylejte to kuchařovi na hlavu. Levičáci zasraný!“ zvolá směrem ke kuchyni.

Aneta si několikrát odkašle.

„Bruno je... nemocnej,“ promluví po chvíli.

Pohladí bratrovi hřbet dlaně, Bruno jí ruku sevře.

„Možná... už jedeme lyžovat naposledy. Nemůžeme to vyloučit. Všichni to přece víme.“

Oči jí nezadržitelně vlhnou. Podívá se na Cyrila. Stále drží Bruna za ruku.

„Nemoh bys nás podobnejch scén aspoň *tentokrát* ušetřit?“

Cyril čelí jejímu pohledu.

„Uklidni se, hysterko.“

„Ta polévka byla opravdu hnusná,“ říká Tali. „To se vážně nedalo jíst.“

Aneta ji ignoruje.

„Polívky z pytlíku vařila i máma! Nevzpomínáš si snad? Nevzpomínáš si na *písmenkovou*? Nebo na *gulášovku*?! Tak na co si to hraješ?“

„Právě proto,“ odpoví klidně Cyril. „Právě proto už nikdy v životě polívku z pytlíku jíst nebudu.“

Vzápětí se dostaví rozčilený kuchař: v bílém rondonu, nakrátko ostříhaný, do dvou metrů mu nechybí moc. Přehlédne složení stolu a ihned se postaví před Cyrila – vůbec ho nenapadlo, že by polévku reklamoval Bruno, stačí si uvědomit Aneta. Je jasné, že incident ještě zdaleka není u konce. Přeje si, aby tu nebyla.

„Tak já vám něco řeknu, pane pravičáku: fakt nevypadáte jako někdo, kdo jí polívku z pytlíku,“ oznamuje kuchař Cyrilovi.

Jeho hlas se chvěje vztekem. V Cyrilově obličejí nejsou naopak žádné stopy znepokojení. Aneta to nechápe.

„Vypadáte jako zazobanej snob z Prahy.“

Cyril se zasměje, ale je to ošklivý smích. Tali chce promluvit, Cyril ji jediným gestem zarazí. Podívá se kuchařovi do očí.

„Co si to dovoluješ, ty čuráku?!“ pronese zvolna, s pečlivou výslovností.

Kuchař vítězoslavně rozpaží a potom si k Cyrilovi přidřepne.

„Čuráku?! Tys mně řek čuráku?! Slyším dobře?!“

„Slyšíš dobře, čuráku.“

„Postav se. Postav se, hajzle!“

Cyril se stále nepříjemně usmívá.

„Moment. Vteřinku,“ říká.

Spojí palec a ukazováček pravé ruky do téměř dokonalého kolečka a oba prsty zasune do náprsní kapsy saka. Vytáhne jakousi legitimaci a předá ji kuchařovi, který ji neochotně převezme.

„Já jsem soudce, miláčku. Útok na veřejného činitele, chápeš?“

Mluví tiše a velmi pomalu. Kuchař studuje průkaz.

„Jinými slovy: dotkneš se mě, *ty čuráku*, a deš do tepláků. Deš bruchet.“

Uhodí kuchaře průkazem do obličeje. Aneta nesouhlasně vykřikne. Bruno je úplně rudý. Tali se směje. Cyril vrátí legitimaci do saka. Kuchař svírá pěsti a hlasitě oddychuje.

„Dobře,“ konstatuje Cyril. „Takže tohle jsme si doufám vyjasnili. Zapomeňme na to. Máš svíčkovou? Čerstvou?“

Kuchař ještě nedokáže promluvit.

„Ptám se, jestli máš čerstvou svíčkovou?“

K Anetině údivu kuchař přikývne.

„Naloženou?“

„Jo.“

Cyril hlasitě tleskne.

„Takže se vrať do kuchyně, brouku, a udělej nám čtyři středně propečený steak. Mraženou zeleninu předpokládám máš. Jakou máš? Findus?“

Kuchař přisvědčí.

„Skvělý. Čili jako přílohu jenom teplou zeleninku na másle. Tady ségra půjde s dovolením s tebou.“

„Cože?!“ vyjekne Aneta. „Zbláznil ses?!“

„Dohlídneš na něj pro případ, že by ho z neznámýho důvodu,“ Cyril se uchechtne, „napadlo naflusat nám do talíře nebo tak něco.“

Pokynem ruky kuchaře propustí. Vysoký mladý muž s křečovitou důstojností odchází.

„Běž s ním, ségra,“ nařizuje Cyril Anetě.

„Nikam nejdu!“

Cyril na ni pohlédne. Anetě připadá, že je jí patnáct. Ještě míň: je jí devět a Cyrilovi dvaadvacet.

„Běž.“

Cyril to řekne tak, že Aneta opravdu vstane a následuje kuchaře. Nenávidí se.

„Běž a nedělej tu scény!“

Tali se rozesměje. Cyril štouchne do Bruna.

„Dobrý, brácho, ne?“

Bruno se konečně odváží zdvihnout zrak. Opatrně zkontroluje celou restauraci, jako kdyby obhlížel místo výbuchu.

„Ty seš někdy fakt debil, brácho,“ zašeptá zajímavě.

„Ale hovno!“ směje se Cyril.

„Mně se náhodou líbilo, jak jste s ním zametl,“ prohlašuje Tali.

„Tak vidíš,“ říká Brunovi Cyril.

Nakloní se k němu a ztiší hlas.

„Přiznej aspoň sám sobě, ty abstraktní humanisto, že ti to technický k. o. taky imponovalo...“

36/

Pravěký muž v jádru našich duší musí dostat prostor, kde by mohl žít, dýchat, projevovat se. Pokud tato naše elementární součást zemře, zemře naše mužská identita.

ASA BABER, *Wingspan*

„Mně je to strašně moc trapný,“ říká Aneta.

Kuchař její přítomnost okázale ignoruje. Rozčileně přechází po kuchyni, bere do rukou různé nádoby a zase je pokládá nazpět; perforovaný igelitový pytel s mrkví dokonce odhodí na podlahu – tak prudce, až sebou Aneta cukne.

„Já se za bratra omlouvám,“ promluví znovu. „Je to sice brácha, ale uznávám, že se někdy chová jako kretén.“

Kuchař k ní i nadále stojí zády a vzdorně mlčí. Aneta zvažuje, že si vypomůže informací o Brunově nemoci: zbývá mu pár let, v lepším případě, takže Cyril i ona jsou pochopitelně ve značném stresu... Tuší, že tohle by zabralo, ale nakonec to palčivé téma nedokáže otevřít.

„Cyril... brácha... má i lepší stránky. Ale je fakt, že je moc neukazuje.“

V kuchařově počínání se objeví srozumitelný účel: z lednice vyndá maso a z mrazáku dva sáčky se zeleninou.

„Jo, je to kretén, bohužel,“ špitne Aneta.

Kuchař zapaluje plynový sporák, takže se k ní musí otočit čelem. Jeho oči jsou zarudlé. On brečel, uvědomí si Aneta užasle. Určitě mu je přes třicet, ale teď vypadá jako kluk. Přistoupí k němu blíž, natáhne ruku a chce ho pohladit po silné paži – ale kuchař podrážděně ucukne.

„Nevšímejte si mě, laskavě!“

Hlas se mu zlomí. Několikrát potáhne nosem, najde čistou utěrku a utírá si obličej.

Aneta o krok ustoupí.

„Soudce!“ huhlá kuchař do utěrky. „No to je skvělý! Další typickejší příklad spravedlnosti v týhle zemi!“

„No jo. Já vim.“

„*Nikdy* nikoho za nic nevodsoudili! Páni soudci! Doležela, Železnýho, katarskýho prince, olejáře – nikoho! Ani ty, co vytunelovali miliony!“

„To je bohužel často pravda,“ souhlasí Aneta rozpačitě.

„Dyk někdy přímo *spolupracujou* s mafiánama! S gangsterama! Jako ten Berdych. Nebo Berka. A nás, normální slušný lidi, šikanujou kvůli polívce! Kvůli kurva polívce z pytlíku!“

Uhodí pěstí do nerezového obložení stěny.

„Nebo ten Mlynář: podle jednoho soudce neudělal nic, podle druhýho je zločinec. Je tohle možný?!“

Aneta jeho rozhořčení chápe lépe, než si kuchař dokáže představit.

„Tohle mě taky vždycky rozčiluje,“ říká.

„Nebo!“ zvolá kuchař. „Dva někoho *prokazatelně* zabijou, dokonce ho pak *rozřežou* – ale soudce ani jednoho nevodsoudí... Chápete to?“

Poprvé na ni pohlédne.

„Nevodsouděj *nikoho*, protože jeden to hází na druhýho a voni jim to neuměj dokázat. Takže jsou ty hajzlové vlastně nevinný a po ptákách. Nevinný kurva *vrazi!*“

„No jo,“ vzdychne Aneta.

Sama mu může dodat další ostudné příklady justičních selhání. Vybere si ten nejznámější.

„Nebo si vezměte Čunka,“ říká Aneta. „Bral úplatky, jak se domníval státní zástupce Obst, jemuž byl pak ten případ Veseckou odebrán – nebo to byl hon na člověka, jak tvrdí Veseckou nově jmenovaný zástupce Salichov?“

Kuchař lehce přikývne.

„A jestli Čunek úplatky bral – jako že je podle mě bral – tak jak to, že je pořád ve vládě? A pokud to nakrásně byla jenom svévolná policejní štvanice, jak to, že za to Obst a policie nenesou odpovědnost? Jak to, že inspekce neshledala žádný pochybení?“

Její rostoucí vztek je nehraný, kuchař ji definitivně bere na milost.

„No tak vidíte. Je tohle spravedlnost?“

„Není.“

Kuchař vyndává naložené maso z keramické mísy a pokládá je na rozpálený gril. Míchá zeleninu a vyjmenovává Anetě další a další případy pošlapaného práva. Jeho obviňování soudců se očividně řídí principem kolektivní viny, ale Aneta to nechává být – to je to nejmenší, co může pro zklidnění téhle šílené situace udělat. Steaky jsou hotové.

„Ten největší bude jeho, jo?“ říká Aneta.

V jejích očích se zničehonic objeví téměř dívčí radost.

„Mně je to u prdele,“ odsekne kuchař, jako by se kvůli vlastní důstojnosti potřeboval aspoň jednou větou vrátit k počáteční vzteklé averzi.

Aneta pod jazykem nasbírá dostatek slin, nakloní se nad Cyrilův talíř a plivne dolů; pomyslný terč představuje kolečko bylinkového másla.

Vymění si spiklenecký pohled. V koutcích kuchařových úst se poprvé objeví úsměv.

„Jak se jmenuješ?“ chce vědět Aneta.

„Mára.“

„Aneta.“

Stoupne si na špičky a políbí Máru na tvář.

„Tak už se nezlob,“ žádá ho.

38/

Jídlem dodáváme svému tělu energii. Jíme, abychom žili. Když ale tělo začíná umírat, pak je zcela přirozené, že už nechce přijímat potravu. Pomalu se mění stravovací návyky. Už nic nechutná, chuť přechází. Tekuté stravě je dáвана přednost před

pevnou. Nejprve se vynechává maso, potom také zelenina a jiné těžko stravitelné pokrmy, nakonec i měkčí potraviny. Umírající prostě nechce už nic jíst. Pro nás příbuzné je těžké respektovat toto přání. Mnohé tíží myšlenka: přece nenechám tatínka umřít hladu!

JAK BÝT NABLÍZKU
(Provázení posledními týdny a dny života)

39/

Bruno biftek nedokáže dojíst, žaludek má úplně stažený; když se podívá na Anetin talíř, je mu jasné, že je na tom chuděra podobně. Cyril naopak spokojeně debužíruje, jako by se nechumelilo. Bruno i Aneta by chtěli co nejrychleji pryč (Bruno by teď vůbec nejraději byl doma), ale Cyril si ještě objedná dezert.

Konečně zaplatí, spropitné nenechá žádné. Musí mít nervy ze železa, říká si Aneta. Někdy, když se jí Cyril zdá nesnesitelně cynický, nebo dokonce téměř nelidský, si připomíná jeho uplakaný obličej z oněch dnů, kdy se zabili rodiče (od té doby ho ovšem brečet neviděla). Nebo vzpomíná na to, jak je tenkrát svou starou stodvačátkou vezl na promoci: sotva vjeli do Prahy, zastavil na chodníku před prvním květinářstvím, vběhl dovnitř a za pár minut se vrátil s velkým pugétem tulipánů, který jí vrazil do ruky.

„Tohle mi dáš,“ nařídil jí. „Po promoci. Až to skončí, chápeš?“

„Proč já?“ zašklebila se Aneta.

Právě přicházela do puberty. Cyril na ni na pár vteřin spočinul znechuceným pohledem. Kravata a oblek ho v jejích očích dělaly dospělejším, než byl.

„Protože všichni ostatní z rodiny jsou tak trochu mrtví, víš, zlato?“ Samozřejmě ji rozbřečel.

„Přestaň řvát,“ okřikl ji.

Podíval se na Bruna, který už měl rovněž pláč na krajíčku.

„Promoce je radostná událost, vy debilové!“

Jdou k volvu, Aneta s Brunem obsazují místa vzadu, jako by od Cyrila podvědomě chtěli být co nejdál. Tali na předním sedadle chválí auto, Cyrila to zjevně těší. V opěrkách světlých kožených sedadel jsou zabudované dva DVD přehrávače, na nichž Cyril sourozencům bez zeptání pustí jakýsi akční americký film. Bruno není schopný vnímat děj. Pozoruje profil Tali a myslí na svou ženu, na dceru, na invalidní vozíky a na spoustu dalších věcí. Když na Rozvadově tankují, Aneta zakoupí kazetu s pohádkami jejich dětství: *Potkali se u Kolína*.

„Ale dáte si to do sluchátek,“ oznamuje jim Cyril. „Tyhle píčoviny poslouchat nebudu.“

Výbuchy a střelba mu nevadily, myslí si Bruno, tak proč mu vadí věty jako Pane, pojďte si hrát...? Protože větší medvěd toho menšího podvádí a šikanuje? napadne ho. Neřekne samozřejmě nic. Seznam témat, o nichž Bruno nemluví, je den ode dne delší. Každý den mlčí o pár minut déle – a nakonec zmlkne definitivně, říká si. Tali ty kultovní postavičky kupodivu nezná, nikdy v životě o nich neslyšela; Aneta je naopak už po první pohádce naměkko.

„Podívej se na ni,“ upozorňuje Cyril Tali. „Naše Aneta bulí i u reklamy na aviváž.“

Aneta to nemůže popřít.

„Králíček Azurit,“ krčí rameny. „Děti a zvířátka mě pokaždý dostanou.“

Německem Cyril prosviští dvoustakilometrovou rychlostí. Z keřů mezi svodidly je jednoduší šedozelený pruh. Cyril neustále bliká dálkovými světly, auta před nimi rychle opouštějí levý pruh.

„Můžu řídit?“ ptá se Aneta.

„Ne. Než ty tam dojedeš, veškerej sníh roztaje.“

Tali se směje. Cyril kývne bradou k malé chladničce s několika plechovkami plzeňského.

„Otevři mi jedno, kotě,“ žádá Tali.

Pivo zasyčí, Cyril pije, volant přidržuje dvěma prsty. Na tachometru je dvě stě deset. Bruno přivírá oči.

Bude podstatný rozdíl, když zemře už teď? napadne ho.

40/

V šest jsou na místě.

Hotelový vrátný má livrej – Bruno něco podobného vidí na vlastní oči poprvé. Pro jejich zavazadla přijede mladík s pozlaceným vozíčkem. Usmívá se, ale Anetu stejně napadne, jestli je v životě spokojený. Z neznámého důvodu je jí ho líto. Někdy je jí líto všech lidí.

Cyril i Tali se tváří samozřejmě. Bruno na Anetu pohlédne: oni dva vědí, že sem nepatří. Brunovi se začíná stýskat po moždířích, vázičkách a dřevěných naběračkách v penzionu. Přinutí se ukázat Cyrilovi zdvižený palec, Cyril ho poplácá po rameni. Co tu proboha dělá? říká si Bruno. Recepční je zapisuje – ano, mají rezervované čtyři jednolůžkové pokoje. To muselo stát balík. Bruno to nechápe: na všech předchozích pánských jízdách vždycky spali na třílůžkovém. Cyril se ujistí, že je Tali z doslechu.

„Pro začátek budeš sám,“ vysvětlí Brunovi a významně zamrká. „Přestěhuju ji k tobě až pozdějc. Nesmíme ji hned vyděsit.“

Že by mohl být vyděšený i Bruno, Cyrila nenapadne. Bruno váhavě vstupuje do svého pokoje, zavírá dveře a rozhlíží se: měkké tmavomodré koberce, všechno se ovládá elektromagnetickou kartou, dokonce i světla. Závěsy a hliníkové předokenní žaluzie se spouštějí dálkovým ovladačem. Bruno se zadívá na velký abstraktní obraz nad postelí, nic mu to neříká. Umění je opak mlčení. Rád by zavolal domů, ale hned vzápětí bohužel přichází Cyril, aby se pokochal Bru-

novým ohromením; kriticky přezkoumá obsah minibaru a otevře dvě skotské. Připíjejí si.

„Tak na tvoje zdraví, brácho!“

Bruno přikývne, ale vyhne se bratrovu pohledu.

Na Cyrilův příkaz si všichni vybalí *jen to nejnnutnější* (Tali to i tak trvá pětadvacet minut) a potom se jdou projít do městečka. Bruno se sice snažil v autě spát, ale přesto je nyní unavený. Teď už možná může říkat *k smrti unavený*, přemítá ponuře. Poprvé si naplno uvědomí nesourodost jejich sestavy. V autě to nebylo tak zjevné, ale společná procházka onen problém ihned obnaží. Nechce jít po boku Tali, aby tím probůh nenaznačoval jakékoli vlastnické právo, a tak kráčí vedle Anety a Cyrila; Tali, která už se na úzký chodník vedle nich nevejde, musí cupitat za nimi jako nějaká novodobá otrokyně. Cyril podobné subtilnosti tradičně nevnímá (a pokud ano, jsou mu ukradené), ale Aneta si to naštěstí záhy uvědomí, zpomalí krok a připojí se k Tali. Začínají si povídat – Bruno slyší, jak se Aneta dojemně snaží o rovnostářský přístup. Po chvíli se ozve Talin smích a vzápětí zapadnou do nejbližšího otevřeného obchodu. Cyril a Bruno jdou napřed. Na pěší zóně svítí girlandy, je cítit svažené víno, vzduch mrazivě voní. Zbytek života podle všeho prožije ve vlastním smradu, říká si Bruno. No nic. Cyril u jednoho z mnoha stánků anglicky požaduje čtyři hruškovice.

„Hruškovice s džusem,“ ujišťuje se prodavač.

„Nikoliv,“ říká Cyril rezolutně. „Samozřejmě bez džusu.“

Mladík žasne.

„Jste první, kdo si tu objednává hruškovici bez džusu,“ říká udiveně.

„No protože neumíte chlastat, vy sračky!“ odpovídá Cyril česky. „Someone has to be the first one,“ dodá smírně.

Sestra s Tali už jsou opět za nimi. Aneta cosi vypráví, Tali k Brunovi vzhledne – Bruno by se vsadil, že se právě dozvěděla nějakou

další informaci o jeho nemoci. Za rok už s námi třeba nepojede, řekla jí možná Aneta. Tenhle výlet je něco jako jeho poslední přání... Smrt je holt víc než narozeniny. *Poslední přání* zní každopádně líp než *striptýz na objednávku*, říká si Bruno. Všichni se díky Anetě budou cítit lépe. Vlastně v tom není nic vulgárního.

„Vlastně je to,“ promluví Bruno, „taková humanitární akce.“

Cyril si není jistý, zda jde o nesouhlasný sarkasmus, nebo naopak o přitakání. Neví to ostatně ani sám Bruno: Cyrilův nápad ho nejprve upřímně vyděsil, ne-li pohoršil – jenže to, co vzápětí zažil ve zkušební kabině obchodu v Olympii, jeho odpor značně oslabilo.

„I tak se to dá brát, když chceš,“ říká Cyril opatrně.

„Vlastně je něco jako Matka Tereza.“

Po dlouhé době se Bruno na Cyrila usměje. Cyril to pochopí jako důkaz, že se bratr s přítomností Tali přinejmenším smířil.

„Až na to, že Matka Tereza ho nemocnejm asi nekouřila.“

„Počkej,“ vyhrkne Bruno, „to je v ceně?“

„Dostala sto tisíc,“ oznamuje mu Cyril hrdě.

„Cože? To je fakt?“

Bruno neví, co na to říct. Nad počátečním ohromením rychle převáží strach. To na tom musím být fakt špatně, uvědomí si. Možná oba sourozenci od lékařů vědí něco, co on ne...

Cyril si vychutnává bratrovy domnělé rozpaky.

„Jo. A v takový ceně,“ zdůrazní, zatímco si bezostyšně prohlíží přicházející Tali, „je všechno. *Všechno*, chápeš? Tak si to koukej užít, brácho.“

Tali už stojí před nimi. Brunovi připadá, že jej pozoruje jakoby novými očima a že i sama sebe vidí v jiném, lepším světle.

Vlastně je něco jako *ošetřovatelka*.

Ségra je geniální, myslí si Bruno.

Před večerí jdou na půl hodiny do vířivky v hotelovém wellness-centru.

„Účast povinná,“ oznamuje všem Cyril.

Malá místnost, kterou rezervoval, je obložená světlým dřevem a dřevěné rošty jsou i na podlaze; panuje zde teplé modravé přítmí, v němž jsou kromě chlóru příjemně cítit i aromatické oleje. Cirkulující vodu ve vířivce prosvětluje několik bodových reflektorů, které v naprogramovaném cyklu postupně mění barvu. Z reproduktorů v opěrkách hlav se line relaxační hudba a na dosah Cyrilovy pravé ruky stojí nerezový kbelík s ledem a dvěma láhvemi šampaňského. Cyril sedí mezi Anetou a Tali a majetnický je objímá kolem ramen.

„Mám velmi jednoduchý vkus,“ pronese po chvíli dle očekávání. „Spokojím se vždy s tím nejlepším.“

„Jé, to je hezké!“ zvolá Tali. „To se mi líbí.“

„To je citát,“ vysvětlí jí Aneta. „Řekl to Oskar Wilde.“

Nechá si od Cyrila dolít. Napije se, odloží skleničku na vestavěný pultík a po hladké stěně vířivky se sesune co nejnižší, až ji explodující bublinky vody zašimrají na krku a na bradě. Natáhne nohu a palcem se dotkne Brunovy holeně. Bruno se usměje.

„Znáte ještě nějaký?“ ptá se Cyrila Tali. „Citát?“

Na rozdíl od Anety sedí o poznání výš, klokotající pěna jí olizuje košíčky plavek. Zelené světlo přechází v červené.

„Zná ještě dva,“ ušklibne se Aneta. „První: Zahrňte mě přepychem, všeho nezbytného se mohu vzdát.“

Tali přemýšlí.

„A druhý: Umím odolat všemu kromě pokušení,“ vypraví ze sebe Bruno.

Tali zatleská.

„Jé, ten je taky hezký!“

Aneta cítí, že začíná být opilá. V tomhle stavu si vždycky připadá sexy: obvykle sedí na baru, vyhazuje si vyloupané pistácie vysoko nad obličej a pokouší se je chytat do úst. Někdy se i trefí. Některým jejím minulým nápadníkům – Anetě prolétne hlavou záblesk dvou tří vzpomínek – to ovšem sexy nepřišlo. Proč? přemítá Aneta. Bylo jí vidět na zubní plomby? Nebo měla jazyk potažený bílým povlakem, takže vypadala jako jedna velká bakterie? Nebo byla prostě příliš rozverná? Jenže když není rozverná a odmítne například tančit na stole, chlapi si stěžují, že je usedlá. Tak co vlastně chtějí? Rozverné, nebo usedlé? Jak je to? Prase aby se v tom vyznalo.

„Tak jo, Tali,“ promluví Cyril.

Podívá se na Bruna a teprve potom na ni.

„Udělej Brunovi krátkej striptýzek, oukej? Myslím, že nastala ta správná chvíle.“

„To jako tady?“ zasměje se Tali.

Bruno cosi zachrčí.

„Jo, tady,“ říká Cyril. „Ukaž pro začátek aspoň kozy, jo?“

Aneta zavře oči.

„Nemluvte ale sprostě, ano?“ prosí Tali. „Vážně to nemám ráda.“ Vypadá jako zamračená holčička.

„To mě poser!“ zvolá Cyril. „Pohoršená striptérka! Zborcené harfy tón! Mrtvé milenky cit!“

„Citlivý buran,“ promluví Aneta do vodní hladiny. „Zdvořilý Cyril.“ Cyril mlaskne.

„No abysme to nezamluvili,“ pohlédne Tali do očí. „Tak co bude s tím striptýzem?“

Modrá barva rychle nabývá na sytosti a vnese do místnosti napětí.

„Nech toho, Cyrile. Přestaň. Ty seš markýz de Sade mezilidský komunikace,“ vzdychne Aneta.

„Jak přestaň? Hele, vyjasněme si jedno: ona tu není pro zábavu. Ona je v práci, chápeš? Je to tak, Tali?“

Tali přikývne rychleji, než Aneta očekává.

„No tak. Tak šup. Do práce!“

„Nebude to ale stát za moc – na tuhle hudbu,“ omlouvá se předem Tali.

„Na hudbu se vyser, Tali. Proč si doprdele vy ženský furt myslíte, že k tomu potřebujem hudbu? Když chci slyšet hudbu, jdu na koncert.“

Aneta si posměšně odfrkne.

„Kdys byl naposledy na koncertě?“

„Neřek sem, že jsem byl na koncertě, slečno redaktorko... Řek sem jenom, že *kdybych* chtěl slyšet hudbu, půjdu na koncert.“

„Aha.“

„Ted' ale žádnou hudbu slyšet nechci. Ted' chceme s Brunem vidět tyhle krásný kozy.“

Tali se usmívá. Aneta nechápe, jak to dokáže.

„Nebo snad ne, brácho?“ ptá se Cyril.

Bruno vraští čelo.

„Já se z tebe poseru, brácho! Ty seš přesně ten typ, kterej před příchodem uklízečky doma uklidí, co? Baba placená za úklid ti vy-luxuje a ty se jí přitom vomlouváš, že jste nadrobili, vid'?“

„My nemáme uklízečku,“ namítne chabě Bruno. „Luxuju já.“

„To byla metafora, ty píčusi.“

„Ke mně *chodí* uklízečka,“ říká Aneta vzdorně. „Jednou tejdně. A samozřejmě před jejím příchodem pokaždý trochu uklidím.“

„Tohle mi radši neříkej.“

„A vařím jí oběd, pochopitelně. Obědváme společně.“

„A co bankovní účet? Máš taky – osmnáct let po revoluci – s uklízečkou společnej účet v bance? Nebo veškerej váš majetek házíte do jedný kádě?“

„Účty máme oddělený.“

„Sláva.“

„Ale něco ti řeknu, brácho: mně jsou docela sympatický lidi, který i osmnáct let po revoluci před uklízečkou cejtěj ostych, víš?“

„A mně jsou zase nesympatický lidi, který se pokrytecky styděj přiznat k tomu, co se jim líbí.“

Cyril uchopí Tali za ruce a pohybem jí naznačí, aby se postavila. Tali poslechne. Anetě to připomene *dobrovolníky* z publika, kteří jsou přinuceni spolupracovat s kouzelníkem. Cyril vezme do prstů dívčiny kyčle, zřetelně vystupující nad horním okrajem plavkových kalhotek, a lehkým tlakem, kterému se Tali ochotně podvolí, ji natočí čelem k Brunovi. Miluje vztahy založené čistě na penězích. Peníze dávají mezilidským vztahům jasná, srozumitelná pravidla, říká si Cyril. Je to každopádně desetkrát lepší varianta než vztahy založené na penězích a lásce. Z toho je vždycky jenom bolestivý guláš. Cyril o tom ví své. Nadzdvihne se, rozváže Tali podprsenku a čeká. Všechny její následující pohyby bez výstrahy ovládne obvyklá striptérská nepřírozenost: komicky špulí rty, dlaněmi si nadzdvihuje ňadra a s předstíranou smyslností se houpe v bocích. Její postavě nelze vytknout ani to nejmenší, ale Aneta si nemůže pomoci, tenhle vynucený striptýz jí připadá pouze trapný. Vstává, vylézá z vířivky a odchází.

„A tohleto se zase líbí mně!“ volá za ní Cyril.

42/

Od okamžiku, kdy mají sexuální vztahy svůj vlastní spád, je nezbytné udržovat rovnováhu mezi jejich účinkem a zbytkem příběhu. V milostném příběhu, v němž je sexualita důležitá, bychom měli vzít v úvahu světlé i stinné stránky zkušenosti, události, které jsou nudné, neradostné, obávané, nebo dokonce traumatizující, stejně jako okamžiky extáze.

CELIA BRAYFIELDOVÁ, *Jak napsat bestseller*
(*Tajemství úspěšného psaní*)

Když vyjdeš z restaurace, začíná se stmívat. Jsi příjemně podnapilý, ale nijak tě to nezneklidňuje, do začátku besedy zbývá hodina, takže stihneš vystřízlivět. Máš to jako vždy pod kontrolou. Náměstí se začíná vylidňovat, přestože ještě není ani pět. Malá města, ozve se v tobě pohrdavě Pražák. Dlažba na náměstí je už na pohled nová, pod podrážkou bot ti skřípou zmrazky a písek. Ani pseudohistorické lucerny, ani ta kašna uprostřed tu rozhodně nestojí dlouho. Ducha staletí vystřídal duch rekonstrukce. Historie začíná znovu, místo pro nové příběhy uvolňují bagry.

Na prosklených vstupních dveřích knihovny je malý *růžový* plakát s tvou patnáct let starou fotkou: lennonky, dlouhé kudrny, fotografem vynucený úsměv – když i tobě samotnému připadá nesnesitelný, jak to musejí vnímat ostatní? Vypadáš jako plavčík, asi to dělá to bílé tričko. Ne: *animátor*. Nahlédneš do čítárny: u dvou počítačů tu sedí asi osmiletý kluk a starší dáma. Jedna z knihovnic tě spatří, zamává zmateně rukama a běží pro ředitelku. Skutečně *běží*. Slyšíš tlumené hlasy, odsouvání židlí, zasmání, bouchnutí dveří, rychlé kroky. Ředitelka přichází, na okamžik strneš: je to *nordická Viktorka*. V celém obličejí, nejen v očích, má stále cosi šíleného. Nedokážeš to pojmenovat přesněji. Tytéž vlasy jako *pochcaná sláma*, jak se říkalo za tvého dětství, jenom učesané. Vaše setkání pochopitelně zvládne lépe, na rozdíl od tebe se na ně mohla připravit.

„My už se známe,“ pronese s úsměvem nachystanou větu a podává ti ruku.

Nepřesvědčivě zahraješ úlek.

„Proboha,“ zvoláš, „málem jsem vás odpoledne přejel, že? Strašně se omlouvám!“

Vezmeš veškerou vinu na sebe. Dávno víš, že takzvaná galantnost je většinou pouhá neupřímnost. Kolik jí může být? Stále se ti to nedaří odhadnout. Šedesát? Pětačtyřicet? Obojí ti připadá možné.

V klopě kostýmku má zapíchnutou stříbrnou *brož* (chvíli ti trvá, než to dlouho nepoužívané slovo v hlavě najdeš). Poněkud tě vyděsí, že se takto vyzdobila kvůli tobě – jiné vysvětlení tě nenapadá. Ten zelený kámen uprostřed šperku je vltavín.

„Nejel jsem nijak rychle – ale i tak si to celé odpoledne vyčítám.“
Je jí jasné, že lžeš.

„No, pravda je, že jsem se nerozhlédla,“ říká smírně. „Ale pojd'te, už na vás čekají.“

Bůhvíproč tě vede do dětského oddělení.

„Je to trochu netradiční, ale tady budete mít na oba rozhovory největší klid.“

Spatříš piano, výstavu kreseb na zdi a plyšového Ferdu Mravence v nadživotní velikosti. Regál s dětskými knížkami ti zakrývá výhled na vyvýšené dřevěné pódium, které je doslova poseté barevnými polštářky; uprostřed nich *leží* Mádlová s kamarádkou a pokoušejí se zprovoznit kazetový školní diktafon. Mádlová má na sobě bílý rolák, džínovou minisukni a bílé kozačky končící nad koleny. Těch zhruba třicet centimetrů mezi látkou a botami bys označil za jednu z nejpůsobnějších věcí, které jsi v životě viděl. Ve střízlivějším plánu myslí si samozřejmě uvědomuješ, že podobná tvrzení jsou dokonale stupidní, ale přesto jsi ten názor ochoten do krve bránit: co je *doopravdy* krásnější? Jaká krása ti *skutečně* bere dech? Tádž Mahál, nebo stehna Mádlové? Stehna! *To, co nazýváme krásou, je prostě jen první náznak teroru.* Rilke. Rilke, nebo Mádlová? Mádlová, pochopitelně. Ach bože! Kamarádka je naopak zcela *nepoužitelná* – ano, i takhle hrubě někdy nehezké dívky a ženy v duchu označuješ. Regionální novinář vypadá jako brouk Pytlík.

„Jak mám s tímhle pravěkým krámem dělat doprdele časopis?“ zlobí se Mádlová a teatrálně odhodí diktafon na nejbližší polštář. Je vážně rozkošná, říkáš si. Ředitelka předstírá hluchotu.

„Tak ti ho vedu, Bruno!“ zvolá spěšně. „Na padesát minut je jenom tvůj!“

Novinář ti pokyne a podívá se na hodinky.

„A náš snad taky, ne?“ ohradí se Mádlová.

Posadí se a očividně se chystá přetáhnout si svetr přes hlavu. Donutíš se podívat stranou (ale trpíš přitom jako raněné zvíře), usměješ se *chápavě* (ale ve skutečnosti zcela nepřítomně) na ředitelku, nenápadně zatajíš dech a snažíš se zaslechnout to známé elektrické zapraskání – a současně nepřestáváš doufat, že teplý vzduch v místnosti, zvířený tím prudkým pohybem, ti přinese alespoň molekulu její vůně.

Život je krásný.

Na plných padesát minut je Mádlová jenom tvoje.

44/

„Ahoj, Tali.“

„No ahoj, lásko! Zrovna jsem ti chtěla volat.“

„Kdybys nekecala! Kdybych ti nezavolal já, tak sis ani nevzpomněla.“

„Opravdu jsem ti chtěla volat, René. Ty mi snad nevěříš?“

„Ale věřim. Tak jaká byla cesta?“

„V pohodě. Úplně v pohodě. Prospala jsem to. Znáš mě.“

„No a jak to de? Nějaký problémy?“

„Žádné problémy, René.“

„Kolikrát ses svlíkala?“

„Ještě ani jednou.“

„Jak to?“

„Já nevím, René. To se musíš zeptat jeho, toho Bruna. Je to takový tůňta hodný. Je opravdu vážně nemocný, věděl jsi to?“

„No jo.“

„Zbývá mu sotva několik let života, možná dokonce ještě méně! Chápeš to, René? Já ne...“

„A co mu je? Není to doufám něco nakažlivýho?“

„Ale to víš že ne, přece. Je to něco s míchou. Řekla mi to Aneta, jeho sestra. Tenhle výlet je jeho poslední přání, víš?“

„Úžasný. Sem dojatej.“

„To bys ale měl, René! Nechápeš, jak je to smutné? Je mu teprve čtyřicet, René!“

„Vypadá na víc.“

„Na tom přece nezáleží.“

„Dobrý. A co tam teda vlastně děláš?“

„No vždyť jsme sotva přijeli. Byli jsme se projít ve městě.“

„Ty taky?“

„Já? No já taky. S nimi.“

„A proč?“

„Co proč, René?“

„No proč se s nima chodíš projít? Za to tě neplatěj, ne?“

„A proč bych se nešla projít? To mám sedět v pokoji na hotelu? Aneta je moc fajn. Chová se ke mně špičkově.“

„No tak. Hotel slušnej?“

„Hotel je nádherný, René! Kdybys to viděl!“

„Hotely mám v paži.“

„Já vím, ale kdybys viděl můj pokoj!“

„Takže striptýz nebyl, říkáš?“

„Ne. Ty mi nevěříš, René?“

„Ale věřím. Když říkáš, že nebyl, tak asi nebyl...“

„Fakt nebyl, René! Věř mi konečně. Možná bude po večeri. Já nevím.“

„Vy jste ještě nevečeřeli? Jak to?“

„Tady se večerí až v osm, nebo klidně i v devět.“

„A to pak jdou chrápat s plným žaludkem, jo?“

„Já nevím. Asi jsou na to zvyklí.“

„A co ten druhý chlap?“

„V pohodě. Je soudce, víš to? Viděla jsem jeho průkaz. Ale hlavně ta jejich sestra je fajn.“

„Proč ti ho ukazoval?“
„Mně ne, René. Ukazoval ho kuchaři v restauraci...“
„Kolik myslíš, že bere takovej soudce?“
„To já nevím, René.“
„Já taky ne, Tali. Já jenom vim, že rozhodně nebere tolik, aby mohl jen tak vypláznout sto tisíc za striptérku.“
„Asi má nějaké vedlejší příjmy, ne? Já nevím, René.“
„No to asi kurva má!“
„Nebud' hned sprostý, René. Prosím tě.“
„Nedovoluje si něco? Pan bohatej soudce?“
„Ne. Opravdu ne! To bych ti přece řekla, René.“
„Tali? Řekni mi jedno.“
„Co, René?“
„Nezkazil jsem to, že ne?“
Tali slyší jeho dech. Jeho nejistotu.
„Řekni, že jsem to nezkazil.“
„Co jsi nezkazil?“
„To... mezi náma. Že jsem tě tam s nima poslal.“
„Ale to víš, že jsi to nezkazil.“
„Fakt ne?“
„Mezi námi se přece nic zkazit nemůže, René.“
Samozřejmě že to definitivně zkazil, myslí si Tali. Mohla by si snad vzít za muže někoho, kdo ji kdykoliv komukoliv prodá?

45/

Alan slíbil, že zavolá v deset večer, takže Aneta odejde z hotelového baru pro jistotu v půl desáté; bratrům sdělí, že je *úplně grogy* – to pochopitelně není pravda, většinu cesty prospala a Cyril i Bruno to vědí. Stydí se už ve chvíli, kdy tu lež vysloví, a navíc si vyčítá, že nechává Bruna samotného s Cyrilem a s Tali – ale stejně tak se

nemůže dočkat chvíle, kdy zasune magnetickou kartu do zámku dveří, zelená dioda krátce blikne a propustí ji do tichého luxusu pokoje. Už potřebuje být sama.

Svalí se na širokou postel, sní zlatou čokoládičku naaranžovanou na zářivě bílém polštáři, rozkošnický se protahuje a vychutnává si soukromí. Nechápe, jak v minulosti mohla snášet hlučnou přítomnost obou bratrů, všechno to jejich krkání, prdění a chrápání. Aleaspoň díky tomu vidí muže pravdivě, nezkresleně, říká si. Mít dva starší bratry představuje pro ženu nemalou výhodu: nikdy si nebude dělat o chlapech přehnané iluze. Je po desáté, Alan stále nevolá. Aneta zapne televizi, čistí si zuby a přemýšlí o té africké palmě, co spotřebuje veškerou energii na to, aby jednou za život vykvetla. Co když ten *nádherný vztah* – Aneta si bez úsměvu připomene Alanova slova – co když poslední půlrok jejího života představuje právě tohle? Rozkvetla – a od téhle chvíle bude už jen umírat. Stejně jako Bruno. Jako mnoho předčasně osiřelých lidí, i Aneta neustále podvědomě očekává další špatné zprávy. Heslo na sponě jejího opasku zní: Vždy připravena na další katastrofu!

Mobil zazvoní šest minut před jedenáctou. Aneta se právě znovu usvědčila z přehnané životní skepse. Ještě před minutou Alana nenáviděla, nyní – při pohledu na jeho jméno na modře zářícím displeji – cítí stejně intenzivní lásku.

„Miláčku!“ osloví ho s vroucností, kterou Alan nemůže chápat. „Lásko!“

S obvyklou překotností zamilovaných mu neustále skáče do řeči, přeskakuje mezi tématy: lyžování, sourozenecké konstelace, prostituce, smrtelné choroby. Zaplétá se do logiky vlastních formulací a úvah. S veselou bezradností opouští načaté věty. Je psíkem, který s radostnou hysterií vítá svého pána. Vyčítavě štěká. Toužebně kňučí. Doprošuje se pohlazení.

„Prokrista,“ říká Alan (Aneta na jeho hlase pozná, že se usmívá). „To není telefonát, to je surrealistická koláž.“

„Promiň. Už mlčím! Mluv ty. Povědej. Kde jsi? Co děláš?“

„Verze á: jsem na Šumavě. Jak víš, jsem dřevorubec. Celý den jsme s Lojzou ořezávali větve z poražených smrků a pálili je. Jehličí bylo mokré, ten hustý kouř mě nepříjemně štípal do očí. V rukou ještě teď cítím vibrace motorové pily. Ke svačině jsem měl chleba s tvarohem.“

„Miluju tě, víš to?!“

„Já tě taky miluju. Verze bé: jsem ve Stuttgartu, v konferenčním salonku hotelu, ktorej se specializuje na pořádání konferencí, firemních školení a tak dále. Před deseti minutama jsme skončili. Uklízečka turecké národnosti vysypává odpadkové koše. Pálí mě oči, protože celej den koukám na grafy na projektoru. Připadám si osaměle a hrozně se mi po tobě stýská.“

„Bé je správně.“

„Počkej, počkej. Verze cé: nikam jsem neodjel. Lhal jsem ti. Sedím doma ve Strašnicích v panelákovém čtyři plus jedna. Moje žena i tři děti už spí. Na nevkusném konferenčním stolku, který nám koupila tchyně s tchánem, jsou poházené omalovánky a sušenky s obrázkem Medvídka Pú.“

„Bé je správně!“

„Ve spárách mezi dřevem a sklem jsou zbytky modelíny. Taky tu stojí manželčin předražený krém proti celulitidě. Nejenže přede mnou takzvanou pomerančovou kůži neskrývá, ale dokonce ještě chce, abych jí tu tlustou prdel sám *mazal*. Nárokuje si to! Nárokuje si, že se nebudu tvářit zhnusene – ačkoli zhnusení je jediná upřímná reakce.“

„Já snad nemám celulitidu!?“

„Nemáš, ale nepřerušuj mě. Sedím v obýváku, potmě, ale nezapnul jsem si ani televizi, ani rádio. Je to jediná chvíle, kdy mohu být jakžtakž sám sebou. Je to jediná chvíle, kdy mi nepřipadá, že mě

žena a děti postupně vykrádají jako dům po sudetských Němcích. Je skutečně smyslem mého života vydělávat pro ně peníze? ptám se sám sebe. Proč se vlastně spokojuji s jediným životem, když bych mohl žít životy *dva*? Nedávám si snad dvojité panáky? Dvojitá espressa? Dvojité porce knedlíků?“

Aneta se směje.

„Bé je správně!!!“ křičí.

„Jste si jistá?“ zkouší ji Alan hlasem moderátora televizních soutěží.

„Ano!“

„Takže skutečně volíte bé? Nechcete se ještě, než definitivně odpovíte, poradit s publikem?“

„Ne,“ trvá na svém Aneta.

Alan zaimituje zvuk vítězného gongu a ovace publika.

Jako vždy je velmi pozorný: vyptává se jí na Bruna, na Cyrila, na ubytování, na kvalitu zdejších sjezdovek. A samozřejmě na Tali.

„Stejně to byl nápad... Musím říct, že pro Cyrila začínám mít jistou perverzní slabost.“

„Jiné než perverzní city k němu chovat nelze.“

„On je... skoro... *oslnivý*.“

Aneta o tom nesouhlasně přemítá.

„Viděla jsi Vůni ženy? S Al Pacinem?“

„Viděla.“

„No to je přece on – to je váš Cyril! Nemyslíš?“

„Ne,“ říká Aneta. „Pacino byl jenom slepej – Cyril je slepej, hluchej a bezcitnej.“

A Bruno je němej, napadne ji. To je spolek.

„Kdy se z toho Německa vracíš?“ ptá se Alana.

„Příští týden. Ještě nevím přesně.“

Aneta ho žádá, aby jel opatrně. Vůbec poprvé ho informuje o smrti rodičů.

„To jsem nevěděl,“ šeptá Alan. „Pročs mi to neřekla dřív?“

„Proč jo? Nechci soucit, ale lásku.“

„Lásku už máš. Soucit můžeš dostat jako bonus pro věrný zákazník.“

„Fajn.“

„Ale podmínkou je ta věrnost. Jsi mi věrná?“

„Ne.“

„Děvko!“

„Miluju tě! A víš proč?“

„Jistě. Protože jsem mužný, fyzicky silný – a zároveň jemný a empatický.“

„Ano. Mimo jiné.“

„Tenhle zdánlivý paradox se mimochodem projevuje i v mé fyziognomii: mám široká ramena a svalnaté paže, ale současně až nápadně malé ruce – jak vidíš, jsem samozřejmě i dostatečně sebekritický.“

„Samozřejmě.“

„Jsem rád, že to vnímáš stejně. Jsem úspěšný prototyp příští generace mužů. Mám otázku.“

„Ano?“

„Co takhle sex po telefonu?“

„Sex po telefonu nesnáším.“

„Proč?“

„Umožňuje mužům předstírat orgasmus. Sex po telefonu připravil ženy o jednu z mála výsad, kterou měly.“

Oba se smejí. Mluví ještě déle než půl hodiny. Alan je první muž, s nímž Aneta telefon nepoužívá pouze jako prostředek na sjednání schůzky. Mimo jiné mu vylíčí, jak před večerí zastihla Bruna v křesle ve vstupní hale: opuštěného, jakoby *obklíčeného* vším tím luxusem; domníval se, že je sám, a v jeho obličejí nebyl ten povinný optimismus, ta maska, kterou si kvůli Cyrilovi a Anetě na celý týden nasadil.

„Tohle je možná jedinej způsob, jak můžem svý blízky uvidět *doopravdy* – když je pozorujem, aniž o nás vědí,“ přemítá nahlas Aneta.

„To je fakt,“ souhlasí po chvíli Alan.

46/

Po večeři zůstane Bruno s Cyrilem a Tali na baru. Sednout si sem byl Cyrilův nápad, Bruno by byl mnohem raději u stolu, protože na těch vysokých stoličkách se nikdy nedokázal posadit tak, aby si nepřipadal nepřírozeně. Cyril baví Tali historkami o nezákonnostech politiků. Bruno pochopitelně mlčí. Jeho vůbec první článek vyšel v prosinci 1989 a jmenoval se *Havel na Hrad*. Dnes se většina Čechů domnívá, že Klaus je dvakrát lepším prezidentem, připomene si Bruno výsledky nedávné novinové ankety. Co na tohle říct? Jeho život je jedno velké *no comment*.

V pohybech obou barmanů je cosi rituálního. V desítkách vystavených láhví se odráží zlatavé světlo. Bary, oltáře hedoniků. Chrámy životních ztroskotanců. Cyril mu objedná druhý *manhattan*. Hudba Brunovi vibruje v uších. Když se ze své stoličky nepatrně vykloní, v zrcadlovém obložení protější stěny zahlédne svou zrudlou, rozpálenou tvář – buď je to únavou a tou nadmořskou výškou, nebo má možná horečku. Cyril s Tali nepokrytě flirtuje. Tohle Bruno nikdy neudělal. Nikdy nekoketoval s ženami či přítelkyněmi svých bližních a přátel. Cyril naopak téměř vždycky. To je, jako kdyby kohout nekokrhal, vysvětlil Brunovi, který se mu to jednou odvážil vytknout.

Bruno mlčí, žálrlí a snaží se v sobě zmobilizovat sílu k odchodu. Tali to možná vycítila, neboť jej právě žádá o koktejlovou víšeň. Bruno k ní s křečovitým úsměvem přisune sklenici, jenže ona pootevře namalovaná ústa a čeká; Bruno tedy uchopí párátka mezi

prsty a položí jí višer na jazyk – Tali ji spolkně, rukou mu přejede po hrudi, ale potom se znovu otočí k Cyrilovi. Bruno bratra v téhle chvíli nesnáší úplně stejně jako všechny ty nepoctivé a zkorumpované ministry, poslance či státní zástupce, o kterých je řeč. Cyril by své tajné intervence v jejich prospěch bezpochyby rád prezentoval jako velkou a odvážnou hru, ale Bruno se nemůže zbavit pocitu, že to zase tak odvážné není: to, co Cyril dělal a dělá, je sice nemorální a často i nelegální, ale Cyril to má natolik *ošetřené*, že nic moc neriskuje. Maximálně občas vyjde článek v Respektu – a to je všechno. K tomuhle člověk nepotřebuje odvahu, ale spíš dostatek cynismu. Vlastně je Cyril zbabělý. Protože to vzdal. Protože definitivně rezignoval na spravedlnost, říká si Bruno – jenže aby to dokázal bratrovi říct nahlas, není ani on dost odvážný.

Tali pokládá Cyrilovi ruku na stehno. Bruno samozřejmě ví, že život je všechno jiné než soutěž, a přesto nyní cítí dětinskou, infantilní soutěživost. Stačí, aby se Tali na Cyrila vyzývavě usmála – a zakouší stejně hořkou životní prohru, jako když kvůli absolutnímu vyčerpání vzdal ve třinácti závod branné všestrannosti... Musí pryč, musí se vymanit z její čaromoci. Co ho tu drží? Jen krajky jejích kalhotek a ten hebký stín mezi řadry – tak proč z toho štokrlete nedokáže slézt? Sklenice je prázdná jako jeho budoucnost.

„Jdu spát,“ říká rezolutně.

Nepřesvědčivě jej přemlouvají, aby zůstal.

Ticho a samota pokoje Bruna podle očekávání uklidní. Vysprchuje se, vystříhá si chloupky z nosu, spolkně předepsané prášky a namaže si zadek mastí na hemoroidy; na nepříjemně svědící řitní prasklinky musí použít masť s kortikoidy. I tohle je určitě chemie, která v posledních desetiletích připravila muže o miliony spermií. Rád by zavolaal domů, ale už je bohužel pozdě. Myslí na Renatu a na Inku. Láska je odpovědnost, z toho se nevyllže nikdo. Je zodpovědný za to, že ji přivedl do tohoto světa – a přitom nedokáže zajistit,

aby netrpěla. Nedokáže jí zajistit, aby byla milována. Pohled na nešťastnou ženskou mu odjakživa trhá srdce. Zapne televizi a rychle přepíná kanály. Tohle je další věc, která nás připravila o mužství, napadá ho. Televize. Žádný muž se nemůže nazývat mužem, pokud nepomůže ženě, které je ubližováno – a on denně lhostejně přihlíží záběrům na desítky zoufalých plačících žen. Místo aby se okamžitě vypravil mezi Kurdy, do Afriky nebo do Iráku, jede lyžovat... Bahn TV nemůže nikde objevit. Polohlasem nadává. V Boha nevěří, tak komu si to stěžuje? říká si. Lhostejnému vesmíru?

Chvíli si čte, ale oči se mu klíží. Sotva zhasne, uslyší zaklepání. Bruno se nejprve domnívá, že se přeslechl, ale tukaní se vzápětí ozve znovu. Jde otevřít. Za dveřmi se potácí Tali.

„Můžu dál?“

Ustoupí o krok. Tali vejde, zamkne dveře a začíná se svlékat. Brunův penis se bázlivě scvrkává jako pokaždé, když někdo rozhodl za něj. Jako pokaždé, když se nebere ohled na jeho pocity. Tali už je nahý. Svalí se na postel.

„Můžu tu spát?“

„Jistě.“

Bruno vzpomíná, kam založil cialis od Cyrila.

„Pojď ke mně,“ mumlá Tali do polštáře.

„Hned jsem u tebe.“

V koupelně není. Není ani v kufru, ani v zásuvce stolku.

„Co tu pořád štracháš?“ drmolí Tali.

Bruno zkusí šatní skříň, ale rovněž bez výsledku; nakonec tu žlutozelenou krabičku objeví v kapse pérové bundy na věšáku v předsíni. Tali stále leží na břiše, oči má naštěstí zavřené. Bruno rychle vymáčkne žlutohnědou tabletu z hliníkového obalu a vhodí si ji do úst.

„Kde jsi?“ ptá se Tali netrpělivě.

Otevře oči, otočí se na bok a natáhne k němu ruku, takže do koupelny už to Bruno nestihne, a musí pilulku nenápadně rozdrtit

mezi zuby. Snaží se nevnímat tu hořkou chuť a současně se usmívat. Jeho lidská tragikomedie pokračuje. Zbývají mu dva tři roky života, možná méně, a on pobíhá ve slipech po hotelovém pokoji jako Buster Keaton. Tali si ho přitáhne k sobě a políbí ho. Bruno v duchu doufá, že neucítí pachut' prášku. Podle příbalového letáčku potřebuje k dosažení účinku zhruba dvacet až třicet minut. Bez zapití vodou možná víc.

„Povídej mi něco, Tali.“

„A co?“

„Něco o sobě.“

Pohladí ji po vlasech, Tali spokojeně zamručí. Oči má už opět zavřené. Bruno toho využije a rychle ruce vymění: Tali hladí levou rukou, zatímco pravačkou začíná diskrétně masturbovat. Jeho penis nereaguje. Možná už má postižená příslušná nervová zakončení, pomyslí si Bruno. Možná už je napůl mrtvý. Přesto touží pohladit Tali po štíhlých zádech a samozřejmě i po tom nádherně vyklenutém zadečku – ale bojí se, aby tím nějak nenarušil dosavadní status quo. Aby se neotočila. Dokud si může mastit šulína, je tu pořád naděje.

Tali usíná.

Brunova pravá ruka začíná umdlévat.

Přitiskne tvář k dívčiným teplým zadům. Únava jej odnáší kamsi pryč, nevzpírá se.

V půl sedmé ráno se probudí s erekcí desetiletí – ale postel vedle něj je studená a prázdná. Vstane a s mocně trčícím údem v ruce přeběhne do koupelny: ani tady Tali není.

Smutná groteska pokračuje.

Jinými slovy: to, co z jeho života ještě zbývá, se vrátilo k normálu.

47/

Někdy by chtěl umírající člověk cítit lehký dotek naší ruky, chtěl by pocítovat tělesnou blízkost jiného člověka. Pokusme se vycítit, co je mu příjemné, můžeme se i zeptat.

JAK BÝT NABLÍZKU
(Provázení posledními týdny a dny života)

48/

Po společné snídani se Bruno bez vyzvání ujme Tali a na jedné z lehčích (a dokonale upravených) sjezdovek trpělivě pracuje na odstranění jejích začátečnických chyb; Tali stála naposledy na lyžích na školním kurzu v sedmé třídě. Po půldruhé hodině ho vystřídá Aneta a Bruno až do oběda lyžuje společně s Cyrilem. Aneta je zahlédne z lanovky: Bruno jede pomaleji, než jezdíval dříve, a také dělá častější zastávky, ale jiný rozdíl tu k Anetině radosti není. Naštěstí se zdá, že nemoc jeho lyžování zatím výrazněji nepoznamenala.

V poledne Cyril Anetě nařídí, aby vybrala *nejlepší hospodu na sjezdovce* a zamluvila stůl. Aneta si připadá jako pohádkový princ, který má vysušit moře.

„Ne! Já ne! Pro tebe *žádná* restaurace není dost dobrá! Všichni to víme!“

Cyril ovšem trvá na svém. S úsměvem odjíždí, ví, že sestra se mu neodváží vzepřít. Aneta hlasitě kleje, ale potom se neřešitelného úkolu zhostí s hysterickou pečlivostí: osobně obejde čtyři nejbližší restaurace a prozkoumá jídelní lístky; nakonec se rozhodne pro podnik vedle mezistanice lanovky, kde je kromě samoobslužného bufetu ještě malá, výrazně dražší restaurace s obsluhou. Víno i objednané jídlo (ragú z jelena s omáčkou z mladých lišek pro Cyrila

a Tali, zapékané lilky pro Anetu a domácí lasagne pro Bruna) je znamenité, takže Cyril vypadá spokojeně – ale Aneta přesto po celou dobu oběda nervózně čeká, kdy usměvavá servírka v džínách a svetru udělá nějakou fatální chybu, která ji usvědčí z *levičáckého rovnostářství* nebo z *toho zvláštního snobství, které plodí neúspěch*. Nakonec to však dopadne dobře.

Cyril svým chováním naznačuje, že je to jeho zásluha.

Po jídle přejdou na dřevěnou venkovní terasu, kde si dají kávu a grappu. Dole v údolí je desetistupňový mráz, tady nahoře je nad nulou. Slunce je hřeje ve tvářích, sníh jiskří. Je téměř bezvětrí, nad bílým panoramatem okolních vrcholků se poklidně klene sytě modré nebe. Šest, maximálně sedm hodin iluze, že svět je vlídné, přátelské místo, říká si Aneta. Zkuste v téhle zcela nelidské nadmořské výšce zůstat poté, co slunce zapadne za obzor, definitivně se setmí, světla v restauraci zhasnou a personál odjede poslední lanovkou... Podobné pochmurné myšlenky v ní bezpochyby vyvolává Brunův stav. Připadá jí, že ona temná, mrazivá tvář života je rozhodně opravdovější. Po smrti nám nikdo cappuccino neudělá.

Ale ani ona nemůže popřít, že dnešní den – jak jim nad třetí grappou autoritativně oznámí Cyril – *se fakt povedl*. U stolu vládne dobrá nálada, Tali se chová až rozpustile. V jejich dočasném sblížení, v téhle jindy nepředstavitelné harmonii čtyř úplně odlišných bytostí, je možná veškerá naděje lidstva, uvažuje Aneta, v níž alkohol jako obvykle vyvolal sentiment a patos. Není to jen obyčejný oběd – je to i příběh vzájemné lidské soudržnosti. Nejde tu přece o lyžování, nýbrž o nic menšího než o lásku... Cyril se i nadále opájí svou šlechtností, ale dnes to Anetu tolik nepopuzuje, je ochotná mu odpustit. Víc ho chápe – je to díky lyžování, které v jejím těle vyplavilo potřebné endorfiny, nebo díky tomu smířlivému poklidu sluncem zalitých hor? přemítá. Jako by se kdosi neviditelný snažil, aby se alespoň jejich první den povedl opravdu stoprocentně: aby

obloha byla bez mráčku, sníh dokonalý, aby jídlo i víno bylo vynikající. Je tu s nimi dnes Bůh? Je v *nich* dnes Bůh? Aneta myslí na knihu, která nedávno otřásla jejím do té doby poněkud zpupným ateismem. Debaty o Bohu, víře, církvích a tak dále Aneta odjakživa nesnášela. Vždy ji pouze rozladily, usvědčily z nevzdělanosti – ale zároveň pokaždé intuitivně cítila, že všechny ty komplikované věty celou věc spíše zamlžují, že ve skutečnosti to musí být mnohem jednodušší. Víra či Bůh přece nemohou být záležitostmi intelektuálních elit, říkala si, ale nahlas to nikdy nedokázala vysvětlit. Zmíněná kniha byla jiná: nevyvyšovala se nad ni, nevytýkala jí žádné nedostatky, natož aby se jí posmívala; bylo to opravdu *bratrské pozvání oslovující její svobodu*... Ani po jejím přečtení Aneta nedokázala *uvěřit* v tradičním smyslu toho slova, v tom jí stále bránila její racionalita, ale dospěla k tomu, že Boha přijala jako *tajemství*. Pokusila se Boha uvidět coby „pouhou“ hloubku svého života. Vyslovila *odvážné ano pouhé naději*. Dobře, možná v sobě nemá dost víry, ale určitě má v sobě dost lásky, říkala si. Aby cítila lásku, aby věřila v lásku, nemusí přece studovat bibli. Tam, kde zhasíná víra, hoří ještě láska, takže tma nemůže nadobro zvítězit – dokonce ani když slunce zhasne a poslední lanovka odjede.

„Ještě jednou?“ ptá se s úsměvem Cyril.

Bruno přikývne.

49/

Neříkej, žes na to zapomněl.

Nedělej, že nevíš, o čem je řeč.

Pokrytče! Chceš tvrdit, že tě přestalo zajímat, co má Mádlová pod tím bílým svetrem?

Podprsenku.

Ano, čteš správně: *podprsenku*!

Nemá sice krajky, je to z jakési lesklé elastické látky a tváří se to nevinně, vydává se to za společensky přijatelný *mini-top* či co, ale všichni – ty, ředitelka knihovny, regionální novinář Bruno, kamarádka ošklivka a v neposlední řadě i sama Mádlová – vy všichni dobře víte, že to je podprsenka.

Nedáš na sobě samozřejmě nic znát, ale v tvé hlavě drnčí desítky alarmů. Uvnitř tvého stárnoucího těla se přesunuje vlak s nákladem testosteronu. Interview s tebou dělá sedmnáctiletá studentka v *podprsence*. Je leden a ona má na sobě *podprsenku*. Sedíš na barevných polštářcích v dětském oddělení městské knihovny vedle mladé holky v *podprsence*.

„Takže,“ začne Mádlová, „nejdřív jsme se vás chtěly zeptat, proč hlavně píšete?“

Zatímco mluví, opačným koncem propisovačky důrazně poklepává na papír se seznamem otázek; její ňadra ti vracejí nepatrnou, leč i tak nádhernou ozvěnu toho pohybu.

„Hlavně pro peníze a pro zábavu. Mě to živí i baví. To považuju za životní štěstí. Vyrábím své věty, jako si měšťák doma na půdě vyrábí na soustruhu své vlastní kroužky na ubrousky – zaměstnává mě to a mám z toho trochu tichého uspokojení.“

„Jasně. A dál? Proč ještě hlavně píšete?“

„Příběhy mi taky pomáhají aspoň trochu porozumět světu. Rovněž píšu i proto, abych *nebyl psán* – jestli mi rozumíš?“

S uvedením pramene citátů se neobtěžuješ.

„Abych nebyl pouze objektem cizích vyprávění. Chápeš?“

Klepání k tvé lítosti ustane.

„Jasně. Ale proč?“

„Ale proč co?“

„No proč nechcete, abyste byl tím cizím tím?“

Klepej, myslíš si. Prosím, klepej!

„Chci si život popsát sám. Tys nikdy necítila potřebu, nebo dokonce přímo nutnost naše složitý mezilidský vztahy aspoň nějak

pojmenovat? Nikdy jsi nezatoužila zapsat to, co prožíváš, aby to nezmizelo navždy?“

Kamarádku ignoruješ, ale na tu sere pes. Jestli s tebou chce mluvit, ať si svlékne svetr. Opíjíš se bezohledností, buranstvím a mužským šovinismem.

„Jasně. Ale není čas, znáte to. Já spíš fotím.“

Jenom díky té podprsence s ní nevyrazíš dveře. Jenom ta podprsenka jí umožňuje pokládat ti ty nejbanálnější, nejpitomější, nejneinformovanější otázky, na které jí kupodivu ochotně odpovídáš. Naoko si sice Mádlovou (ať už se jmenuje a bude jmenovat jakkoliv) ironicky dobíráš, ale ve skutečnosti každý její dotaz nejprve nenápadně zbavíš jeho blbství – a pak na něj trpělivě a nebývale obšírně odpovíš (ošklivka si dělá poznámky). Předstíráš, že přemýšlíš. Děláš dramatické pauzy. Jsi dostatečně vážný i dostatečně veselý. Jsi bezmála tak roztomilý jako Hugh Grant. Jsi k sežrání. Jsi k zblití. Už teď lituješ chvíle, kdy to vzrušující interview s podprsenkou bude u konce.

„Často píšete o sobě, ne?“ promluví poprvé nejistě kamarádka. „I když třeba nepřímo, ne?“

Ty buď zticha, ty hrůzo! zaječí na ni tvoje topořivá tělíska, vyrušená ze soustředění. Ptá se snad někdo na něco *tebe*?

„To je fakt,“ souhlasí Mádlová. „Třeba v tom deníku. Proč nepíšete taky vo jinejch lidech?“

Už znovu klepe, bůj jí žehnej! Knock knock knock on the heaven's door.

„Já se polepším. Napíšu něco o tobě.“

Regionální novinář sedící opodál se uchechtne.

„Já jsem to ale myslela vážně!“ odsekne Mádlová.

Zatváří se naštvaně, což tě vyleká. Musíš si ji rychle udobřit.

„Spisovatelovo sebepoznání, realistické a přísné, je zdrojem energie, která vystačí na celý tvůrčí život, napsal Graham Greene. Jediný volt z tohoto zdroje literární postavu dokonale ožíví,“ odcituješ jí spěšně.

Nezajímá tě ani sebepoznání, ani Graham Greene. Zajímá tě Mádlová. Ona je to jediné, co tvou postavu dokáže oživit. V jejích stehnech je ne jeden, ale dvě stě dvacet voltů.

„Stejně si myslím, že píšete moc o sobě.“

Novinář se už poněkolkáté podívá na hodinky, ale toho máš v paži. Ten ti na rozdíl od Mádlové *žíly netrhá*.

Mádlová vzdychne. *Už vážně neví, na co by se zeptala.*

„No tak asi konec, ne?“ pohlédne na kamarádku.

Houston, Houston, we have a problem! Telepaticky jim oběma pošleš asi osmdesát zajímavých, pronikavě chytrých dotazů, ale nějak to nefunguje. Další tragická chvíle tvých sexuálních dějin přichází.

„A máte nás z krku, mistře,“ prohlásí Mádlová. „Ani to nebolelo, ne?“

Je vážně tak blbá, nebo je jenom škodolibá? přemítáš. Vstává a obléká si svetr. Omlouvá se (bez skutečné lítosti), ani na následující besedu prý nemůže. Její strohé sdělení tě málem *paralyzuje*, ale ke stolku, kde po celou dobu netrpělivě čeká místní novinář s podivným jménem Bruno, naštěstí přejdeš bez jediného zavravorání. Chytneš se křesla a cítíš, jak se břítka tvých prstů otrásají tichým pláčem: loučí se s kozami Mádlové. Už to nejsou prsty – je to deset sirotků.

„Já na tu besedu jdu,“ oznamuje ti snaživě kamarádka.

No bodejť, ty pizdo vošklivá, kam bys taky šla jinam?! zařvou na ni tvoje slabiny.

„To mě těší.“

Mádlová na tebe lhostejně pohlédne.

„Tak ahoj, pane spisovateli.“

Oba víte, o co tu šlo. Už tě nepotřebuje (šikovně tě využila, aby získala obsáhlý rozhovor pro bezvýznamný školní časopis; češtinářka bude nadšená a nejspíš jí zlepší známku).

„Ahoj, slečno.“

„Tak v příštím životě!“ dodá Mádlová nemilosrdně.

Čili ti nedá ani telefon, dokonce ani e-mail. Cítíš zuřivou nespravedlnost.

„V příštím už něco mám, ale mohl bych v přespříštím, jestli se ti to hodí,“ říkáš nenuceně.

Zasměje se, přiloží si dva prsty na rty a pošle ti vzdušný polibek. Táhni, ty děvko!

50/

Celodenní lyžování, nadmořská výška a vypitý alkohol čtveřici natolik unaví, že vydrží vzhůru sotva do večere; ihned poté jdou všichni spát. I nazítří je od rána slunečno a Bruno se opět věnuje Tali. Právě teď trpělivě čeká, až si Tali namaže nos krémem na opalování a navlékne si rukavice s kožešinovým okrajem.

Čeká, přestože jeho čas běží, říká si Aneta. Kousne se do rtu. Tali si Anety všimne a s úsměvem jí zamává. Aneta mávání opětuje.

„Jde ti to dobře!“ houkne na ni. „Jen tak dál!“

„Jsem hrozná nešika. Ale Bruno je zlatíčko!“

„To je!“ volá Aneta na Bruna a na dálku mu ukáže zdvižený palec.

Cyril zabrzdí vedle sestry.

„Bruno na ni hlavně zatím nešáh,“ konstatuje polohlasem. „Proto je ta děvka tak veselá.“

„A jak ty to víš?“

„Zeptal jsem se jí.“

Aneta vzdychne.

„Snadný prachy,“ vysvětlí jí Cyril. „Na jejím místě bych byl taky spokojenej.“

Aneta nemá sílu s bratrem polemizovat.

„Vybral si ji? Vybral – čili se mu snad musí líbit, ne?“ uvažuje nahlas Cyril. „Tak proč ji kurva nevopíchá?“

„Stydí se. Neřikala jsem ti to?“

„Von se *stydí*? A za co, proboha?“

„Stud je cit, kterej nemůžeš pochopit.“

„Dyk jsem ji doprdele doslova přeplatil!“

„Jak souvisí její honorář s Brunovým ostychem?“

Cyril odmítavě mávne rukou.

„To je, jako kdyby se styděl jezdit taxíkem!“

„On se *stydí* jezdit taxíkem. Tos nevěděl, ty šestirukej Šivo?“

„Já se z něj fakt poseru.“

„Jak je ctěná libost.“

Cyril se opožděně zamračí.

„Proč *šestirukej Šiva*? Mám *dvě* ruce. I invektivy by měly mít logiku, ne?“

„Ty zbylý čtyři jsou neviditelný ruce trhu.“

Cyril se ušklíbne.

„Jsou to vyhozený prachy!“

Anetu to rozčílí. Vzpomene si, jak je Cyril v dětství nutil jíst prošlé potraviny, protože nesnesl pomýšlení, že by je měl vyhodit.

„Tak ji vopícháme my dva, ne?“ navrhuje Aneta. „Jinak se nám ta investice nevrátí.“

„Taky mě to napadlo,“ souhlasí Cyril.

Otočí se k Tali, aby na ni pohlédl optikou této možnosti. Aneta Cyrila nevěřičně pozoruje.

„I ty šibale.“

„No a co chceš dělat?“

„Momentálně budu nejspíš zvracet.“

„A to ji tu mám nechat válet bez užitku? Když dostala zapláceno? Kde je tvůj levičáckej smysl pro spravedlnost?“

„A kde je *tvůj* smysl pro spravedlnost?“ vybuchuje Aneta.

Cyril zdvihne obočí.

„O čem to zas meleš?“

V Anetě roste vztek, už to v sobě nedokáže zadržet.

„Jak to, že máš v mobilu asi třicet poslanců?“ zaútočí na bratra.

„Ty mi lezeš do mobilu?“

„Odpověz. Není snad oddělení výkonný a soudní moci jeden ze základních pilířů každý demokracie? Jak to teda, že máš v mobilu čísla na politiky?“

Cyril se pokouší vymyslet vtipnou odpověď.

„Protože jsem soudce, brouku. Proto. Kdybych byl veverka, měl bych v košíčku voříšky...“

„Je to všechno hnus! To už jsi vážně ztratil veškerý smysl pro spravedlnost?“

„Spravedlnost je utopie.“

„Jasně! Takže klidně osvobodíte někoho, kdo si zcela zjevně řek o pětimilionové úplatek! Všichni jsme to na té nahrávce jasně slyšeli! Jak je to možný?! Kde je tvůj smysl pro fair play?“

„Ale nenech se vysmát, Anetko. Nic takovýho jako fair play neexistuje. Prober se konečně. Samotnej život je nefér. Fér je mýtus! Jeden se narodí v Beverly Hills se zlatou lžičkou v hubě a druhý v hliněný chatrči v Bangladéši – kde tu máš jaký fér?“

„Tohle jsou jenom kecy.“

„Ale nejsou. Přiznej si, že život je nefér bitva. Život není galantní slavnost, jak by sis asi přála, ale zákeřnej každodenní boj – a já v něm nemíním prohrát. To je celý. Buď jsi vládce, nebo ovládaný.“

„Ale je to svinstvo. Na tom žádný tvý účelový teorie nic nezměň.“

„Samozřejmě že je to svinstvo – jenže pohoršovat se nad tím je stejně naivní jako si stěžovat, že hovno smrdí. Tak to prostě bylo, je a bude. Samozřejmě že vždycky jde *především* o moc a o prachy. Co tě na tom udivuje? Každá funkce je odjakživa hlavně koryto. Demokracie je vedlejší produkt.“

„Takže snižování nezaměstnanosti, růst mezd, lepší školství a zdravotní péče – odpusť mi mou naivitu – taky? To je taky vedlejší produkt?“

„Sure, honey. To je jenom marketing, tečka. Obal prodává. Je to píárko všech, co chtěj moc. Co si potřebujou nahrabat. Copak ty vážně věříš, že to Paroubkové a Grossové myslej upřímně? Že jim jde o školy a o nemocnice? Blaho lidu je sociálnědemokratickej kýč! Mladej strojvůdce vede chudej lid – a ve finále si nahrabe asi sto milionů!“

„Dobře. Ale čest není levičácká. Čest není kýč. I v tomhle zkurveným světě pořád ještě můžeš zůstat slušným člověkem – když chceš.“

„Kdybys věděla, co vím já, možná bys změnila názor. Minimálně šedesát procent politiků jsou zkorumpovaný zmrdi, pochop to konečně.“

„A kolik procent soudců?“ odsekne Aneta.

Zaváhá, ale potom to poprvé v životě nazve pravým jménem.

„A ty, brácho? Ty snad nejseš *zkorumpovanej*? Kdes vzal těch sto tisíc na Tali?“

Cyril semkne rty.

„Nic si z toho nedělej,“ říká Aneta. „Já a Bruno taky nejsme nevinný – my ti totiž pomáháme ty prachy vyprat.“

V Cyrilově tváři se objeví bolestný stín. Dotčeně mlčí, aby Anetě připomněl, že to byl on, kdo jí v dětství koupil lyže, kolo a šaty do tanečních. Že to byl on, kdo se s ní po večerech učil k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysokou. Že to byl on, kdo jí sehnal to místo v televizi. A tak dále.

„Promiň, brácho,“ špitne Aneta.

Cyril zavolá na Tali a odcházejí spolu do hotelu.

51/

Rychlost vyprávění by měla ke konci vzrůstat, zejména u akčních příběhů. Kratší scény a méně popisu, aby měl čtenář v paměti

všechna místa, pomohou zvýšit pocit naléhavosti... V tomto místě můžeme opustit veškerou dekoraci a umožníme čtenáři, aby se bez rozptylování těšil na to, co přijde.

CELIA BRAYFIEDLOVÁ, *Jak napsat bestseller*
(*Tajemství úspěšného psaní*)

52/

„Myslím, že tě opíchám ještě jednou,“ informuje Tali Cyril. „Ten cialis fakt funguje. Do zadku.“

„To je normálně za příplatek,“ říká Tali. „Ale ty to budeš mít gratis. Všechno bys mohl mít gratis, kdybys chtěl.“

„Nikdy nic není gratis, holčičko.“

„Víš, jak to myslím, Cyrile.“

„Nevim.“

„Nemusíš mě přece hned žádat o ruku. Nebo podobné hlouposti.“

„Líbí se mi, že nejseš romantická. Romantický ženský nesnáším. Cucej mi chvíli koule, jo?“

Tali poslechne.

„Až budeš dělat šest hodin denně úchylům na celém světě striptýz, tak tě veškerá romantika taky přejde.“

„Je dobrý, že seš realistka. A tohle se mi taky líbí. ÚUUH! Musím říct, že ani ta kurva v Hongkongu nebyla lepší.“

„Tohle bych ti mohla dělat i na poloviční úvazek, chápeš? Nepotřebuji být tvoje žena. Můžeš si mě jenom vydržovat.“

„Budu o vaší nabídce uvažovat, madam. ÚUUH!!! Hod'te mi to do mailu, jo?“

„Dobře, pane. Pošlu vám k tomu i nějaké fotky. Abyste měl lepší představu.“

„Moc mluvíš. Bud' šukej, nebo mluv. Ne vobojí.“

„Promiň.“

„A teď mi vraž tu tvoji dokonalou píču do ksichtu. Dělej! Uáááá! To je nádhera! Myslím, že bůh existuje, co říkáš?“

„Nic. Zakázals mi mluvit.“

„Tak ti něco řeknu já: jestli bůh existuje, vypadá jako tvoje píča.“

„Nerouhej se, Cyrile.“

„To slovo neznám. ÚUCH! Když do pekla, tak na pořádný kobyle! Moje životní heslo.“

„To se mi líbí.“

„Já vim. Tu prdel necháme na jindy. Teď se ti vystříkám na ksicht.“

„K službám, můj pane.“

„Ježíšikriste, já tě snad miluju!“

53/

„Náš“ Bůh je zároveň Bohem těch druhých – i těch hledajících, i těch, kteří ho neznají. Ano, Bůh je především Bohem hledajících, lidí na cestě.

TOMÁŠ HALÍK, *Vzdáleným nablízku*

54/

Cyril odjakživa spotřebovává věci, lidi i emoce velmi rychle; například zdejší lyžařské středisko ho přestalo bavit už po dvou dnech. Více než sto padesát kilometrů sjezdovek je mu málo, jakkoli stihl projet sotva polovinu.

„Nepopojedem pro změnu jinam?“ navrhuje u snídaně sourozencům.

Částečně ho nudí i Bruno a Aneta, ale s tím jaksi vyrukovat nemůže. Ten včerejšek Anetě odpustil, což Aneta víceméně předpokládala: ví, že Cyrila zasáhne jen málokterá urážka. Nepříjemné pravdy se mu dostanou pod kůži jen zřídka. Aneta si připomene televizní pořad o speciálních nátěrech, které chrání omítku před sprejery.

„Vadilo by ti kousek popojet, brácho?“ ptá se Cyril Bruna.

Podobné kondicionály chabě maskující Cyrilovo autoritářství oba sourozenci dobře znají: na všech společných výletech jim takto podsouvá vlastní program. Jejich vynucené přikývnutí alibisticky vydává za demokratickou diskuzi. Pokud se pak cokoli nevydaří, může se snadno odvolat na jejich ranní souhlas.

„Ne,“ říká Bruno.

Soukolí náhody se dává do pohybu. Je rozhodnuto (Tali pochopitelně nemá ani poradní hlas): pojedou autem do jiné, více než šedesát kilometrů vzdálené lyžařské oblasti, přestože jim tam neplatí týdenní permanentka. Aneta chabě namítá, že je zbytečné utrácet za další skipass.

„Peníze se musí točit,“ uplatní Cyril často používané rčení.

Jiným z Cyrilových oblíbených výrazů je *antický drama* – takto pohrdavě označuje všechny životní situace, které ve zvýšené míře obsahují lidské city.

Dnes se ovšem *antický drama* odehraje bez Cyrila, který ihned po příjezdu do nového střediska zamíří s Tali k baru pod sjezdovkou. Čas se blíží k poledni, ranní nával lyžařů už prořídil; když Aneta a Bruno přicházejí k dolní stanici lanovky, před turnikety je pouze několik lidí. Přijíždějící kabina je nepravidelná bílá krychle pro šest osob, mají ji jen pro sebe. Lyže zasunou do držáků na vnější straně dveří, sklánějí hlavy a nastupují. Posadí se naproti sobě, hůlky drží v rukou. Jakmile kabina vystoupá k prvnímu stožáru, Aneta si proti své vůli opět představuje (tento týden už poněkolikáté),

že se kabina utrhne z ocelového lana a zřítí se dolů. Po chvíli se jí podaří zneklidňující vidinu zaplašit. Zkouší odhadnout, na co právě myslí Bruno. Snaží se do bratra vcítit, pochopit, jaké to je *být na řadě* – a zaplaví ji mnohem větší úzkost, než jakou zakoušela u předchozí katastrofické představy. Rychle proto položí Brunovi jakousi bezvýznamnou otázku, neboť ví, že banality dokáží tíseň rozptýlit. Bruno úsečně odpovídá.

„A co Tali?“ odváží se zeptat Aneta. „Mrzí tě, že si ji Cyril přivlastnil?“ Bruno se pousměje.

„Hele, ty víš, že jsem to od začátku považovala za šílenej nápad...“ Bruno to nekomentuje.

„Ale netrpíš, proboha, ne? Převážilo snad příjemný nad nepříjemným? Aniž bychom to detailněji rozebírali?“

Bruno k Anetinu překvapení tentokrát s odpovědí neváhá.

„To jo.“

„Vážně? No tak aspoň tak, ne?“

„Bud' jak bud', dotknul jsem se krásy. Za to jsem Cyrilovi vděčnej.“ Anetě to vyrazí dech.

„Dotknul jsem se krásy,“ zopakuje Bruno. „To se v životě nepoštěstí každému.“

Anetě chvíli trvá, než dokáže odpovědět.

„No jasně, brácho, no jasně!“ přikyvuje. „To jsi řek... moc hezky.“

V příští chvíli musí onu nečekaně intimní konverzaci přerušit, protože na mezistanici k nim přistoupí asi pětaticetiletá blondýna se dvěma dětmi, chlapcem a dívkou; děti jsou rovněž plavovlasé, zpod lyžařských přileb jim vylézají světlé prameny. Mluví česky. Aneta ihned Brunovi sdělí cosi nedůležitého – tentokrát promluví jen proto, aby nově příchozím dala najevo, že jsou rovněž Češi, a ušetřila tak Bruna případných netaktních poznámek stran podivného kontrastu mezi jeho drahými lyžemi a prastarým, nemoderním oblečením. Potom se v kabině rozhostí běžné, rozpačité ticho. Tyhle dlouhé vteřiny a minuty, jež musí v těsném prostoru chtě nechtě

trávit s úplně cizími lidmi, Anetě lyžování odjakživa znepříjemňovaly. Nenormální pasované na normu, říká si. Její fantazie jí vzápětí přinese další katastrofický výjev: lanovka se na mnoho hodin porouchá, a než je z kabiny vyprostí, bude se muset přede všemi vymočít. Do té úzké škvíry mezi podlahou a dveřmi... Kabina lanovky nicméně bezpečně stoupá k vrcholu. Aneta přes odřené plexisklo pozoruje vrcholky smrků. Bruno si papírovým kapesníkem otře rty. Náhle se ozve pronikavé elektronické zapraskání a blondýna s omluvným úsměvem vytáhne z větrovky malou vysílačku. České rodiny s vysílačkami tu Bruno a Aneta zdaleka nevidí poprvé; je to levnější způsob komunikace, než se mnohokrát denně svolávat mobilem.

„No? Seš tam?“ říká rozpačitě žena.

Usměje se na Anetu a pokrčí rameny. Muži nás nutí používat ty své hračky, vyloží si Aneta její gesto – a úsměv jí oplatí. Ve vysílačce znovu zašumí.

„Seš tam, Alane?“

„No kde ste, lásco? Už na vás čekám deset minut.“

Dívka pohlédne na matku a ušklíbne se.

„Jeli jsme ještě jednou. Slyšíš mě? Přepínám.“

Blondýna ironicky zdvihne obočí, ale Aneta už se dívá jinam: na mokré skvrny na podlaze. Bruno je duchem jinde. Kabinu znovu naplní Alanův hlas.

„Tak pohněte, kotě. Umírám hlady!“

„Jo jo. Tak konec, jo?“

Naštěstí už jsou skoro nahoře. Každá vteřina je věčnost. Aneta vystoupí z kabiny jako první, vybíhá ven a nasazuje si lyže. Bruno za ní nechápavě hledí. Aneta se odrazí hůlkami a odjíždí. Řítí se dolů, rychleji nikdy v životě nejela. Přibrzdí jen tehdy, když hrozí, že vyletí z trati. Kdosi na ni výhružně volá. Už se zdá, že se jí sjezdovku podaří zvládnout na jeden zátaž, ale pár set metrů před dojezdem jí nohy definitivně vypoví poslušnost. Musí zastavit. Stojí v hlubokém předklonu, rukama se drží za pálící stehna a popadá dech. Chtěla

s ním mít děti. Řekla mu to. Byl pro. Žertoval, že jejich dítě se musí jmenovat buď Opera, nebo Explorer – podle toho, jestli to bude kluk, nebo holčička. Přesně takhle to tenkrát řekl. Aneta očima zapátrá mezi lidmi před mezistanicí lanovky – a po chvíli ho spatří. Ano, je to on. Rozjede se přímo k němu. Prudce brzdí, málem ho srazí.

„Překvapení!“

Její přítomnost Alana vyděsí. Nedokáže se ani usmát.

„Tak co, stýskalo se ti?“

Aneta lapá po dechu.

„Chyběla jsem ti?“

Alanova tvář nic nepředstírá.

„Já vím, jsou to fráze,“ oddechuje Aneta, „ale jak to říct jinak?“

Alan uhýbá pohledem.

„Co tu děláš? Měls být na služební cestě?“

Provinile mlčí.

„Ty nepracuješ v zahraničí, že ne?“

Alan nervózně vzhledne ke sjezdovce.

„Čekáš někoho?“

Neodpoví.

„Takže do počítačů neděláš. Šumavskéj dřevorubec taky nejseš.“

Alan na zlomek vteřiny iracionálně zadoufá, že Aneta dokáže vzít celou věc s humorným nadhledem, ale když se jejich oči konečně střetnou, ihned pochopí, že se mýlil.

„Dělám do počítačů,“ namítne chabě.

„Jo? Skutečně? Co přesně děláš?“

Alan si odkašle.

„Hry. Vymýšlím strategický hry.“

„Ach tak. Tohle by dokonce mohla bejt pravda, ne? Je to pravda? Je tohle na rozdíl od všeho ostatního, cos mi kdy říkal, pravda?“

Alan opatrně přisvědčí. Aneta zvrátí hlavu k nebi. Teprve teď jí začínají docházet některé další souvislosti. Náhle si uvědomí cosi omračujícího.

„Muselo ti přece bejt jasný, že nedokážeš lhát věčně... Musels přece vědět, že se to dřív nebo pozdějc provalí? Věděl jsi to, vid’? Věděls to od začátku!“

Aneta zvýší hlas.

„Takže jsi s tím vlastně *počítal*. Zakalkuloval sis to do rizik. Všechno: tenhle můj šok, moje zklamání – s tím vším jsi předem počítal. Jo, nebo ne?“

Alan šoupe lyží ve sněhu.

„Odpověz!“ vykřikne Aneta.

„Asi spíš jo.“

„Takže všechno, cos mi kdy *slíboval*, všechno, co jsi se mnou *dělal*, byla jenom strategická hra. Všechno to byl jenom takovej počítačovej simulátor lásky, jo? Jo?! Odpověz! Odpověz mi laskavě!!!!“ křičí Aneta.

„Aneto, já –“

„Moje jméno už nikdy nevyslovuj, ty zsranej sobeckej cynickej čuráku!!!!“

55/

Muži přicházejí na to, že pravda je někde mezi – že chtějí a mohou být stále mužní (zodpovědní za rodinu, budující kariéry), ale zároveň empatičtí, citliví, vnímaví. Přicházejí na to, že by mohli být někým, koho socioložka Hana Librová nazývá „avantgardní macho“ a jehož nástup počátkem devadesátých let předpověděla v knize Pestrí a zelení. „Je to muž, který disponuje fyzickou silou, pevností postoje a rozhodností k činu. Co ho však odlišuje od jeho kritizovaného machistického předchůdce, je schopnost altruismu, trpělivosti a lásky.“

ČASOPIS RESPEKT 44/2007

Tali a Cyril dopíjejí kávu v jednom z venkovních barů u sjezdovky; už odcházejí, když zavolá René. Tali na Cyrilovu žádost přepne telefon na hlasitý odposlech.

„Děje se něco, Tali? Proč nevoláš? Proč mi nebereš mobil?“

Tali pohlédne na Cyrila a vzdychne.

„Řekni mi to!“

„Mezi námi je konec, René.“

„Jak konec?“

„Pochop to, prosím.“

„Co mám kurva jako pochopit?“

„René, já jsem se rozhodla, že od tebe odejdu.“

„Cože?! Ty opouštíš mě?“ vykřikne René. „Mě, kterej jsem tě doslova sebral z ulice? Kterej ti dal všechno, co máš?“

„A co mám, René? Víš, zase tolik toho není...“

„Když jsem tě poznal, mělas akorát kvasinky a výtok!“

Cyril se směje.

„Sprostý, to být umíš, René. To je to jediné, co ti jde.“

„Já to nechápu! Takže ty odcházíš s Brunem?! S tím kriplem? S tou nulou?“

„Samozřejmě že ne s Brunem. René, ty si opravdu myslíš, že bych mohla žít s někým, jako je Bruno? Je vidět, že mě neznáš.“

„Počkej, takže ty pícháš s tím... soudcem? Ty pícháš s padesátiletým chlapem?“

„Každý je tak starý, jak se cítí, víš, René?“

„Takže on se cejtí mladej, když může píchat s mladou, že jo? Říkám to správně?“

„Jo,“ promluví Cyril. „Přesně tak se cejtím.“

„Von nás poslouchá?“

„Jo, já tě poslouchám, René.“

„Tak teda poslouchajte: neříkal jste náhodou, že jde jenom o striptýz? Že se jí nic nestane? Že bude akorát pít cappuccino?“

„René... Na co si to hrajem? Dyks mi Tali normálně prodal, nevzpomínáš si?“

„Ty hajzle!“ ječí René. „Zabiju tě!“

„Ale jdi, ty šmudlo. To jsou jen obvyklý jalový výhrůžky. Na ty jsem zvyklej.“

„Přísahám, že tě zabiju!“

„Ale nezabiješ,“ konstatuje Cyril. „Viděl jsi Čínskou čtvrt? Ten slavný film? S Jackem Nicholsonem?“

„Zabiju!“

„René, na to, abys někoho zabil a prošlo ti to, potřebuješ velkou kliku a hlavně musíš bejt bohatej. Strašně bohatej. Myslíš, že seš strašně bohatej?“

„Ne, to nejsem. Ale stejně tě zabiju!“

57/

Bruno se dívá, jak jeho sestra leží na sněhu a brečí. Vidí, jak se jí otřásají záda. Lítost mu svírá krk, ale přesto jej sobecky napadne: bude takhle brečet i kvůli mně? Pripadá mu, že stopy lyží na dojezdu sjezdovky obsahují vzkaz, který nedokáže rozluštit. Lyžaři Anetu opatrně objíždějí, tu a tam Brunovi někdo věnuje starostlivý pohled. Kdosi se ptá, zda nepotřebují pomoc. Bruno zavrtí hlavou.

Alan obědvá. Společně se svou rodinou.

Možná si dal i moučník.

Kdy jindy by se měla rozestoupit nebesa, když ne teď? říká si Bruno. Koho jiného by měl spálit plamen božího hněvu, když už ne jeho? Jenže nebe je pořád blankytně modré, jako by se nic nestalo. Aneta s jeho pomocí konečně vstává. Bruno jí odepne lyže. Dolů sjedou lanovkou, po celou cestu ani jeden z nich nepromluví. Každá minuta,

která uplyne, každý stožár, který minou, připadá Brunovi jako splněný úkol. Vystupují, Bruno sestru ostýchavě podpírá. Kdykoli v jeho blízkosti někdo trpí, Brunův celoživotní pocit outsiderství se zvyšuje. Připadá si provinile, přestože onu situaci ani v nejmenším nezavinil – může mu to někdo vysvětlit? Naléhavě potřebuje panáka. Aneta těch zhruba třicet metrů, které je dělí od nejbližšího podniku, dojde v předklonu. Bruno ji doprovodí na záchod, vrátí se k baru, koupí dvě whisky a odnese je na terasu ke stolku, odkud vidí na dveře toalety. Tady v údolí je mráz, ale z rozpálené mřížky plynové lampy nad jeho hlavou sálá příjemné teplo. Vypije skotskou, zavolá Cyrilovi a v rámci svých omezených vyjadřovacích schopností mu stručně vylíčí situaci.

Cyril křičí tak nahlas, že Bruno musí telefon oddálit od ucha.

„Ten sviňák! Jestli ho potkám, udělám mu z ksichtu fašírku.“

Za čtvrt hodiny jsou u nich, ujišťuje Bruna.

„One more drink?“ ptá se procházející barman.

„Yes, please.“

Minuty ubíhají. Aneta je stále na záchodě; není těžké odhadnout, co tam dělá. V Brunovi nezadržitelně roste vztek. Barman staví na stolek misku arašídů a druhou whisky; Bruno ji obratem vypije, což usolí jeho rozhodnutí: ano, udělá mu z ksichtu fašírku! Že se civilizovaný člověk nepere? Ale jděte! A co má tedy civilizovaný člověk dělat, aby si nenechal srát na hlavu? říká si Bruno. Co jiného mu zbývá? Boží mlýny? Soudci, jako je Cyril? Kopne do sebe i Anetinu skleničku a otočí se k východu lanovky.

Manželka a děti jdou před Alanem, on se nenápadně rozhlíží. Míří k parkovišti. Vyklízí bojiště. Bruno spěšně přejde ulici a zastoupí mu cestu.

Alan ví, s kým má tu čest – poznal to z Brunova výrazu a možná i podle toho pramínku slin, který se objevil v levém koutku Brunových úst.

„Dohoním vás,“ zavolá na ženu s dětmi. „Běžte napřed!“

V jeho hlase je ráznost i nejistota. Sympatická blondýna se zatváří nechápavě, ale poslechne. Brunovy myšlenky zběsile víří. Ruce má náhle jakoby zchromlé. Doma na penzionu dokázal v afektu pravačkou prorazit umakartové jádro koupelny, teď tutéž ruku sotva zvedne. Naposledy se pral ve čtvrté třídě. Jak říkají instruktoři kurzů sebeobrany: jedna věc je taktiku znát, jiná věc je dokázat ji *použít*. Víte sice, že nejlepší je vrazit útočníkovi prsty do očí, ale dokážete to *provést*? Dokážete přitáhnout dva prsty k sobě a zapíchnout je člověku do očního důlku?

„Poslyšte,“ začne Alan, „já –“

Možná to způsobí ten náznak úsměvu. Alanův úsměv je to poslední, co Bruno nyní snese. Popadne ho za límec bundy a zuřivě, leč poněkud bezcílně s ním smýkne. Jakási žena vykřikne. Barman něco volá.

„Jestli mě praštíte, bude to trestný čin!“ kvičí Alan.

Je to srab, stihne si uvědomit Bruno. Znechuceně se ho pokusí praštit, ale ruka jej neposlechne: zasáhne sice Alanův obličej, jenže je to slabý, směšný úder. Stojí proti sobě, vzájemně se objímají a funí. Němá groteska. Chtěls pomstu, máš frašku. Jako vždycky. V Brunovi se náhle cosi vzedme. Poodstoupí a vši silou Alana udeří do spánku. Jasně uslyší prasknutí kosti v zápěstí. Zaúpí bolestí a omdlí.

58/

Blížkost smrti se hlásí různě. Někdy nám umírající vypráví, že už zemřel. Někdy se nás naléhavě ptá, zda je živý, nebo mrtvý. To všechno je normální. Jedním z poměrně častých projevů je tzv. balení kufrů. Je naplněno někdy až úporně prosazovanou touhou odjet, konkrétní potřebou sbalit se na cestu, ukončit rozdělané věci.

JAK BÝT NABLÍZKU
(Provázení posledními týdny a dny života)

Bruno se naštěstí po chvíli probere. Cyril odmítne volat sanitku a čekat na ni. Rozhodne, že Bruna odvezou do nejbližší nemocnice sami. Když nastupují, Tali je rychlejší než Aneta a podrží Brunovi dveře. Bruno se na ni usměje. Pokud ho zlomené zápěstí bolí, nedává to najevo. Aneta se tedy alespoň posadí na místo spolujezdce, aby Tali ukázala, že první dámou v rodině je pořád ještě ona. Zakazuje si myslet na Alana; ví, že kdyby na něj myslela déle než pár vteřin, znovu by se rozbrečela, a veškeré myšlenky na něj proto potlačuje už v zárodku. Je to vlastně skoro stejné, jako když předloni přišla v budově televize o kabelku s telefonem, diářem, všemi osobními doklady a kreditními kartami. I dnes se cítí se okradená. Připadá jí, že její život je v troskách.

Cyril po většinu trasy řídí mlčky. Adresu nemocnice si během několika vteřin vyhledá přes satelit – Bruno netušil, že takové věci navigace umí. Jako už tolikrát v životě cítí k nejstaršímu bratrovi obdiv; jakkoli i dnes jde o respekt zdrženlivý, zčásti nesouhlasný, pořád je to obdiv. Bruno si podpírá loket zraněné ruky a chrání ji před otřesy. Očima sleduje železniční trať, která kopíruje trasu silnice; vlak, jenž je v protisměru míjí, mu udělá drobnou radost, ale vzápětí odvede jeho myšlenky ke zpáteční cestě.

Bruno chce domů.

Nemocniční atmosféra Anetě okamžitě připomene Brunovu diagnózu – ve srovnání s tím je zlomenina zápěstí pouze banalita. Nejsilnější pojítko jejich sourozenecké trojice představují tragédie, osobní prohry a úrazy, uvědomí si. To jediné, co je dokáže *doopravdy* sblížit, nejsou pánské jízdy, nýbrž neštěstí... Na prázdné chodbě se krátce mihne zdravotní sestra; Cyril ji bez váhání zastaví a urguje příchod lékaře. Aneta musí uznat, že je opravdu schopný. Schopný

všeho. Neměla by být nespravedlivá. Kdykoli jim v mládí předčasně došel sirotčí důchod, Cyril chodil na noční směny do michelské pekárny; někdy dokonce v oranžové vestě přes den zametal pražské ulice. Aneta ho viděla na vlastní oči, ale dnes má v sobě ten výjev cosi neskutečného.

Přichází lékař. Cyril kvůli pojištění předstírá, že jde o lyžařský úraz. Anetě ta malá lež kupodivu nevadí. Zalhat italskému doktorovi by možná zvládla i sama. Zalhat chlapovi už pro ni nikdy nesmí být problém, umínuje si s náhlou zuřivostí. Jak oni k ní, tak ona k nim.

Život je boj – a ona ten boj nemíní prohrát.

60/

Předseda klubu se vykecává už půl hodiny, fanoušci se mu smějou do očí, ale Šimi je v pohodě. Židle tu maj pohodlný, čalouněný. Má novej melír a novou kórku. I auták je pěkně vytuněnej; byl to balík, to jo, ale aspoň je teď fáro v cajku. S tou poslední holkou to sice bylo od ničeho k ničemu, takže teď je sám, ale každej vztah jednou skončí. Co se má stát, se stane, říká si Šimi. Hotová věc. Holky byly, jsou a budou. Aspoň má po delší době zase víc času na sebe a na Play Station. A může taky konečně skouknout tu hromadu DVD, co si loni nakoupil. Sehnal ve slevě stotřicítku plazmu, full HD, a pak na to kvůli ženskejm skoro nemá čas. Tak proč si to potom kupoval? Stejně jsou to většinou děvky. Jako Tali, která Reného opustí kvůli zlatejm kreditkám toho soudce. Kvůli padesátiletýmu chlapovi. Hnus.

V zimní přípravě se Šimimu celkem daří, zranění se mu zaplat' pánbůh zatím vyhejbaj. Mohlo by to bejt samozřejmě lepší – vždycy to může bejt lepší, no ne? – ale špatný to rozhodně taky není, uvažuje. Na novinářský statistiky se může vykašlat. Na uběhaný kilometry se fotbal nehraje. Novináři ho v poslední době fakt štvou,

zvlášť ti zmetci, co za člověkem choděj hned po prohranym zápase, když spěchá do kabiny. Pot z něj leje, nemůže popadnout dech, má vztek, že prohráli – a ten navoněnej redaktůrek v kvádru si přijde s televizní kamerou a mikrofonem a ptá se na nesmysly. Člověk se může snadno ztrapnit. I Šimimu se to párkrát stalo. Na podzim omylem řekl, že *hra jejich mužstva trpěla křečovitostí a snahou přecházet do útoku*. Bylo to v hlavních zprávách a dodneška je to na internetu, ale naštěstí už se tomu umí zasmát taky. To je ten nejlepší přístup, jak se k takovejm věcem postavit. Není z těch, co neuměj přiznat chybu, říká si Šimi. Když vystřelí na bránu a posere to, nikomu netvrdí, že to byl střílenej centr. A tak dále. Fanoušci ho loni přijali pěkně, každej nováček takový štěstí neměl. No dobře, tak některý z nich hajlujou – ti, co jsou dneska tady, skoro všichni – ale má cenu jít hlavou proti zdi? Pomůže někomu, když si je nasere? Pomůže to něčemu? Asi tak jako tyhle schůzky. Tohle divadýlko pro pozvaný novináře. Jasně že nikdo nechce rasismus v hledišti, když za to ty židáci ve svazu dneska dávaj takový pokuty. Ale tohle se ho netýká. Jediný, co musí vyřešit sám, je ten Reného problém. To se ho bohužel *týká*. Vyřešej to, a pak už na to nebudou muset pořád myslet. Jenže to není tak jednoduchý. Popravdě řečeno to není vůbec jednoduchý. Pomocť kamarádovi je v pořádku, o tom žádná. Přes to nejede vlak. Pomáhat kamarádům je v pohodě. Ale zabít chlapa není v pohodě. Ať se na něj René nezlobí, ale není. Ať to vezmou z kterýkoliv stránky, objektivně to v pohodě není. Je to možná sice cool, jak říká René, to se musí nechat, ale v pohodě to není, uvažuje Šimi nešťastně. Začíná o tom nápadu skoro pochybovat. Jenomže může z toho v týhle chvíli vycouvat? Nemůže. Nechal by v tom kámoše samotnýho, a navíc by byl za sraba – a to rozhodně taky není v pohodě. Jeden za všechny, všichni za jednoho. Srab nikdy nebyl, není a nebude. Jenomže na druhý straně zastřelit sice starýho, ale živýho a zdravýho chlapa v pohodě fakt není. Teda minimálně pokud se na to přijde. A vždycky je tu riziko, že na to přijdou – a ne

že ne. I český policajti už dneska dokážou leccos: najdou DNA nebo pachový stopy, přivedou psa a René i on jsou doživotně v prdeli. Nemá smysl lhát si do kapsy. Takhle to taky Renému řekl: lhát si do kapsy je v tomhle případě kontraproduktivní. René to musí vidět v pravdivém světle. Koho chtějí obelhávat? Sami sebe? To je přece blbost, ne? René možná nemá co ztratit, protože co může ztratit René? Music bar a tu kurvu – ale prvoligovej fotbalista může ztratit víc. Sorry, Šimi to říká, jak si to myslí. Takovej byl vždycky. Může přijít o ligu, například. Navždycky. O účast v národňáku, samozřejmě. Nebo snad už hrál v repre někdo, kdo zabil chlapa? Šimi o tom teda rozhodně neví. Nebo ten případnej přestup do Němec – to by bylo taky ohrožený. Umí si snad někdo představit, že Zdeněk Nehoda volá třeba do Dortmundu, že má pro ně do obrany šikovnýho vraha? A přitom i takovej přestup může přijít a Šimi pevně věří, že taky brzo přijde. Teda pokud to nepodělá. Jenomže jak to nepodělat, když slíbil Renému, že mu pomůže toho chlapa oddělat? Šimi jasně cítí, že se jeho myšlenky pohybují v bludném kruhu. Ty karty jsou beznadějně rozdaný. Musí na to jít logicky: když neexistuje dobrý rozhodnutí, přichází na řadu to nejmíň špatný. Člověk musí zvolit cestu nejmenšího odporu. Zlatou střední cestu. Takovou, která ublíží co nejmíň lidem – a hlavně ne lidem, co jsou mu blízký. Konečně ty úvahy někam posunul. Šimi cítí, že se přiblížil k řešení: zabijou toho chlápka – a budou to mít z krku.

Schůze je u konce. Někteří z Ultras podávají Šimimu ruku. Řekne Lišákovi, rozhoduje se Šimi.

„Nazdar, Lišáku.“

„Zdar, Šimi! Prej máš novou kérku, ukaž!“

Šimi ztiší hlas.

„Ukážu. Ale ty mi sežeň bouchačku a náboje.“

Lišák je překvapený, ale potom se zatváří uznale.

„Jasně, Šimi. Pro tebe všechno. Na nic se neptám.“

„Dobře děláš.“

„Těší mě, žes pochopil, že bez bouchačky se dneska člověk neobejde. Lidi jsou kurvy, no ne, Šimi?“

„Moje řeč,“ říká Šimi. „Žijeme ve zkurvenym světě, Lišáku.“

61/

Vycházel jsem z toho, že do příjmů se mají uvádět jen majetkové účasti ve firmách, a nikoli příjmy z jejich prodeje.

MINISTR DOPRAVY ALEŠ ŘEBÍČEK (ODS)

na otázku, proč ve svém opožděně dodaném majetkovém přiznání neuvedl 44 milionů nabytých za prodejneznámo jakých akcií, kteroužto částku zveřejnil až poté, co noviny publikovaly nejasnosti kolem jeho možného napojení na státem protežovanou stavební společnost Viamont

62/

Čekárna před chirurgií je plná lidí, nemají si kam sednout. Cyril si vstoje prohlíží Brunův rentgenový snímek. Na stolku před nimi leží několik časopisů, Tali se pro jeden natáhne a se zájmem jím listuje. Bruno jí nahlíží přes rameno: polovinu obsahu tvoří reklamy: SISLEY. FENDI. KENZO. Článků je málo. BELLE E DANNATE. Bruno umí italsky sotva stovku slov, ale k porozumění některým titulům mu to kupodivu stačí: DIO? UN'ILLUSIONE. V rohu čekárny je zapnutý televizor, soutěž na obrazovce nikdo z přítomných nesleduje, možná i proto, že zvuk není prakticky slyšet. Bruno si všimne, že na polici pod televizí je dálkový ovladač – to by v Čechách nebylo možné, říká si. Na penzionu jim nedávno kdosi ukradl i háčky na ručníky.

„Myslíš, že to můžu přepnout?“ pošeptá Cyrilovi, který netrpělivě přechází po místnosti.

Cyril podrážděně popadne ovladač a vtiskne jej do Brunovy zdravé ruky. Bruno věnuje přítomným Italům omluvný pohled a začíná přepínat kanály. Cítí, že jej všichni pozorují, ale vytrvá, účinek tří skotských ještě úplně nevypřchal. Konečně najde, co hledal: na obrazovce se objeví důvěrně známý pohled z jedoucí lokomotivy. Ubíhající stromy. Aneta ho pohladí po zádech.

„Příště mu vezmu s sebou mašinfíru,“ ušklíbne se Cyril. „Ne striptérku.“

Tali se směje.

Žádné příště nebude, ví Aneta.

Vycházejí z nemocnice, Bruno má ruku v sádře. Pětačtyřicet milionů lidí na téhle planetě je úplně slepých, připomíná si. Tak si hlavně nestěžuj. Méně nároků, více vděčnosti. Cyril oznamuje, že když už jsou tady, prohlédnou si centrum. Jde s Tali nakupovat, Aneta pozve Bruna na kafe. V kavárně je internet; Bruno si na pár minut přeseďne k jednomu z počítačů a vytiskne si vlakové spojení do Čech.

V autě na zpáteční cestě do hotelu sbírá odvahu, aby to Cyrilovi oznámil. Anetiny reakce se nebojí, ta to určitě pochopí. Stejně teď nemůže lyžovat.

„Chtěl bych se vrátit domů,“ promluví ochraptěle. „Našel jsem si vlak.“

Zdravou levačkou sáhne do kapsy prastaré flanelové košile, vytáhne stránku s nalezeným spojením a podá ji Anetě.

„Budu muset dvakrát přestoupit. Ale to mi nevadí. Naopak.“

„Naopak?“ zvolá Cyril ledově, posměšně.

Bruno mlčí.

„Jak to kurva myslíš, *naopak*?“

„Myslí to tak, že rád přestupuje,“ říká Aneta.

Cyril se otočí od volantu, vytrhne jí papír z ruky a chvíli jej zkoumá.

„Ty hodláš jet zpátky do Čech čtrnáct hodin?“

Bruno nesměle přikývne.

„Rád to děláš složitě, když to jde jednoduše, vid', brácho?“

„Mám rád vlaky,“ hlesne Bruno. „I nádraží.“

Cyril pokyvuje hlavou, zvažuje možnosti.

„Proč chceš domů?“

Bruno krčí rameny.

„Za Inkou. Za Renatou.“

Má strach, aby o nich Cyril neřekl něco špatného.

„Oukej. Ale proč to tak spěchá?“

Bruno neví, proč to tak spěchá. Opravdu neví, proč má najednou na všechno tak málo času. Ať mu to někdo vysvětlí. Aneta říká, že odjede s Brunem. Trvá na tom.

„Já se z vás poseru,“ sykne otráveně Cyril.

Aneta pomůže Brunovi sbalit. Oba si berou jen pár nejnutnějších věcí na cestu, lyže a vše ostatní jim vezme Cyril autem. Na večeri jdou tentokrát už v sedm, hned jak otevřou jídelnu. Ve 21.43 jim z Bolzana odjíždí osobní vlak 2266 na Brenner (budou tam ve 23.02 a přeseďnou na 5238 do Innsbrucku).

Jídelna je zatím zcela prázdná, a číšníci jim tudíž věnují poněkud přehnanou pozornost. Cyril v souvislosti s předčasným odjezdem sourozenců předstírá rozladění (ve skutečnosti cítí úlevu) a zarytě mlčí; konverzace s číšníky zůstává tudíž na Anetě a Brunovi, který jako obvykle nedokáže potlačit nutkání neustále děkovat; když asi pošesté zaskuhrá *Grazie!*, Cyril na něj znechuceně pohlédne. Bruno očima přiznává chybu. Důstojnost inteligence spočívá v uznání její omezenosti. Levým ukazováčkem si nervózně hladí sádku. Cyril jej konečně vezme na milost.

„Trochu se nám to vymklo, co?“

Bruna by vážně zajímalo, zda ona věta zahrnuje i nepřímou omluvu, že si Cyril přivlastnil Tali.

„To je život,“ říká Aneta.

Bruno se začíná cítit provinile – jako pokaždé, když si výjimečně dokázal prosadit svou. Musí jíst levou rukou, takže převrhne sklenici s vodou a později rozsype parmezán po stole. Za pár měsíců bude možná se stejnými obtížemi jíst i pravačkou, říká si.

Cyril je po večeři odveze do Bolzana. Tali s nimi nejede, neboť se v hotelovém wellness-centru objednala na aromaterapeutickou masáž. Přichází se rozloučit. Na sobě má bílý hotelový župánek, jehož výstřih se jí neustále rozvívá.

„Tak ahoj, Bruno!“

„Ahoj, slečno.“

„Tak v příštím životě, jo?“ navrhuje Tali poněkud netaktně.

Bruno vidí její odhalená ňadra. Cítí zuřivou nespravedlnost.

„V příštím životě už něco mám,“ vypraví ze sebe statečně. „Ale mohl bych v tom dalším.“

V koutcích úst má sliny. Tali se zasměje, přiloží si dva prsty na rty a pošle mu vzdušný polibek.

Táhni, ty děvko!

63/

Když uvažujete, jak ukončit svůj příběh, ukažte, že skutečně důležitá je hrdinova vnitřní cesta, ne vnější. Víme, že objevení jeho nového já je jeho skutečnou odměnou, a proto je ve většině dobrých závěrů jenom zřídka standardní štěstí navěky.

CELIA BRAYFIELDOVÁ, *Jak napsat bestseller*
(*Tajemství úspěšného psaní*)

„Stejně je to zvláštní!“ podivuje se nahlas René, který řídí. „Nepřipadá ti, Šimi?“

Městečko už mají za zády. Po obou stranách úzké silnice je les. V kufru auta je rýč, vápno a savo. Jedou vykopat jámu a vyzkoušet pistoli.

„Jo, je to zvláštní... pocit,“ souhlasí nervózně Šimi.

„Hele, myslíš, že nás to změnilo? Myslíš, že nás to změní?“

Šimi neví. Usilovně přemýšlí, ale nedokáže to posoudit.

„Jasně že nás to změní!“ říká René. „Určitě nás to změní minimálně *potom*, chápeš?“

Šimi zamyšleně pozoruje les.

„Protože tohle, Šimi, je fakt *velký*. My jsme tím pádem taky velký, chápeš? Posune nás to! Posune nás to k velkému věcem.“

Šimi tomu, co říká René, příliš nerozumí. Popravdě řečeno o tom nápadu čím dál víc pochybuje.

„A víš, čím to je, Šimi? Protože je to jako ve filmu – stejně napínavý a tak – a přitom je to kurva *skutečnost*! Jsme mstitelé, ale *skutečný*! To je na tom to úžasný!“

Začíná se stmívat.

„Tohle je přece to, co dělá chlapa chlapem: že se neposere ze tmy, třeba. Že se neposere před zákonem!“ pokračuje vzrušeně René. „Že nikomu nedovolí, aby s ním vyjebával.“

„Myslíš s *ní*, ne?“ namítne fotbalista bezelstně.

René vždycky věděl, že Šimi je idiot. Navzdory předchozím slovním proklamacím se i jeho už dávno zmocnila nejistota. Nevyjde to, říká si v duchu. Když odbočují na lesní cestu vedoucí k jeskynnímu komplexu, musí si přiznat, že má nervy nadranc.

Autem zajedou do nízkého podrostu; vystoupí a ještě dobrou půl hodinu pokračují pěšky, hlouběji do lesa. Prodírají se smrkovým

mlázím, maliní se jim zachytává za kalhoty. Na malé mýtince v korytě potoka se René konečně zastaví.

„Tady,“ rozhoduje. „Tady nás uslyšej leda srnky.“

Chvilí odpočívají a pijí plechovkové pivo. Potom René připevní na kmen stromu žlutou utěrku, kterou v autě čistí přední sklo.

„Musíš si představovat, že je to von. Že je to živý chlap, chápeš? Abysme se z toho na poslední chvíli náhodou neposrali!“ apeluje na Šimiho.

„Bez obav,“ odpovídá Šimi nepřesvědčivě. „Já se z toho neposeru.“

„Nepodceňuj to, Šimi. Zastřelit chlapa není taková prdel, jak si možná myslíš.“

„Já si nemyslim, že je to prdel, René. To si fakt nemyslim, věř mi.“

Šimi vezme pistoli, natáhne ji, odjistí a zamíří na strom. Míří velmi dlouho.

„Střílej!“ křikne René. „Musíš vystřelit, než se ti unaví ruka.“

Šimi stále nestřílí.

„No jo. Nebude to lehký. To uznávám.“

René přikyvuje. Nevyjde to, říká si. Nemůže to vyjít.

„Střílej, sakra! Musíš si pomoci vztekem.“

Šimi skloní hlaveň dolů.

„Vztekem?“

„Jasně že vztekem! Přece vztekem, kterej vůči tomu hajzlovi oba cejtíme. Pak ti to půjde líp. Prostě si jenom pořád připomínej, jaká je ten soudce svině!“

Šimi znovu zamíří na žlutou utěrku.

„Ty svině,“ šeptá. „Ty svině! Ty hajzle!“

Žádný velký vztek necítí, ale přesto vystřelí. A potom znovu a znovu. Kulky sviští lesem, kmen stromu vibruje, kůra odletuje. Ohlušený Šimi v radostné euforii opakovaně tiskne spoušť. René cosi křičí, ale není mu rozumět. Náhle je ticho, je slyšet jen zurčení potůčku. René se tváří naštvane.

„Co je?“

„Kurva, Šimi, vystřílels všechny náboje!“

„Přivezu zejtra další,“ říká po chvíli Šimi. „Na Lišáka je spoleh.“
René vzdychne.

„Nikoho radši nejmenuj. Od teďka žádný jména, Šimi!“

65/

No tak byli tam: doktor Pavel Kučera, byla tam Renata Vesecká, byli tam pan doktor Černovský, pan náměstek vrchního státního zástupce Grygárek, pan Salichov, pan Coufal a další, kteří patří k této skupině, která se snaží ovlivňovat kauzy v zákulisí, což se jim zatím daří.

BÝVALÁ NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZÁSTUPKYNĚ MARIE BENEŠOVÁ
pro Radiožurnál

66/

„Gratuluju,“ říká ti místní novinář, ten no name, ten *Bruno*. „Docela jste to ustál.“

Docela? říkáš si, ale přejdeš to. Pokrčíš rameny.

„Jsou to zmije a my jsme bosí,“ odcituješ mu lhostejně Vaculíka.

Nezajímá tě ani on, ani jeho noviny – jsi unavený, ale ještě ne tolik, abys dokázal být nezdvořilý.

Položí ti pár úvodních dotazů, nijak objevených. Novinářskou invenci v tomto bohem zapomenutém městečku koneckonců ani nečekáš. Kde ostatně ano? Tváříš se jakžtakž *vstřícně*, ale dobře víš, že ho každou další odpovědí víc a víc odbýváš. Chceš ho mít z krku.

„Co pro vás doopravdy představuje psaní?“

Slyšitelně vzdychneš.

„Obživu a zábavu.“

„To už jste předtím víceméně říkal těm holkám.“

„Tak proč se mě na totéž ptáte znova?“

Nech toho chudáka být, napomeneš se. Cítíš podráždění, skleslost. Tenhle dětský koutek ti začíná jít na nervy. Všechny ty barvy ti jdou na nervy.

„Protože bych chtěl vědět, co pro vás psaní znamená *doopravdy*.“

Ten chlap je vosina v tvý prdeli. Co má pořád kurva s tou pravdou? Začínáš se těšit do postele na penzionu. Těšíš se, až si ho vyhoníš při představě Mádlové bez podprsenky. Ale předtím budeš muset zvládnout ještě jednu besedu. Ach bože. Pokusíš se zkoncentrovat.

„Psaní je pro mě patrně jediná možnost, jak aspoň formálně, aspoň částečně utřídit ten neuchopitelný zmatek všude kolem. Současně je to jediná možnost, jak můžu svůj život vyrvat ze chřtánu zapomnění. Já totiž nefotim,“ pokusíš se o vtip.

Neusměje se.

„Pardon, ale to už jste – byť trochu jinými slovy – taky říkal.“

O co mu jde? nechápeš. Proč to nevzdá?

„No a?“ odpovíš chladně. „Myslíte, že psaní pro mě každou půlhodinu znamená něco jiného?“

Chce znovu něco namítnout, ale skočíš mu do řeči. Koleduje si – a ty ho zničíš. Zašlapeš ho do země.

„Dobře. Takže vy chcete slyšet *pravdu*,“ konstatuješ naštvaně. „Chcete slyšet to, co jsem o psaní ještě nikomu neříkal.“

Zaraženě tě pozoruje.

„Tak já vám to řeknu. Tenhle rozhovor mě ani trochu nezajímá – a vy to víte. Možná ve skutečnosti nezajímá ani vás, ale pouze vašeho šéfredaktora, a třeba ani jeho ne, nicméně to je jinej problém. To předchozí interview mě samozřejmě rovněž vůbec nezajímalo, celou tu intelektuální hrůzu jsem podstoupil jenom proto, že jsem se přitom moh dívat na mladou holku v podprsence – to se jaksi nestává denně. Tenhle bonus vy nenabízíte. Kterej jste mimochodem ročník?“

„Šedesát osm.“

„Já šedesát dva, takže si klidně můžem tykat. Vypadáš starší, Bruno – když teda chceš slyšet *pravdu*.“

Bruno se pousměje.

„K věci: podobnejch rozhovorů jsem dělal stovky. Dělán je patnáct let. Zkus si představit, jaký novinářský kokoty občas potkávám – nic ve zlým. Mám prostě s novinářema svý zkušenosti a ty mi říkaj, že pravděpodobnost, že se při dnešním interview doberem něčeho podstatnýho, se limitně blíží nule. Všechny tvoje otázky jsem slyšel tisíckrát. Nezajímaj mě a nezajímáš mě ani ty. Zejtra už o tobě – na rozdíl od tý úžasný holky – nebudu vědět. Neber si to osobně.“

Kontrolka diktafonu stále svítí. Pokud ses ho dotkl, nedá na sobě nic znát. Musíš uznat, že bojuje statečně.

„Ale kdybych o tobě *psal*, Bruno, abych ti konečně *exkluzivně* odpověděl na tvou poněkud urputnou otázku, musel bych se o tebe zajímat mnohem víc. Musel bych se ptát, kdo *opravdu* jsi. Mnohem víc bych ti naslouchal. Nepřehlížel bych tě, víc bych tě pozoroval a nečuměl jenom po holkách. Přemýšlel bych o tobě! Nutil bych se k neskonale větší trpělivosti. Neunáhloval bych se v úsudku. Byl bych asi tak dvacetkrát empatičtější. Sympatizoval bych s tebou. Litoval bych tě. Možná bych nakonec i pochopil, že nejseš žádná nula z malýho západočeskýho městečka – ne že bych si to myslel – nýbrž pozoruhodný člověk s jedinečným osudem, jehož život by klidně vydal na román. Možná bych tě dokonce začal mít rád. A víš proč?“

Uděláš pauzu, popadneš diktafon a přiblížíš si jej k ústům.

„Protože psaní dělá spisovatele *lepší*m. Protože jeho knihy představují to *lepší* z něj. Proto. A tohle je na psaní možná to nejzajímavější. Konec.“

A vypneš to.

Definitivně zmlkneš.

67/

Příznaky blížící se smrti, které mohou, ale nemusejí nastat:

- pulz slábne
- chladnoucí ruce a nohy, nebo naopak horečka
- spodní strana těla, nohy, kolena a ruce se tmavěji zbarvují
- mění se frekvence a hloubka dechu
- oči jsou otevřené nebo polootevřené, ale ve skutečnosti se nedívají

JAK BÝT NABLÍZKU

(Provázení posledními týdny a dny života)

68/

Na hlavní nádraží v Innsbrucku přijedou přesně – deset minut před půlnocí.

Následující dvě a půl hodiny stráví Aneta a Bruno čekáním na spoj z Curychu. Před polednem by měli být v Praze; Bruno ovšem hodlá vystoupit v Českých Budějovicích, odkud to má domů blíž. Ostré zářivkové osvětlení čekárny, zatuchlý vzduch i ty neosobní lavice působí na Anetu bezútěšně. Bruno je unavený, chvílemi pospává. Když znovu otevře oči, Aneta usrkává kávu z papírového kelímku z nedalekého automatu. Bruno pozoruje její profil, oči, vlasy, ňadra, nohy. Jak je možné, že je tahle skvělá ženská pořád sama?

Jak to, chlapi, že jste si jí až dosud nevšimli?

Vážně jste úplně slepí?

Vážně jste takoví pitomci?

„Musíš jim to doma říct, Bruno,“ promluví Aneta.

„Já vím.“

„Chápu, že to bude těžký, ale musíš jim to říct.“

Bruno mlčí.

„Kdybys jim to neřek, trápily by se... *pak*... mnohem víc. Vyčítaly by ti to.“

„Neboj. Řeknu jim to.“

„Řekni to nejdřív Renatě, to bude jednodušší. Ona už to Ince řekne sama.“

„Jo jo.“

„Počkej. Slib mi, že jí to řekneš.“

„Ale ty máš pořád nějaký strachy o mě nebo o ně!“ rozčílí se Bruno. „Ale co ty? Podívej se na sebe!“

Aneta tohle nečekala.

„Je ti šestatřicet a seš sama! Nemáš děti! Nemáš nikoho opravdu blízkýho!“

„Mám tebe, ty debile, jestli sis nevším.“

„*Mě*,“ zopakuje nesouhlasně Bruno. „Já jsem jenom *brácha*, pochop to konečně!“

„Nobody is perfect.“

Anetinou tváří prolétne záblesk statečného úsměvu.

„Dobře. Tak máš mě.“

Bruno se k čemusi odhodlává.

„A koho budeš mít za rok?“

Aneta přemáhá pláč.

„Kripla,“ konstatuje Bruno nemilosrdně. „A za dva roky?“

„Neptej se mě takhle, Bruno.“

„Odpověz.“

„Cyrila.“

Bruno se uchechtne.

„A Inču a Renatu přece,“ vypočítává Aneta.

„A vzpomínky, že?“

Čekárnou projde dvojice rakouských policistů. Z lavice v rohu se zdvihne starší zanedbaná žena a odchází. Muži zákona ji sledují pohledem.

„Věříš v Boha, ségra?“ říká Bruno po delší pauze.

Aneta si odfrkne.

„Pokud vím, slovo Bůh jste s Cyrilem navždycky vymazali z rodinného slovníku, ne?“

Bruno jí hledí do očí.

„Já nevím, Bruno! Asi spíš ne. A i kdyby nakrásně existoval, zrovna naše rodina mu má setsakra co odpouštět, nemyslíš?“

Bruno pokrčí rameny.

„Nobody is perfect.“

„Poslední dobou jsem na něj byla dost sprostá,“ pokračuje Aneta.

„Na Boha, v něhož nevěříš?“ poznamená Bruno.

Aneta přikývne, je si toho rozporu vědoma.

„Řekla jsem mu pár nehezkejších věcí – v duchu i nahlas.“

Bruna napadne, že Aneta mluví o Bohu jako o vztahu s chlapem.

„Co si herdek myslíš?“ zvýší hlas Aneta. „Že mě může tejtat do nekonečna?“

Naštěstí ji v polovině věty přeruší hlášení staničního rozhlasu.

„A ty, Bruno?“ mračí se Aneta, když reproduktor ztichne.

Bojí se, co uslyší. Bojí se, že Bruno podlehl pokušení laciné útěchy. Nedokáže jít na smrt sám, a tak se tam dobelhá na berlích narychlo nalezené víry? Možná mu toho Halíka neměla půjčovat.

„Poslední dobou... o těchhle věcech... přemýšlím jinak... než předtím,“ formuluje se zjevnou námahou Bruno. „To je logický, ne?“

„Jak jinak?“

„Co když je opravdu... naše uvažování o Bohu,“ Bruno se zarazí a otře si ústa, „vlastně *jeho* uvažování – chápeš?“

„Jako že Bůh je v nás a tak dále? Tyhle triky à la David Copperfield jsem nikdy nekapírovala.“

„Ne v nás. On je my. Bůh jsme my. Nic jiného... než my... neexistuje.“

„To mi upřímně řečeno připadá pouze jako řečnickéj fígl.“

Anetě z té jejich noční rozpravy začíná být úzko. Rozhlédne se. Čekárna na smrt, pomyslí si.

„Zkus takovej... kacířskej obrat, ségra,“ usměje se Bruno. „Nahrad’ si... všechny slova Bůh... slovem *láska*. Nebo aspoň *laskavost*,“ říká. Aneta se tváří podezíravě.

„Najednou se tyhle debaty... zázračně... zjednodušej. Najednou to dostává smysl.“

„No jo. Já to taky četla,“ říká Aneta nepřesvědčeně. „Když zhasíná víra, hoří ještě láska. Ale co když zhasne i láska? Co pak?“

„Pak nic. Pak je konec.“

69/

Konec, uvědomí si René.

Na zpáteční cestě z lesa je právě zastavila policejní hlídka. Vzadu v kufru je špinavý rýč, savo a vápno. Šimi má v kapse bundy pistoli. Spadla klec. René je skoro rád. Je to vysvobození. Položí si hlavu na volant a brečí. Slyší, jak se ptají, jestli ví, čeho se dopustil.

„Jo,“ vzlyká René. „Jo!“

„Nechtěli jsme ho zabít!“ vykřikne Šimi.

„Koho?“ říká po chvíli policista.

„Toho soudce. Chtěli jsme ho jen vystrašit!“

Šimi vystupuje, vytahuje zbraň, a ještě než se oba policisté stačí vyděsit, odevzdává ji. Z nohavic mu odpadává zaschlá hlína.

„Já už nemůžu. Věděl jsem od začátku, že to nedokážu.“

Nastavuje ruce, policista mu poněkud váhavě nasazuje pouta. Druhý policista si mezitím rozepnul pouzdro s pistolí.

„Ty si taky vystup!“ nařizuje rozčileně Renému. „Okamžitě! A ruce pěkně nad hlavu!“

Spravedlnost neexistuje, říká si René.

III

SRPEN 2008

epilog

Neděle 17. srpna. Po snídani jedeš autem do Prahy, pozval jsi na časný oběd kamarádku z Bruselu, která odpoledne odlétá zpět, a večer jdeš na večeři s nejstarší dcerou; nazítří točíš propagační spot k novému filmu podle tvé knihy, jehož premiéra bude v říjnu; v úterý dopoledne jsi v rádiu, o hodinu později se fotíš pro MF DNES a před polednem za tebou přijede štáb ruské televize. Míjíš ošklivé plynové potrubí, omšelá vrata garáží i nízké žluté bytovky, v nichž jsi bydlel před dvaceti lety. Rukopis tohoto románu máš uložený na *Travelling Disku* velikosti dětského malíčku ve vnitřní kapse cestovní brašny; odpoledne si jej doma v Nuslích přehraješ do počítače a uděláš v něm poslední úpravy. Zítra z internetové kavárny na rohu Otakarovy ulice román odešleš nakladateli.

Bude to tvá dvacátá vydaná kniha. Pociťuješ nejistotu, zklamání, spokojenost, úlevu – jako pokaždé, jako každý rok. Znáš své limity, ale spokojenost i tentokrát převažuje. Co jiného je dobré psaní, když ne schopnost napsat čtivý příběh? říkáš si.

Také tenhle román jsi jako všechny ostatní napsal zhruba za dva měsíce; až na pár výjimek jsi i letos psal každý den, samozřejmě včetně sobot a nedělí. Umínil sis ale, že počínaje příští knihou budeš pracovat jen šest dní v týdnu a že alespoň neděle budeš trávit se ženou a dětmi. Budete jezdit na výlety jako jiné rodiny. Když své rozhodnutí slavnostně oznamuješ Veronice, připadáš si jako dobrý manžel, dobrý otec. Věnuješ ženě a dětem sedminu života – a jsi na to pyšný.

Muži.

2/

Neděle 17. srpna. René je stále ve vyšetřovací vazbě v pankrácké věznici. Včera bylo jen čtrnáct stupňů, prakticky celý den pršelo. Dnes je slunečno a teplo, ale on opět odmítne jít ven, neboť nedokáže snést všechno to pískání a škodolibé pokřikování. Spoluvězni a dokonce i dozorcí se mu pochopitelně od prvního dne vazby posmívají, horší postavení než on tu mají snad jen pedofilové. Většinu času tráví malátným povalováním na kavalci nebo civěním do dvora přes zamřížované okno. I dnes René často myslí na Tali a na Šimiho, který popřel jakýkoli podíl na přípravě vraždy a po Cyrilově intervenci byl zcela zproštěn obvinění.

3/

Možná dostal selský rozum na frak, ale trestní právo prostě není o logice a není taky o absolutní spravedlnosti. To si totiž taky někdo často myslí, že existuje absolutní spravedlnost. Prostě neexistuje.

NEJVVYŠŠÍ STÁTNÍ ZÁSTUPKYNĚ RENATA VESECKÁ
v rozhovoru pro Instinkt

4/

Na jaře se Brunův zdravotní stav dramaticky zhorší, v srpnu umírá. Pohřeb je stanoven na pondělí 18. srpna.

Cyril přijede z Prahy společně s Tali, Anetu doprovází její snoubenec Mára.

„Příbuzný si holt člověk nevybírám,“ říká kuchařovi smířlivě Cyril.

Podají si ruce.

Cyril obratem sděluje Anetě, že smuteční hostina bude v restauraci nedalekého golfového klubu, kde osobně zamluvil salonek.

„Do žádnýho salonku v golfovém klubu nejedu,“ říká ochraptěle Aneta.

Oči i nos má napuchlé. Ví, že nakonec stejně pojede.

„Ale pojedeš,“ oznamuje jí Cyril autoritativně. „Něco sníst musíš.“

Aneta se zasměje.

„Jasně že pojedu,“ říká Márovi a prstem ukazuje na Cyrila. „Protože já se mu bohužel vzepřít nedokážu – ale ty s náma jet *nesmíš!*“ zvýší hlas.

Mára přes Anetino rameno hledí na Cyrila. Cyril se tváří znechuceně.

„Seš moje poslední naděje,“ šeptá Márovi Aneta.

Michal Viewegh

Román pro muže

Edice Současná česká próza
Ilustrace na obálce z Pixabay.com
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 23. 1. 2019

ISBN 978-80-7602-494-6 (epub)
ISBN 978-80-7602-495-3 (pdf)
ISBN 978-80-7602-496-0 (prc)